

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (tredje avdelningen i utökad sammansättning)
den 19 oktober 2005 *

I mål T-318/00,

Freistaat Thüringen (Förbundsrepubliken Tyskland), företrädd av Schütte,
avocat, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

med stöd av

Förbundsrepubliken Tyskland, företrädd av W.-D. Plessing och T. Jürgensen, båda
i egenskap av ombud, biträdda av R. Bierwagen, avocat,

intervenient,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av K.-D. Borchardt och
V. Kreuzschitz, båda i egenskap av ombud, biträdda av C. Koenig, med delgivnings-
adress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: tyska.

med stöd av

ODS Optical Disc Service GmbH, med säte i Hamburg (Förbundsrepubliken Tyskland), företrädd av I. Brinker och U. Soltész, avocats, med delgivningsadress i Luxemburg,

intervenient,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2000/796/EG av den 21 juni 2000 om det statliga stöd som Tyskland har genomfört till förmån för CDA Compact Disc Albrechts GmbH, Thüringen (EUT L 318, s. 62),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(tredje avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden J. Azizi samt domarna R. García-Valdecasas, J.D. Cooke, M. Jaeger och F. Dehousse,

justitiesekreterare: byrådirektören D. Christensen,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter förhandlingen den 5 maj 2004,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

1 I artikel 87 EG föreskrivs följande:

”1. Om inte annat föreskrivs i detta fördrag, är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna ...”

2 Artikel 88 EG har följande lydelse:

”1. Kommissionen skall i samarbete med medlemsstaterna fortlöpande granska alla stödprogram som förekommer i dessa stater. Den skall till medlemsstaterna lämna förslag till lämpliga åtgärder som krävs med hänsyn till den pågående utvecklingen eller den gemensamma marknadens funktion.

2. Om kommissionen, efter att ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, finner att stöd som lämnas av en stat eller med statliga medel inte är förenligt med den

gemensamma marknaden enligt artikel 87, eller att sådant stöd missbrukas, skall den besluta om att staten i fråga skall upphäva eller ändra dessa stödåtgärder inom den tidsfrist som kommissionen fastställer. ...”

- 3 I artikel 5 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel [88] EG (EGT L 83, s. 1) föreskrivs följande:

”1. Om kommissionen anser att de upplysningar som lämnas av den berörda medlemsstaten ... är ofullständiga, skall den begära alla nödvändiga ytterligare upplysningar. Om en medlemsstat besvarar en sådan begäran skall kommissionen underrätta medlemsstaten om att den mottagit svaret.

2. Om den berörda medlemsstaten inte lämnar de begärda upplysningarna inom den tidsfrist som har föreskrivits av kommissionen eller lämnar ofullständiga upplysningar, skall kommissionen sända en påminnelse, i vilken en lämplig ytterligare tidsfrist inom vilken upplysningarna skall lämnas anges.

...”

- 4 I artikel 6 i förordning nr 659/1999 föreskrivs vidare följande:

”1. Beslutet om att inleda ett formellt granskningsförfarande skall sammanfatta relevanta sak- och rättsfrågor, kommissionens preliminära bedömning beträffande den föreslagna åtgärdens karaktär av stöd skall inbegripas och tvivlen beträffande

åtgärdens förenlighet med den gemensamma marknaden skall anges. I beslutet skall den berörda medlemsstaten och andra intresserade parter uppmanas att lämna sina synpunkter inom en föreskriven tidsfrist som normalt inte skall överskrida en månad. I vederbörligen berättigade fall får kommissionen förlänga den föreskrivna tidsfristen.

...”

5 Enligt artikel 10 i förordning nr 659/1999 gäller följande:

”1. Om kommissionen har upplysningar om påstått olagligt stöd skall den undersöka dessa upplysningar utan dröjsmål, oavsett källan för dessa.

2. Om det är nödvändigt skall kommissionen begära upplysningar från den berörda medlemsstaten. [Artikel] 5.1 och 5.2 skall gälla i tillämpliga delar.

3. Om den berörda medlemsstaten, trots en påminnelse enligt artikel 5.2, inte lämnar de begärda upplysningarna inom den av kommissionen föreskrivna tidsfristen eller om den lämnar ofullständiga upplysningar, skall kommissionen genom ett beslut begära att upplysningarna skall lämnas (nedan kallat föreläggande om att lämna upplysningar). I beslutet skall närmare anges vilka upplysningar som begärs och föreskriva en lämplig tidsfrist inom vilken upplysningarna skall ges in.”

6 Artikel 13.1 i förordning nr 659/1999 har följande lydelse:

”Undersökningen av eventuellt olagligt stöd skall leda till ett beslut enligt artikel 4.2, 4.3 eller 4.4. Vid beslut att inleda det formella granskningsförfarandet skall förfarandet avslutas genom ett beslut enligt artikel 7. Om en medlemsstat underlåter att följa ett föreläggande om att lämna upplysningar, skall beslutet fattas på grundval av tillgängliga upplysningar.”

7 I artikel 14 i samma förordning föreskrivs följande:

”1. Vid negativa beslut i fall av olagligt stöd skall kommissionen besluta att den berörda medlemsstaten skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att återkräva stödet från mottagaren (nedan kallat beslut om återkrav). Kommissionen skall inte återkräva stödet om detta skulle stå i strid med en allmän princip i gemenskapsrätten.

2. Det stöd som skall återkrävas enligt ett beslut om återkrav skall innefatta ränta med en lämplig räntesats som fastställs av kommissionen. Röntan skall betalas från det datum då det olagliga stödet stod till stödmottagarens förfogande till det datum då det har återbetalats.

3. Utan att det påverkar förordnanden av Europeiska gemenskapernas domstol enligt artikel 185 i fördraget skall återkravet verkställas utan dröjsmål och enligt den berörda medlemsstatens förfaranden enligt nationell lagstiftning, förutsatt att dessa förfaranden gör det möjligt att omedelbart och effektivt verkställa kommissionens

beslut. I det syftet skall de berörda medlemsstaterna vid förfaranden inför nationella domstolar vidta alla nödvändiga åtgärder som är tillgängliga i deras respektive rättssystem, inbegripet interimistiska åtgärder, utan att gemenskapsrätten påverkas.”

- 8 I artikel 16 i förordning nr 659/1999, med rubriken ”Missbruk av stöd”, föreskrivs följande:

”Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 23 får kommissionen inleda ett formellt granskningsförfarande enligt artikel 4.4 i fall av missbruk av stöd. Artiklarna 6, 7, 9, 10, 11.1, 12, 13, 14 och 15 skall gälla i tillämpliga delar.”

- 9 Kommissionen har slutligen, år 1994, antagit riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter, vilka är tillämpliga i förevarande mål (EUT C 368, s. 12), ändrade år 1997 (EUT C 283, s. 2) (nedan kallat riktlinjer för undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter).

Bakgrund

- 10 Kommissionen uttalade sig i beslut 2000/796/EG av den 21 juni 2000 om det statliga stöd som Tyskland har genomfört till förmån för CDA Compact Disc Albrechts GmbH (Thüringen) (nedan kallat det omtvistade beslutet), om lagenligheten av de finansiella stödåtgärder som olika tyska offentlighetsliga subjekt beviljat under åren 1991–1995 till förmån för en fabrik där man tillverkar cd-skivor och tillbehör, i Albrechts, i delstaten Thüringen (nedan kallad cd-fabriken i Albrechts).

A — *Allmän kontext*

- 11 Kommissionen har i det omtvistade beslutet identifierat tre separata faser, nämligen, anläggningsfasen, omstruktureringsfasen och slutligen när bolaget MediaTec Datenträger GmbH (nedan kallat MTDA) köpte en stor del av aktierna i företaget.

1. *Anläggningsfasen (1990–1992)*

- 12 Det framgår av det omtvistade beslutet att cd-fabriken i Albrechts bildades i enlighet med ett samriskavtal som den 20 februari 1990 hade ingåtts mellan det statsägda VEB Kombinat Robotron, Dresden, i delstaten Sachsen (nedan kallat Robotron) och bolaget R.E. Pilz GmbH & Co. Beteiligungs KG (nedan kallat PBK), som är ett bolag som ingår i Pilzkoncernen, Kranzberg, i delstaten Bayern (nedan kallad Pilzkoncernen). Kapitalet i samriskföretaget, som vid denna tid bar namnet Pilz & Robotron GmbH & Co. Beteiligungs KG (nedan kallat samriskföretaget), ägdes till två tredjedelar av Robotron och till en tredje del av PBK. Samriskföretaget hade framställning av cd-skivor, cd-fodral och tillbehör som syfte. Reiner Pilz, koncernchef för bolagen i Pilzkoncernen, svarade för ledningen (skäl 11 i det omtvistade beslutet).
- 13 Samriskföretaget ingick, för att genomföra detta syfte, den 29 augusti 1990 ett huvudentreprenadavtal med bolaget Pilz GmbH & Co. Construction KG, som är ett företag som ingår i Pilzkoncernen (nedan kallat Pilz Construction), rörande bygget av en nyckelfärdig fabrik för framställning av cd-skivor till ett totalpris på 235 525 000 DEM. Härtill kom uppskattade kostnader på 7 500 000 DEM för uppbyggnad av marken (skälen 12 och 20 i det omtvistade beslutet).

- 14 Vidare kom de två delägarna till samriskföretaget i tilläggskontrakt av den 26 maj 1992 överens om att utöka kapaciteten för framställning av cd-skivor och cd-fodral. Man kom överens om ett totalpris på 39 000 000 DEM för samtliga tjänster och leveranser (skäl 22 i det omtvistade beslutet).
- 15 För att kunna finansiera dessa investeringar lånade samriskföretaget, Robotron och PBK, nödvändiga belopp från ett bankkonsortium. Dessa bankkrediter täcktes helt eller delvis av borgen från Treuhandanstalt, som är ett offentligrättsligt organ med uppgift att finansiera privatiseringen av statliga företag i före detta Tyska Demokratiska Republiken (nedan kallat THA), och delstaten Bayern. Dessutom hade delstaten Thüringen och delstaten Bayern, den senare genom Bayerische Landesanstalt für Aufbaufinanzierung, som är ett organ i delstaten Bayern med uppgift att finansiera infrastrukturprojekt (nedan kallat LfA), beviljat bidrag och tillskott för samriskföretagets investeringar.
- 16 Under anläggningsfasen för cd-fabriken i Albrechts överfördes de andelar som utgjorde samriskföretagets kapital vid flera tillfällen. På grund av att THA likviderade Robotron år 1992, såldes Robotrons andelar i samriskföretaget till PBK. Sedan överförde PBK, i sin tur, nästan samtliga sina andelar i samriskföretaget till Pilz GmbH & Co. Compact Disc KG, som är ett annat bolag som ingår i Pilzkoncernen (nedan kallat Pilz Compact Disc), varigenom samriskföretaget blev dess dotterbolag. Den 24 november 1992 bytte samriskföretaget namn till Pilz Albrechts GmbH (nedan kallat PA), efter denna överföring och efter att ha flyttat sitt säte till Albrechts. PA integrerades omedelbart efter denna överföring i Pilzkoncernens centraliserade centrala system för hantering av likvida medel (skälen 13 och 14 i det omtvistade beslutet).

2. Omstruktureringsfasen (1993–1998)

- 17 Cd-fabriken togs i bruk år 1993. Redan från början hade den allvarliga svårigheter och den blev svårt skuldsatt (skäl 15 i det omtvistade beslutet).
- 18 Pilzkoncernen (inklusive PA), bankerna och de offentligrättsliga organen (THA, LfA, Thüringer Industriebeteiligungsgesellschaft (nedan kallat TIB)) samt Thüringer Aufbaubank (nedan kallad TAB), som alla deltagit i att finansiera uppförandet av cd-fabriken i Albrechts ingick den 7 mars 1994 ett avtal om företagsrekonstruktion. Inom ramen för detta avtal amorterades en stor del av de bankkrediter som beviljats för att bygga cd-fabriken helt eller delvis. Med stöd av avtalet om företagsrekonstruktion förvärvade TIB 98 procent av aktiekapitalet i PA och TAB 2 procent, med retroaktiv verkan från och med den 1 januari 1994, och PA upphörde därför att vara en del av Pilzkoncernen. Detta bolag bytte dessutom i oktober 1994 namn till CDA Compact Disc Albrechts GmbH (nedan kallat CD Albrechts) (skälen 15 och 17 i det omtvistade beslutet). TAB och LfA beviljade vidare CD Albrechts ett antal krediter år 1994 och år 1995.
- 19 Det var även under år 1994 som de tyska myndigheterna märkte att en stor del av de finansiella stödåtgärder som hade beviljats för att bygga cd-fabriken i Albrechts hade avletts till andra bolag inom Pilzkoncernen, bland annat med hjälp av den gemensamma hanteringen av likvida medel inom koncernen. Den 25 juli 1995 inleddes dessutom ett konkursförfarande rörande hela Pilzkoncernens tillgångar. Reiner Pilz dömdes sedermera till fängelse för konkursbedrägerier och andra brott (skäl 16 i det omtvistade beslutet).

3. *MTDA:s köp av vissa tillgångar*

- 20 MTDA, som är ett helägt dotterbolag till TIB och som främst är verksamt inom produktion av högeffektiva datalagringsmedia, speciellt överskrivningsbara cd-skivor (cd-rom) och dvd, köpte, med verkan från och med den 1 januari 1998, en del av CD Albrechts tillgångar, nämligen anläggnings- och rörelsetillgångar samt know-how rörande teknik och distribution (skäl 18 i det omtvistade beslutet).
- 21 Samtidigt med detta köp bytte CD Albrechts namn till LCA Logistik Center Albrechts GmbH (nedan kallat LCA) och MTDA bytte namn till CDA Datenträger Albrechts GmbH (nedan kallat CDA). LCA fortsatte dock att vara ägare till det markområde som behövdes för driften, alla byggnader, den tekniska infrastrukturen och logistikutrustningen. LCA och CDA hade dessutom slutit ett avtal om tjänsteutbyte, som omfattade å ena sidan ett hyresavtal uppgående till årligen 800 000 DEM och å andra sidan ett avtal om utförande av tjänster, vilket är beroende av omfattningen av verksamheten och vars värde uppgår till cirka 3 000 000 DEM (skäl 19 i det omtvistade beslutet).
- 22 LCA ansökte slutligen om att försättas i likvidation den 22 september 2000 inom ramen för konkursförfarandet.

B — *Det administrativa förfarandets gång*

- 23 Efter att genom tidningsartiklar ha fått reda på att tyska myndigheter hade beviljat stöd till att bygga cd-fabriken i Albrechts, begärde kommissionen i oktober 1994

upplysningar från Förbundsrepubliken Tyskland rörande dessa stödåtgärder. Därefter förekom en intensiv skriftväxling och ett antal möten mellan de tyska myndigheterna och kommissionen (skälen 1–3 i det omtvistade beslutet).

- 24 Kommissionen underrättade i skrivelse av den 17 juli 1998 (nedan kallad beslutet att inleda förfarandet) Förbundsrepubliken Tyskland om sitt beslut att inleda ett formellt förfarande enligt artikel 88.2 EG rörande dessa stödåtgärder. Med skrivelsen följde som bilaga en förteckning med frågor till de tyska myndigheterna. Beslutet att inleda förfarandet publicerades i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* den 15 december 1998 [Meddelande från kommissionen enligt artikel [88.2] EG till övriga medlemsstater och övriga berörda avseende det stöd som den tyska regeringen beviljat för att skapa CD Albrechts GmbH, i Thüringen (tidigare Pilzkonzernen, Bayern), EGT C 390, s. 7].
- 25 De tyska myndigheterna reagerade på beslutet att inleda förfarandet genom att sända olika skrivelser med kompletterande information. Flera möten ägde också rum mellan dessa myndigheter och kommissionens företrädare.
- 26 Kommissionen ansåg emellertid inte att informationen från de tyska myndigheterna utgjorde ett tillfredsställande svar på dess frågor, varför den i skrivelse av den 22 juli 1999 begärde ett fullständigt svar som skulle vara kommissionen tillhanda senast den 31 augusti 1999. De tyska myndigheterna begärde förlängd frist i skrivelse av den 28 juli 1999 och träffade kommissionens företrädare vid ett möte den 23 september 1999 i Bryssel, varefter de överlämnade kompletterande information.

- 27 Efter att tidsfristen som angetts i beslutet att inleda förfarandet gått ut, anmälde CDA och Punkt Group Ltd, vilket är en konkurrent till CDA, att de berördes av beslutet och yttrade sig till kommissionen.
- 28 Den 21 juni 2000 avslutade kommissionen förfarandet genom att anta det omtvistade beslutet.

C — Konstaterande av de faktiska omständigheterna och rättslig bedömning

- 29 Kommissionen har separat bedömt de finansiella stödåtgärder som Förbundsrepubliken Tyskland beviljade under anläggningfasen, omstruktureringsfasen och när MTDA köpte en del av CD Albrechts tillgångar.

1. Finansiella stödåtgärder som beviljats av Förbundsrepubliken Tyskland under anläggningsfasen

- 30 Kommissionen har i det omtvistade beslutet identifierat fem finansiella stödåtgärder som beviljats under anläggningsfasen. Åtgärderna beskrivs i en tabell i skäl 32 i det omtvistade beslutet på följande sätt:

	Åtgärd	Belopp i miljoner tyska mark	Mottagare	Tilldelat från	Datum	Rättslig grund
1	100-procentig borgen, ursprungligen 80-procentig borgen, för 52,7 miljoner tyska mark	54,7	PBK	LfA	1991	Delstaten Bayerns lag om övertagande av borgen och borgen av borgen
2	Investeringsbidrag och investerings-tillskott	19,42	Samriskföretaget	LfA	1991/1992	Den tyska förbundsstatens och delstaternas gemensamma regionalutveckling, investeringstillskottslagen
3	Efterskönt	3,0	PBK	LfA	1994	Saknas
4	100-procentig borgen	190,0	Robotron, samriskföretag	THA	199[2]	THA-reglementet
5	Investeringsbidrag och investerings-tillskott	63,45	Samriskföretag; från 24.11.1992, PA	Thüringen	1991 till 1993	Den tyska förbundsstatens och delstaternas gemensamma regionalutvecklingsprogram, investeringstillskottslagen
Total		330,57				

- 31 Det framgår, för det första, av denna tabell att år 1992 beviljade THA en 100-procentig borgen för 190 000 000 DEM, vilket täckte de flesta av Robotrons och samriskföretagets bankkrediter. Enligt kommissionen skall denna borgen anses som ett statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden, eftersom man inte följt villkoren i de ordningar för stöd som kommissionen godkänt genom skrivelse SG(91) D/17825 av den 26 september 1991 (nedan kallat det första THA-programmet) och genom skrivelse SG(92) D/17613 av den 8 december 1992 (nedan kallat det andra THA-programmet). Kommissionen ansåg emellertid att eftersom THA i själva verket endast har betalat ut 120 000 000 DEM av de 190 000 000 DEM, som den ursprungliga borgen omfattade, är det detta belopp som skall återbetalas.
- 32 Kommissionen konstaterade för det andra att delstaten Thüringen fram till den 31 december 1993 hade beviljat samriskföretaget, och därefter PA, investeringsbidrag och investeringstillskott på sammanlagt 63 450 000 DEM med stöd av "Investitionszulagengesetz" (investeringsstillskottslagen) och den tjugonde och tjugoförsta "Rahmenpläne der Gemeinschaftsaufgabe 'Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur'" (programmen som antagits för åren 1992 och 1993, med tillämpning av lagen av den 6 oktober 1969 om regionalutvecklingsprogram) (nedan kallad den gemensamma ordningen). Enligt kommissionen hade detta regionalstöd felaktigt beviljats enligt den gemensamma ordningen och investeringstillskottslagen, varför det således var oförenligt med den gemensamma marknaden och skulle återbetalas. Eftersom delstaten Thüringen hade beslutat att kräva återbetalning av 32 500 000 DEM, ansåg kommissionen att 30 950 000 DEM återstod att återbetalas.
- 33 Kommissionen konstaterade för det tredje att åren 1991 och 1992 hade delstaten Bayern via LfA beviljat samriskföretaget investeringsbidrag och investeringstillskott på sammanlagt 19 420 000 DEM. Eftersom dessa bidrag och tillskott avletts till förmån för bolag inom Pilzkoncernen, ansåg kommissionen att de hade beviljats felaktigt med stöd av den gemensamma ordningen och investeringstillskottslagen. Enligt kommissionen rörde det sig således om stöd som är oförenliga med EG-fördraget.

- 34 Kommissionen konstaterade för det fjärde att delstaten Bayern med stöd av "Richtlinien für die Übernahme von Staatsbürgschaften im Bereich der gewerblichen Wirtschaft" (direktiv för borgen från det allmänna för industriprojekt, vilka offentliggjordes genom meddelande L 6811-1/7 – 43358 från det bayerska finansministeriet den 7 augusti 1973) (nedan kallade reglerna om delstaten Bayerns borgensåtaganden) hade höjt borgen från 80 till 100 procent för de bankkrediter om sammanlagt 54 700 000 DEM som PBK till slut erhöll. Enligt kommissionen hade de tyska myndigheterna, trots begäran om upplysningar i beslutet att inleda förfarandet, inte lämnat tillräckligt detaljerade upplysningar för att undanröja kommissionens tvivel, vad gäller huruvida delstaten Bayerns (LfA) borgensåtagande var lagenligt. Eftersom stödet i fråga dessutom inte använts för att finansiera investeringar, utan avletts, anser kommissionen att denna borgen skall anses som ett stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden.
- 35 Kommissionen ansåg för det femte att den omständigheten att LfA avskrivit en fordran på 3 000 000 DEM som LfA fått gentemot PBK på grund av att man betalat detta belopp till bankerna på grund av det borgensåtagande som omnämns i punkt 34 innebar ett statligt stöd. Enligt kommissionen var detta oförenligt med den gemensamma marknaden, eftersom åtgärden hade beviljats utan lagligt stöd.
- 36 Kommissionen fann, mot denna bakgrund, att Förbundsrepubliken Tyskland, under anläggningsfasen för cd-fabriken i Albrechts, i strid med artikel 88.3 EG hade beviljat statligt stöd på sammanlagt 260 570 000 DEM. Dessa stödåtgärder består av delstaten Thüringens stöd på 63 450 000 DEM, LfA:s stöd på 77 120 000 DEM (54 700 000 DEM i form av borgen, 19 420 000 DEM i form av investeringstillskott och 3 000 000 DEM i form av en avskriven fordran) och THA:s stöd om 120 000 000 DEM.
- 37 Enligt kommissionen är dessa stödåtgärder främst oförenliga med den gemensamma marknaden på grund av att de har gynnat bolagen i Pilzkoncernen och att de därför missbrukats, i den mening som avses i artikel 88.2 EG.

2. *Finansiella stödåtgärder som beviljats under omstruktureringsfasen*

38 Kommissionen har i det omtvistade beslutet identifierat och som stöd betecknat tolv finansiella stödåtgärder som beviljats under företagets omstruktureringsfas. Stödåtgärderna beskrivs på följande sätt i en tabell i skäl 39 i det omtvistade beslutet:

	Åtgärd	Belopp i miljoner tyska mark	Mottagare	Godkänd av	Datum	Rättslig grund
1	Kredit	25,0	PA	TAB	Oktober 1993	Saknas
2	Kredit	20,0	PA	TAB	Mars 1994	Saknas
3	Inköpspris	3,0	PBK	TIB	Mars 1994	Saknas
4	Tillskot	12,0	PA	TIB	Mars 1994	Saknas
5	Övertagande av företag	33,0	PA	TIB (98 procent) TAB (2 procent)	Mars 1994	Saknas
6	Kreditt	2,0	PA	LfA	Mars 1994	Saknas
7	Kompanjonlån	3,5	PA	TIB	April 1994	Saknas
8	Kreditt	15,0	Pilz-koncernen	LfA	Juni 1994	Saknas
9	Kredit	15,0	CD Albrechts	TAB	Oktober 1994	Saknas
10	Kreditt	7,0	CD Albrechts	LfA	December 1994	Saknas
11	Kredit	9,5	CD Albrechts	TAB	Januari 1995	Saknas
12	Räntor	21,3			Sedan slutet av 1993	
	Totalt	166,3				

- 39 Kommissionen konstaterade för det första att TAB i oktober 1993 hade beviljat PA en kredit på 25 000 000 DEM för att detta bolag skulle klara en likviditetskris men att andra bolag i Pilzkoncernen direkt erhållit dessa medel via koncernens gemensamma hantering av likvida medel.
- 40 Kommissionen konstaterade för det andra att TAB i mars 1994 hade beviljat PA en kredit på 20 000 000 DEM för att återbetala de bankkrediter som THA hade gått i borgen för men att även dessa medel direkt hade gått till bolag i Pilzkoncernen via koncernens gemensamma hantering av likvida medel.
- 41 Kommissionen konstaterade för det tredje att i mars 1994 betalade TIB 3 000 000 DEM till PBK för detta bolags aktier i PA.
- 42 Kommissionen konstaterade för det fjärde att i mars 1994 hade TIB beviljat ett bidrag i form av tillskott till PA:s kapitalreserv, på sammanlagt 12 000 000 DEM.
- 43 Kommissionen konstaterade för det femte att i mars 1994 hade TIB och TAB förvärvat 98 respektive 2 procent av aktiekapitalet i PA, vilket motsvarade ett belopp om 33 000 000 DEM.
- 44 Kommissionen konstaterade för det sjätte att delstaten Bayern i mars 1994 via LfA hade beviljat PA en kredit på 2 000 000 DEM.

- 45 Kommissionen konstaterade för det sjunde att TIB i april 1994 hade beviljat TIB ett kompanjonlån på 3 500 000 DEM.
- 46 Kommissionen konstaterade för det åttonde att LfA i juni 1994 hade beviljat Pilzkonzernen en företagskredit på 15 000 000 DEM som var tänkt som en övergångsordning, till dess man hittat en köpvillig investerare till cd-fabriken i Albrechts .
- 47 Kommissionen konstaterade för det nionde att TAB i oktober 1994 hade beviljat CD Albrechts en kredit på 15 000 000 DEM. Kommissionen anmärkte att trots att dessa medel hade utbetalats till CD Albrechts, hade de använts för att betala tjänster tillhandahållits företag i Pilzkonzernen, som man aldrig fick någon betalning för, varför de senare företagen gynnades.
- 48 Kommissionen konstaterade för det tionde att i december 1994 hade delstaten Bayern via LfA beviljat CD Albrechts en kredit på 7 000 000 DEM.
- 49 Kommissionen konstaterade för det elfte att TAB i januari 1995 hade beviljat CD Albrechts en kredit på 9 500 000 DEM.
- 50 Kommissionen konstaterade för det tolfte att enligt uppgifter från de tyska myndigheterna medförde dessa utbetalningar avsevärda räntefördelar för PA och CD Albrechts, uppgående till sammanlagt 21 300 000 DEM under perioden från slutet av år 1993 till år 1998.

51 Enligt kommissionen skall de tolv ovan beskrivna finansiella stödåtgärderna, uppgående till sammanlagt 166 300 000 DEM, anses som olagligt statligt stöd och som oförenliga med den gemensamma marknaden. Eftersom detta stöd gynnat TIB och TAB efter det att dessa bolag tog över det ekonomiska ansvaret för cd-fabriken i Albrechts, kunde de endast godkännas av kommissionen på grundval av artikel 87.3 c EG och i enlighet med riktlinjerna för bedömningen av stöd för undsättning och omstrukturering. Enligt kommissionen står det helt klart att ovannämnda stöd inte uppfyller villkoren i nämnda riktlinjer, eftersom det av upplysningarna inte framgår något som visar att stödet har beviljats inom ramen för en hållbar omstruktureringsplan kombinerad med konkreta interna åtgärder som ger kommissionen anledning att tro att företaget inom rimlig tid kommer att bli lönsamt och långsiktigt livskraftigt. Eftersom ingen privat köpare anmält sitt intresse för att köpa bolagen LCA och CDA, var det dessutom, utan insatser från det privata näringslivet, inte möjligt att avgöra om stödet var proportionerligt till omstruktureringskostnaderna.

3. Återkrav av stödåtgärderna

52 Enligt artikel 14.1 i förordning nr 659/1999 har kommissionen beslutat att Förbundsrepubliken Tyskland måste återkräva det stöd som utbetalats under anläggningsfasen och omstruktureringsfasen för cd-fabriken i Albrechts, eftersom det är olagligt och oförenligt med den gemensamma marknaden.

53 Kommissionen har vidare understrukit att för att förhindra att man kringgår dess beslut och garantera att varje snedvridning av konkurrensvillkoren utsluts är den om nödvändigt ålagd att insistera på att återkravsförfarandet inte begränsas till den ursprungliga mottagaren av stödet, utan utsträcks även till det företag som med hjälp av överförda produktionsmedel fortsätter det ursprungliga företagets affärsverksamhet. Kommissionen angav att för att avgöra om ett företag verkligen fortsätter den ursprungliga stödmottagarens verksamhet, tar den hänsyn till ett antal

kriterier, däribland föremålet för överförandet, köpesumman, identiteten på andelsägarna och ägarna till det ursprungliga företaget och till det företag som förvärvat det, tidpunkten för överförandet och överförandets kommersiella karaktär. Kommissionen ansåg dock att i förevarande fall drog LCA och CDA helt klart nytta av det stöd som tidigare hade beviljats till PBK, samriskföretaget och PA, eftersom de utnyttjade dessa företags tillgångar och infrastruktur, för att bedriva sin verksamhet. Kommissionen beslutade således att LCA, CDA och övriga företag som erhållit eller skulle komma att erhålla tillgångar från samriskföretaget, PA eller PBK skulle återbetala stödet, eftersom de skulle anses som "mottagare" av detta stöd.

4. *Det omtvistade beslutet*

54 Mot denna bakgrund beslutade kommissionen följande:

"Artikel 1

1. De stöd som [Förbundsrepubliken] Tyskland beviljat [PBK, samriskföretaget och PA] för att uppföra, driva och konsolidera en cd-fabrik i Albrechts (Thüringen) användes vad gäller ett belopp på 260,57 miljoner tyska mark inom andra områden av Pils-gruppen.

De stöd det handlar om är delstaten Thüringens åtgärder till ett belopp på 63,45 miljoner tyska mark, [LfA] till ett belopp på totalt 77,12 miljoner tyska mark och [THA] till ett belopp på 120 miljoner tyska mark.

Den felaktiga användningen av stöden utgör missbruk av stöd enligt artikel 88.2 [EG]. Stöden är därför oförenliga med EG-fördraget.

2. Stödet uppgående till i allt 166,3 miljoner tyska mark för att omstrukturera [CD Albrechts] är enligt artikel 87.1 [EG] oförenligt med bestämmelserna i EG-fördraget.

Artikel 2

1. [Förbundsrepubliken] Tyskland skall tillgripa alla nödvändiga medel för att återkräva de i artikel 1 omnämnda, på felaktiga grunder beviljade stöden från respektive mottagare.

2. Indrivandet skall ske i enlighet med nationell lagstiftning. Till beloppet skall läggas ränta som beräknas på grundval av den referensränta som används vid beräkningen av bidragsekivalenten inom ramen för regionalstöd och löper från och med den dag då stödet betalades ut till stödmottagarna till dess att det faktiskt återbetalas.

3. I denna artikel betyder mottagare [CDA] och [LCA], liksom alla andra företag till vilka tillgångar och/eller infrastruktur från [PBK], [samriskföretaget] eller [PA] överförts eller kan komma att överföras för att kringgå verkningarna av detta beslut.
...”

Förfarandet och parternas yrkanden

- 55 Delstaten Thüringen har genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 10 oktober 2000 väckt talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet. Målet registrerades som nummer T-318/00.
- 56 Genom beslut av ordföranden på förstainstansrättens tredje avdelning av den 28 maj 2001 tilläts Förbundsrepubliken Tyskland att intervensera till stöd för delstaten Thüringens och ODS Optical Disc Service GmbH:s (nedan kallat ODS) yrkanden och en av CDA:s konkurrenter tilläts intervensera till stöd för kommissionens yrkanden.
- 57 ODS och Förbundsrepubliken Tyskland ingav interventionsbilagor den 29 augusti respektive den 3 september 2001. Den 24 oktober 2001 yttrade sig delstaten Thüringen och kommissionen över ODS:s och Förbundsrepubliken Tysklands interventionsinlagor.
- 58 Förstainstansrätten (tredje avdelningen i utökad sammansättning) beslutade den 30 september 2002 att vilandeförklara målet till dess att domstolen hade meddelat dom i de förenade målen C-328/99, Italien mot kommissionen, och C-399/00, SIM 2 Multimedia mot kommissionen. Mot bakgrund av den dom som meddelades den 8 maj 2003 i dessa förenade mål ombad förstainstansrätten parterna att yttra sig över vilken inverkan domen hade för talan i detta mål. Yttranden ingavs den 23 och den 24 juni 2003.
- 59 På grundval av referentens rapport anmodade förstainstansrätten parterna att yttra sig om huruvida förevarande talan eventuellt borde förenas med CDA:s talan, med

samma föremål, som registrerats av förstainstansrättens kansli med nummer T-324/00. Efter att förstainstansrätten erhållit parternas yttranden förenades målen genom beslut av den 8 mars 2004 vad gäller det muntliga förfarandet och domen.

60 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten att inleda det muntliga förfarandet och som en processledningsåtgärd enligt artikel 64 i förstainstansrättens rättegångsregler anmodades parterna skriftligen att inge vissa handlingar och besvara frågor.

61 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid den offentliga förhandlingen den 5 maj 2004.

62 Målen T-318/00 och T-324/00 skildes genom beslut av den 23 juli 2004 åt vad gäller domen.

63 Delstaten Thüringen har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara det omtvistade beslutet,

— i andra hand ogiltigförklara artikel 1.1 i det omtvistade beslutet, i den del det stöd som betalats till samriskföretaget och PA förklaras oförenliga med den gemensamma marknaden samt ogiltigförklara artikel 1.2 och artikel 2.3 i det omtvistade beslutet,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

64 Förbundsrepubliken Tyskland, som intervenerat i målet, har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara det omtvistade beslutet.

65 Kommissionen, som stöds av ODS, har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan,

— förplikta delstaten Thüringen att ersätta rättegångskostnaderna.

Tillämpliga bestämmelser

I — Inledande synpunkter

66 Delstaten Thüringen har till stöd för sin talan anfört ett antal grunder som rör åsidosättande av rätten till försvar, uppgiften att vissa konstateranden av de faktiska omständigheterna var felaktiga, åsidosättande av motiveringsskyldigheten, åsidosättande av artiklarna 87 EG och 88 EG och anknutna tillämpningsföreskrifter,

åsidosättande av proportionalitetsprincipen och slutligen åsidosättande av rätts-säkerhetsprincipen och "säkerhetsprincipen".

67 Förstainstansrätten har beslutat att först undersöka de grunder som anförts till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av artikel 1 i det omtvistade beslutet. Förstainstansrätten kommer därefter att behandla grunderna rörande ordningen för indrivningen enligt artikel 2 i det omtvistade beslutet.

II — *Huruvida artikel 1 i det omtvistade beslutet är lagenlig*

68 Delstaten Thüringen har i huvudsak gjort gällande att artikel 1 i det omtvistade beslutet är rättsstridig på grund av att kommissionens bedömning av de olika finansiella stödåtgärder som beviljats inom ramen för projektet avseende cd-fabriken i Albrechts grundas på faktiska villfarelser, strider mot artikel 87.1 EG och artikel 88.2 EG och inte uppfyller motiveringsskyldigheten.

69 Delstaten Thüringens grunder skall därför prövas en i taget för var och en av de finansiella stödåtgärder som anges i tabellerna i punkterna 30 och 38 ovan.

70 Förstainstansrätten anser dock att det är nödvändigt att först pröva delstaten Thüringens argument att kommissionen inte hade rätt att grunda sig på den information som denna förfogade över när den antog det omtvistade beslutet.

A — Huruvida det var tillåtet att grunda det omtvistade beslutet på tillgängliga uppgifter

1. Parternas argument

71 Delstaten Thüringen anser att i förevarande fall hade kommissionen inte rätt att grunda det omtvistade beslutet på de uppgifter som den förfogade över när den antog det omtvistade beslutet. Delstaten har för det första anmärkt att kommissionen, såsom framgår av artikel 13.1 andra meningen i förordning nr 659/1999 och av fast rättspraxis, endast kan grunda ett beslut på tillgängliga uppgifter när medlemsstaten har underlåtit att svara eller har lämnat ett ofullständigt svar på en begäran om upplysningar från kommissionen (domstolens dom av den 14 februari 1990 i mål C-301/87, Frankrike mot kommissionen, "Boussac", REG 1990, s. I-307, svensk specialutgåva, volym 10, s. 319, punkterna 19 och 22, och av den 13 april 1994 i de förenade målen C-324/90 och C-342/90, Tyskland och Pleuger Worthington mot kommissionen, REG 1994, s. I-1173, punkt 26). Den har också anmärkt att även om de nationella myndigheterna är skyldiga att lämna kommissionen samtliga relevanta uppgifter som den behöver för att utföra sitt uppdrag att kontrollera statligt stöd, är den samtidigt skyldig att i möjligaste mån se till att omständigheterna blir klarlagda. Enligt delstaten innebär detta att kommissionen på ett klart och tydligt sätt skall informera de nationella myndigheterna om samtliga uppgifter som den behöver inom ramen för sitt uppdrag och att den endast skall anta ett beslut på grundval av tillgängliga uppgifter i extremfall där den trots begäran om förtydliganden inte har fått det. Enligt delstaten Thüringen har de tyska myndigheterna i förevarande fall besvarat kommissionen varje gång den har begärt upplysningar och särskilt på frågorna i bilagan till beslutet att inleda förfarandet. Delstaten har särskilt anmärkt att med ett undantag motsvarade frågorna i den formella underrättelsen av den 22 juli 1999 inte frågorna i bilagan till beslutet att inleda förfarandet, vilket enligt delstaten visar att förfarandet hade gått framåt under mellantiden. Enligt delstaten borde kommissionen, om den ansåg att svaren på frågorna i bilagan till beslutet att inleda förfarandet var ofullständiga, ha anmärkt detta i sin skrivelse av den 22 juli 1999. Delstaten Thüringen anser därför att eftersom kommissionen inte har begärt sådana förtydliganden från de tyska myndigheterna, hade den inte rätt att grunda det omtvistade beslutet på tillgängliga uppgifter.

72 Kommissionen har, med stöd av ODS, ifrågasatt delstaten Thüringens påstående.

2. Förstainstansrättens bedömning

73 Det framgår av rättspraxis att kommissionen är behörig att anta ett beslut på grundval av tillgängliga uppgifter om en medlemsstat inte har uppfyllt sin samarbetskyldighet och underlåter att lämna kommissionen de uppgifter denna behöver för att avgöra om ett stöd är förenligt med den gemensamma marknaden (domen i det ovan i punkt 71 nämnda målet Boussac, punkt 22, och i målet Tyskland och Pleuger Worthington mot kommissionen, punkt 26). Kommissionen måste emellertid innan den fattar ett sådant beslut iaktta vissa processuella krav. Den måste särskilt anmoda medlemsstaten att inom en viss tidsfrist förse kommissionen med de handlingar, upplysningar och uppgifter som den behöver för att avgöra om stödet är förenligt med den gemensamma marknaden. Det är bara om medlemsstaten, trots kommissionens anmodan, underlåter att lämna begärda upplysningar som denna har rätt att avsluta förfarandet och fatta ett beslut att stödet är förenligt eller oförenligt med den gemensamma marknaden på grundval av tillgängliga uppgifter (domen i det ovan i punkt 71 nämnda målet Boussac, punkterna 19 och 22). Dessa krav har upprepats och konkretiserats i artikel 5.2, artikel 10.3 och artikel 13.1 i förordning nr 659/1999.

74 Det är mot bakgrund av dessa principer som förstainstansrätten skall pröva huruvida kommissionen i förevarande fall hade rätt att anta det omtvistade beslutet med beaktande endast av de uppgifter denna förfogade över i juni 2000.

75 Förstainstansrätten skall först påminna om vad som skett i det administrativa förfarandet i förevarande mål.

76 Detta förfarande inleddes med att kommissionen i oktober 1994 sände en skrivelse till de tyska myndigheterna. I denna skrivelse begärde kommissionen att de tyska myndigheterna skulle lämna upplysningar om det statliga stöd som hade beviljats för att bygga en cd-fabrik i Albrechts. De tyska myndigheterna svarade i skrivelse av den 9 november 1994 genom att anmäla ett stöd från delstaten Thüringen och delstaten Bayern till samriskföretaget och Pilzkoncernen. I skrivelse av den 15 november 1994 begärde kommissionen mer preciserade upplysningar om detta stöd. De tyska myndigheterna svarade i skrivelse av den 3 mars 1995 genom att komplettera anmälan genom att berätta om nya stödåtgärder som hade beviljats av THA, delstaten Thüringen och delstaten Bayern. Eftersom dessa stödåtgärder redan hade beviljats, registrerade kommissionen dem med nummer NN 54/95 (skäl 2 i det omtvistade beslutet). Kommissionen ställde genom skrivelser av den 1 augusti 1995, den 16 oktober 1995 och den 25 november 1996 kompletterande frågor, vilka de tyska myndigheterna besvarade genom skrivelser av den 22 augusti 1995, den 2 augusti 1995, den 18 januari 1996 och den 17 april 1997. Den 3 februari 1997 och den 22 och 23 september 1997 hölls möten i Bryssel och Erfurt mellan kommissionens och de tyska myndigheternas företrädare. I skrivelse av den 20 januari 1998 yttrade sig de senare sammanfattningsvis över mötet med kommissionens företrädare (skäl 3 i det omtvistade beslutet).

77 Eftersom kommissionen efter en preliminär undersökning av de upplysningar den hade erhållit från de tyska myndigheterna ansåg att det var tveksamt om de omtvistade åtgärderna var förenliga med den gemensamma marknaden, beslutade den att inleda förfarandet den 17 juli 1998.

78 Kommissionen anmodade i detta beslut dessutom Förbundsrepubliken Tyskland att "inom en månad från mottagandet av [nämnda beslut] förse kommissionen med de handlingar, upplysningar och uppgifter som den behöver för att bedöma huruvida stödåtgärderna är förenliga med artikel [87 EG]". En bilaga med sju frågor följde med beslutet att inleda förfarandet.

- 79 I skrivelse av den 26 augusti 1998 reagerade Förbundsrepubliken Tyskland på beslutet att inleda förfarandet. Den 15 oktober 1998 hölls ett nytt möte i Bryssel mellan kommissionens och de tyska myndigheternas företrädare. De senare lämnade kompletterande upplysningar genom skrivelse av den 11 november 1998.
- 80 Kommissionen ansåg att inkomna upplysningar fortfarande var otillräckliga och anmodade i skrivelse av den 4 mars 1999 på nytt de tyska myndigheterna att lämna nödvändiga upplysningar och särskilt att besvara de frågor som hade bifogats beslutet att inleda förfarandet.
- 81 De tyska myndigheterna lämnade, som svar på den nya anmodan, kompletterande upplysningar genom skrivelser av den 30 mars, den 1 april och den 16 april 1999.
- 82 Kommissionen ansåg emellertid att dessa upplysningar fortfarande inte utgjorde ett tillfredsställande svar på frågorna i bilagan till beslutet att inleda förfarandet (särskilt frågorna 3–7 i bilagan). Kommissionen begärde därför, i skrivelse av den 22 juli 1999, svar som skulle ha inkommit senast den 31 augusti 1999. Kommissionen begärde dessutom att Förbundsrepubliken Tyskland skulle inkomma med ytterligare upplysningar och handlingar.
- 83 De tyska myndigheterna begärde förlängd frist i skrivelse av den 28 juli 1999 och träffade kommissionens företrädare vid ett nytt möte den 23 september 1999 i Bryssel, varefter de överlämnade kompletterande upplysningar den 28 september och den 19 oktober 1999.

- 84 Kommissionen antog slutligen det omtvistade beslutet den 21 juni 2000.
- 85 Vad gäller delstaten Thüringens argument att de tyska myndigheterna hade meddelat samtliga upplysningar som kommissionen begärt, varför den inte hade rätt att grunda sig på tillgängliga uppgifter, konstaterar förstainstansrätten inledningsvis att det framgår klart av det administrativa förfarandets gång att kommissionen hade iakttagit de processuella krav som följer av rättspraxis och av förordning nr 659/1999. Kommissionen anmodade nämligen Förbundsrepubliken Tyskland formellt tre gånger att lämna de upplysningar denna behövde för att bedöma om de omtvistade stödåtgärderna var förenliga med den gemensamma marknaden.
- 86 Tvärtemot vad delstaten Thüringen hävdar, framgår det inte heller av kommissionens skrivelse av den 22 juli 1999 att de tyska myndigheterna besvarade samtliga frågor utom en. I nämnda skrivelse anmodade kommissionen tvärtom omedelbart de tyska myndigheterna att besvara frågorna 3–7 i bilagan till beslutet att inleda förfarandet.
- 87 Delstaten Thüringen har vidare inte visat att de tyska myndigheterna svarade uttömmande på kommissionens frågor i bilagan till beslutet att inleda förfarandet. Den har särskilt inte styrkt att dessa myndigheter ingett en preciserad förteckning över de stödåtgärder som beviljats sedan år 1991, trots att kommissionen flera gånger begärt en sådan. Delstaten har vidare inte bevisat att dessa myndigheter besvarat frågan huruvida det eventuellt har förekommit omstruktureringsplaner. Det framgår vidare av handlingarna i målet att dessa myndigheter endast i vaga ordalag besvarade frågan rörande beskrivningen av de transaktioner som vidtagits när TAB och TIB övertog samriskföretaget samt frågan om beskrivningen av under vilka omständigheter och villkor som privatbankerna avskrev sina krediter år 1994.

88 Det skall härvid erinras om att följande gäller enligt artikel 6.1 i förordning nr 659/1999: "Beslutet om att inleda ett formellt granskningsförfarande skall sammanfatta relevanta sak- och rättsfrågor, kommissionens preliminära bedömning beträffande den föreslagna åtgärdens karaktär av stöd skall inbegripas och tvivlen beträffande åtgärdens förenlighet med den gemensamma marknaden skall anges." Genom att beslutet antagits och publicerats i *Europeiska unionens officiella tidning* har medlemsstaten och övriga berörda parter informerats om de uppgifter som kommissionen avser att lägga till grund för sitt beslut. Av detta följer att om parterna anser att vissa uppgifter som anges i beslutet att inleda det formella granskningsförfarandet är felaktiga, skall de underrätta kommissionen därom under det administrativa förfarandet, vid äventyr av att de annars inte kan ifrågasätta dessa uppgifter inom ramen för domstolsförfarandet (se, för ett liknande resonemang, vad avser medlemsstaten, domstolens dom av den 14 september 1994 i de förenade målen C-278/92–C-280/92, Spanien mot kommissionen, REG 1994, s. I-4103, punkt 31). Däremot är kommissionen, i enlighet med de principer som följer av den rättspraxis och de bestämmelser som anges ovan i punkt 73, om berörda parter inte har lämnat motstridiga upplysningar, behörig att grunda sig på uppgifter som den har tillgång till när den fattar sitt slutliga beslut, även om dessa skulle visa sig vara felaktiga, under förutsättning att kommissionen har anmodat medlemsstaten att inkomma med nödvändiga upplysningar rörande de aktuella omständigheterna. Om kommissionen däremot har avstått från att anmoda medlemsstaten att lämna upplysningar om de omständigheter som den avser att grunda sig på, kan den därefter inte ursäkt eventuella faktiska villfarelser med att den hade rätt att när den antog det slutliga beslutet, efter det formella granskningsförfarandet, endast grunda sig på de uppgifter som den då hade tillgång till.

89 Kommissionens konstateranden om de faktiska omständigheterna ligger däremot, tvärt emot vad delstaten Thüringen har hävdat, inte helt utanför domstolens prövning. Om medlemsstaten helt har uppfyllt sin skyldighet att lämna samtliga upplysningar som kommissionen har begärt, är det särskilt lätt för den att, med stöd av de upplysningar som denna har lämnat under förfarandet, visa att eventuella faktiska villfarelser i det omtvistade beslutet inte härrör från den. När kommissionen grundar ett beslut på tillgängliga uppgifter rörande vissa faktiska omständigheter utan att i just detta hänseende iakttä de processuella krav som har uppställts i rättspraxis och återgetts i förordning nr 659/1999, kan förstainstansrätten utöva sin domstolsprövning vad avser frågan huruvida kommissionens beaktande av dessa uppgifter har lett till en felaktig bedömning som gör att det omtvistade beslutet är rättsstridigt.

- 90 Med hänsyn till de villkor som anges i punkterna 85–88 ovan och särskilt till att kommissionen tre gånger har uppmanat delstaten Thüringen att inkomma med upplysningar under det administrativa förfarandet, har nämnda delstat inte visat att kommissionen i det omtvistade beslutet har beaktat upplysningar om de faktiska omständigheterna på ett sätt som strider mot de processuella kraven på detta område. Kommissionen hade således rätt att när den antog det omtvistade beslutet grunda sig på de uppgifter som den förfogade över.
- 91 Mot denna bakgrund kan förevarande anmärkning inte vinna framgång.

B — *Den borgen som delstaten Bayern (LfA) beviljat PBK*

1. Parternas argument

- 92 Delstaten Thüringen har för det första gjort gällande att kommissionen har gjort en felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna vad avser detta stöd. Den har understrukt att tvärtemot vad kommissionen har konstaterat i skäl 30 i det omtvistade beslutet, hade borgen från delstaten Bayern, som ursprungligen avsåg 80 procent av de bankkrediter som hade beviljats PBK, inte omvandlats till en borgen omfattande 100 procent av krediterna, det vill säga sammanlagt för 54 700 000 DEM. Den har särskilt anmärkt att beloppet 54 700 000 DEM som kommissionen refererar till är kreditens kapitalbelopp (exklusive ränta) som omfattades av en borgen på 80 procent från delstaten Bayern, när rekonstruktionsavtalet ingicks i mars 1994. Enligt delstaten Thüringen hade delstaten Bayern, tvärtemot vad kommissionen har konstaterat i det omtvistade beslutet, inte gått med på att gå i borgen för detta belopp till 100 procent. Tvärtom hade det sammanlagda beloppet för vilka krediter delstaten Bayern gick i borgen för i rekonstruktionsavtalet minskats, dels på grund av att bankerna hade skrivit av krediter för vilka borgen hade ställts på 12 000 000 DEM, dels på grund av att delstaten Bayern hade ingripit på olika sätt. Delstaten Thüringen har understrukt att det endast är mellan-

skillnaden, det vill säga 41 400 000 DEM, som delstaten Bayern (LfA) i rekonstruktionsavtalet har accepterat att ställa borgen för till 100 procent och att LfA år 1995 var tvungen att verkställa sitt borgensåtagande i dess helhet genom att betala motsvarande belopp till bankerna. Delstaten Thüringen har dessutom preciserat att delstaten Bayerns fordran på samriskföretaget på 41 400 000 DEM, till följd av denna betalning, och delstaten Bayerns övriga fordringar på detta bolag uppgående till 9 000 000 DEM, slutligen hade övertagits av TAB, den 7 november 1995, för 15 000 000 DEM. Enligt delstaten Thüringen hade CDA helt betalat denna fordran som TAB hade på samriskföretaget, efter det att CDA övertagit LCA:s tillgångar.

93 Delstaten Thüringen har understrukit att de tyska myndigheterna hade delgett kommissionen dessa upplysningar under det administrativa förfarandet. Nämnda delstat har angett att det framgår klart av skrivelserna av den 18 januari 1996 och av den 30 mars 1999 att delstaten Bayerns borgen, som ursprungligen omfattade 80 procent av PBK:s bankkrediter inte hade omvandlats till en borgen som omfattade 100 procent av krediter på sammanlagt 54 700 000 DEM. Enligt delstaten Thüringen utgjorde denna borgen på 100 procent i själva verket ett ingripande enligt den ursprungliga borgen och omfattade dessutom endast en mellanskillnad på 41 400 000 DEM. Enligt denna delstat hade kommissionen med orätt avstått från att konstatera detta, trots att denna omständighet var avgörande, eftersom den visade att det faktum att delstaten Bayern beviljade en borgen på 100 procent enligt rekonstruktionsavtalet inte utgjorde ett nytt stöd, utan ett ingripande inom ramen för en befintlig stödåtgärd, som hade beviljats inom ramen för ett godkänt stödprogram.

94 Delstaten Thüringen har vidare understrukit att det framgår av dessa uppgifter att LfA, tvärtemot vad kommissionen har konstaterat i skäl 30 i det omtvistade beslutet, inte hade betalat 54 700 000 DEM, plus 7 000 000 DEM, enligt sitt borgensåtagande. Enligt delstaten Thüringen betalade LfA på sin höjd 48 400 000 DEM, eftersom LfA i mars 1994 hade betalat 3 000 000 DEM till bankerna och beviljat PA två lån på 2 000 000 DEM vardera — ett för att betala tillbaka de krediter som omfattades av borgensåtagandet och ett för att garantera betalningen av framtida räntor på dessa krediter — och år 1995 betalade LfA 41 400 000 DEM till bankerna. Delstaten

Thüringen anser att skillnaden mellan detta belopp på 48 400 000 DEM och de 54 700 000 DEM som omnämns i skäl 30 i det omtvistade beslutet bland annat förklaras av omständigheten att kommissionen har beaktat vissa belopp två gånger, först som ett belopp som garanterats av delstaten Bayern och en andra gång som ett belopp som inbetalats av LfA med stöd av detta borgensåtagande.

- 95 Delstaten Thüringen har för det andra gjort gällande att kommissionen har åsidosatt artikel 87.1 EG genom att i skälen 89–93 i det omtvistade beslutet felaktigt anse att den omtvistade borgen, när den omvandlades till en borgen på 100 procent, inte längre uppfyllde villkoren enligt reglerna om delstaten Bayerns borgensåtaganden.
- 96 Delstaten Thüringen anser slutligen att kommissionen har åsidosatt motiverings-skyldigheten, eftersom den inte har lämnat någon motivering till stöd för sitt konstaterande att delstaten Bayerns borgensåtagande stred mot tillämpliga bestämmelser.
- 97 Kommissionen har med stöd av ODS hävdats att det inte finns något i delstaten Thüringens argumentation vad gäller delstaten Bayerns borgen som utgör grund för att bifalla talan.
- 98 Dels har kommissionen bestridit att den har begått ett fel i sitt konstaterande av de faktiska omständigheterna rörande denna borgen. Kommissionen har inledningsvis påpekat att de tyska myndigheterna, trots dess uppmaning, avstod från att klargöra fakta vad gäller detta stöd. Kommissionen har anmärkt att i skrivelsen av den 30 mars 1999 nöjde sig de tyska myndigheterna med att anse det ”logiskt” att höja borgen från 80 till 100 procent, men utan att lämna någon närmare förklaring härvid. Kommissionen anser därför att den i enlighet med domstolens dom av den

30 juni 1992 i mål C-47/91, Italien mot kommissionen, "Italgrani" (REG 1992, s. I-4145; svensk specialutgåva, volym 16, s. I-147), hade rätt att fatta beslut på grundval av tillgängliga uppgifter. Enligt kommissionen framgick det av dessa uppgifter att det faktiska beviljandet av denna borgen inte längre stämde med de ursprungliga villkoren enligt reglerna om delstaten Bayerns borgensåtaganden, på grund av att den hade omvandlats. Eftersom det i detta stödprogram som kommissionen först hade godkänt föreskrevs att borgen högst kunde täcka 80 procent av krediterna, borde delstaten Bayerns borgen ha minskats i motsvarande mån när bankerna avskrev krediter uppgående till 12 000 000 DEM. Kommissionen har dessutom gjort gällande att varken de tyska myndigheterna eller delstaten Thüringen har kunnat förklara varför borgensbeloppet höjdes från 52 720 000 till 54 720 000 DEM. Kommissionen har slutligen angett att även om man skulle anta att delstaten Thüringen har rätt när den hävdar att säkerheten togs i anspråk när delstaten Bayern lämnade borgen för det återstående beloppet med 100 procent, borde delstaten Bayern icke desto mindre bara ha ställt borgen för 80 procent av det nya beloppet.

- 99 Dels anser kommissionen att delstaten Thüringen har fel när den hävdar att kommissionen har åsidosatt artikel 87.1 EG och motiveringsskyldigheten vad gäller den rättsliga bedömningen av delstaten Bayerns borgensåtagande.

2. Förstainstansrättens bedömning

- 100 Delstaten Thüringen har ifrågasatt att artikel 1 i det omtvistade beslutet är lagenlig i det att ett finansiellt stöd från LfA i form av borgen för ett lån på 54 700 000 DEM betecknas som ett statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden, och har hävdat att kommissionen har gjort en felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna samt åsidosatt artikel 87.1 EG och motiveringsskyldigheten.

101 Förstainstansrätten kommer härvid först att pröva huruvida kommissionen har gjort en felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna när den i skäl 30 i det omtvistade beslutet konstaterade att "[t]ill följd av att regionalstöden blev så omfattande togs bankkonsortiets kredit på 65,85 miljoner tyska mark endast i anspråk för 54,7 miljoner tyska mark" och att "LfA [gick] i borgen för 100 procent av detta belopp, i stället för som planerat 80 procent".

102 Såsom understrukits i punkt 88 ovan, kan så endast vara fallet om delstaten Thüringen kan visa att kommissionen under det administrativa förfarandet har erhållit nödvändiga upplysningar som gör det möjligt för den att rätta till eventuella felaktigheter i beskrivningen av de faktiska omständigheterna i beslutet att inleda förfarandet.

103 Förstainstansrätten erinrar härvid om att kommissionen i punkt 2.2.1 tredje stycket i beslutet att inleda förfarandet har angett att "[d]elstaten Bayern har ställt borgen för denna kredit med stöd av ett godkänt stödprogram" och att "denna borgen täckte 80 procent av beloppet, det vill säga 52 720 000 [DEM]". I femte stycket i samma punkt i beslutet att inleda förfarandet anges följande:

"Eftersom [PBK] i själva verket har åtnjutit högre investeringsbidrag och investeringstillskott än planerat, utbetalades endas. 54 700 000 [DEM] av den kredit på 65 850 000 [DEM] som bankkonsortiet hade beviljat. Delstaten Bayern ändrade därför sin borgen, som ursprungligen täckte 80 procent av en kredit (52 720 000 [DEM]), till en borgen som täckte 100 procent (54 700 000 [DEM]) ..."

104 I beslutet att inleda förfarandet anges slutligen i den preliminära bedömningen av stödåtgärderna att "[k]ommissionen även är mycket tveksam till huruvida de åtgärder som har vidtagits inom ramen för detta borgensåtagande, det vill säga att

borgen kom att gälla för 100 procent och det garanterade beloppet höjdes från 52 720 000 [DEM] till 54 700 000 [DEM], omfattas av [ett godkänt stödprogram]” (punkt 3.1.1 första stycket i beslutet att inleda förfarandet).

105 Det framgår klart av denna redogörelse att kommissionen när förfarandet inleddes av tillgängliga uppgifter drog slutsatsen att år 1994 hade delstaten Bayerns borgen som ursprungligen täckte 80 procent av krediterna omvandlats till en borgen som täckte 100 procent och att det garanterade beloppet hade höjts från 52 720 000 till 54 700 000 DEM.

106 Det skall understrykas att i skrivelsen av den 30 mars 1999 tog de tyska myndigheterna ställning till denna beskrivning av de faktiska omständigheterna vad gäller delstaten Bayerns borgensåtagande. De underströk nämligen att bankerna inom ramen för rekonstruktionsavtalet hade gått med på att skriva av 12 000 000 DEM från de krediter som täcktes av denna borgen och att deras egen risk vad avser dessa krediter var täckt till 100 procent, varför ”det som återstod av krediterna följaktligen helt täcktes av delstaten Bayerns borgen”. De erinrade vidare om hur de krediter som täcktes av denna borgen hade ändrats. Det framgår av denna beskrivning att innan bankerna skrev av krediterna inom ramen för rekonstruktionsavtalet, uppgick de krediter som täcktes av delstaten Bayerns borgensåtagande till sammanlagt 58 400 000 DEM. Borgen minskades till 41 400 000 DEM till följd av att bankerna avskrev 12 000 000 DEM, att delstaten Bayern ingrep på grund av sin borgen för ett belopp på 3 000 000 DEM och att LfA beviljade PA ett lån på 2 000 000 DEM, för att betala av andra lån.

107 Med hänsyn till dessa uppgifter, som inte motsägs av kommissionen på ett välunderbyggt sätt och som inte vederläggs av handlingarna i målet, anser förstainstansrätten att kommissionen gjorde fel när den i skäl 30 i det omtvistade beslutet sammanfattningsvis konstaterade att det garanterade beloppet hade höjts från 52 720 000 till 54 700 000 DEM.

- 108 Vad gäller följderna av denna faktiska villfarelse finner förstainstansrätten att det var på grundval av detta konstaterande i skäl 30 i det omtvistade beslutet som kommissionen ansåg att det stöd som skulle återbetalas på grund av delstaten Bayerns borgen uppgick till 54 700 000 DEM (skälen 89–93 och 123 i det omtvistade beslutet). Av detta följer att kommissionen har fastställt det stödbelopp som skall återbetalas på grundval av ovannämnda faktiska villfarelse.
- 109 Förstainstansrätten anser härvid även att den inte förfogar över nödvändiga upplysningar för att kunna avgöra huruvida det omtvistade beslutet var välgrundat och att den därför på eget initiativ måste ta upp grunden om bristande motivering av det omtvistade beslutet (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 20 februari 1997 i mål C-166/95 P, kommissionen mot Daffix, REG 1997, s. I-983, punkt 24; förstainstansrättens dom av den 2 juli 1992 i mål T-61/89, Dansk Pelsdyravlerforening mot kommissionen, REG 1992, s. II-1931, punkt 129, och av den 8 juli 2004 i mål T-44/00, Mannesmannröhren-Werke mot kommissionen, REG 2004, s. II-0000, punkt 210). Motiveringen i skälen 30, 32 och 89 i det omtvistade beslutet hindrar förstainstansrätten från att utöva sin domstolsprövning, eftersom den inte på ett precist och sammanhängande sätt förklarar hur kommissionen har funnit ett samband mellan, för det första, bankkrediternas storlek, vilka ändrats från 65 580 000 till 54 700 000 DEM (skäl 30 i det omtvistade beslutet), för det andra, storleken på den borgen som LfA beviljat, som höjdes från 80 procent av krediterna till 100 procent av krediterna (skälen 30 och 32 i det omtvistade beslutet), och, för det tredje, storleken på beviljad borgen, som höjts från 52 720 000 till 54 700 000 DEM (skälen 30 och 89 i det omtvistade beslutet), för att rättfärdiga sin beräkning av varje stödåtgärds respektive värde och för att komma till den felaktiga slutsats, som nämns i punkt 108 ovan. Dessutom har kommissionen i det omtvistade beslutet varken svarat på Förbundsrepubliken Tysklands argument, vilka denna har framfört i skrivelser från de tyska myndigheterna av den 18 januari 1996 och av den 30 mars 1999, om att delstaten Bayerns fordringar också hade övertagits av TAB för 15 000 000 DEM, eller motiverat sin bedömning av vilken inverkan denna transaktion eventuellt haft för värdet och återbetalningen av stödåtgärderna i fråga. Mot denna bakgrund konstaterar förstainstansrätten att kommissionen i dessa olika hänseenden även har åsidosatt motiveringsskyldigheten enligt artikel 253 EG.

- 110 Det skall vidare prövas huruvida kommissionen även har åsidosatt artikel 87.1 och 87.2 EG vid sin juridiska bedömning av detta finansiella stöd. Förstainstansrätten erinrar härvid om att delstaten Thüringen har gjort gällande att kommissionen felaktigt har konstaterat att villkoren i reglerna om delstaten Bayerns borgensåtaganden inte hade iakttagits, eftersom den ursprungliga borgen hade ändrats till en borgen som täckte 100 procent och de krediter som täcktes av denna borgen hade avletts till förmån för Pilzkoncernen. Enligt delstaten Thüringen saknade kommissionen således stöd för sin slutsats att delstaten Bayerns borgensåtagande redan från början var oförenligt med den gemensamma marknaden.
- 111 Det skall inledningsvis erinras om att kommissionen i skälen 89–93 i det omtvistade beslutet har förklarat skälen till varför den krävt återbetalning av det stöd som delstaten Bayerns borgensåtagande har inneburit. Kommissionen konstaterade således — efter att i skäl 89 ha understrukt att de ofullständiga upplysningarna från de tyska myndigheterna inte gjorde det möjligt att skingra dess tvivel vad gäller huruvida det ursprungliga borgensåtagandet hade omvandlats — att tvärtemot kraven enligt reglerna om delstaten Bayerns borgensåtaganden tjänade stödet i fråga ”uppenbarligen inte till att finansiera den investering som ligger till grund för ansökan om stöd, och inte heller har investeraren i rimlig omfattning bidragit med egna medel till finansieringen av investeringen” (skälen 90 och 91). Kommissionen anmärkte dessutom att de tyska myndigheternas förklaringar att de garanterade krediterna i huvudsak endast gynnade företagen inom Pilzkoncernen, gjorde det möjligt att dra slutsatsen att stödet hade missbrukats (skäl 92). Kommissionen drog därför slutsatsen att stödåtgärderna ”inte har använts för investeringar i en fabrik för framställning av cd-skivor, utan användes för att stödja hela [Pilzkoncernen], vilket innebär att de missbrukats, enligt artikel 88.2 i EG-fördraget” och att stödåtgärderna sålunda inte var ”förenliga med bestämmelserna i EG-fördraget, varför de skall upphävas och återkrävas av de tyska myndigheterna” (skäl 93).
- 112 För det första framgår det klart av dessa skäl att det var på grund av att kommissionen ansåg att det stöd som beviljats inom ramen för delstaten Bayerns borgensåtagande hade missbrukats som den ansåg att detta stöd måste återbetalas.

Såsom kommissionen med rätta har anmärkt har frågan om omvandlingen av den ursprungliga borgen till en borgen som täckte 100 procent endast tagits upp i andra hand och den har inte på något sätt utgjort grunden för kommissionens bedömning i detta sammanhang.

- 113 Förstainstansrätten vill för det andra understryka att begreppet missbruk följer direkt av artikel 88.2 första stycket EG, i vilken anges att "[o]m kommissionen, efter att ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, finner att stöd som lämnas av en stat eller med statliga medel ... missbrukas, skall den besluta om att staten i fråga skall upphäva eller ändra dessa stödåtgärder inom den tidsfrist som kommissionen fastställer". Dessutom definieras, i artikel 1 g i förordning nr 659/1999, begreppet "missbruk av stöd" som "stöd som används av mottagaren i strid med ett beslut fattat i enlighet med artiklarna 4.3, 7.3 eller artikel 7.4 i [nämnda] förordning".
- 114 Av dessa bestämmelser följer att kommissionen, för att visa att ett stöd som beviljats i enlighet med ett godkänt stödprogram har missbrukats, måste styrka att detta stöd har använts på ett sätt som strider mot detta program, såsom detta har godkänts av kommissionen, det vill säga i strid mot de nationella regler som gäller för detta program eller ytterligare villkor som medlemsstaten har accepterat inom ramen för kommissionens godkännandeförfarande.
- 115 Förstainstansrätten konstaterar dock att kommissionen i detta fall helt klart har styrkt att delstaten Bayerns borgensåtagande har använts på ett sätt som strider mot reglerna om delstaten Bayerns borgensåtaganden. Kommissionen har för det första i skäl 90 i det omtvistade beslutet erinrat om att enligt dessa regler kan delstaten Bayern bevilja borgen för krediter som syftar till att finansiera investeringar (anläggning, utvidgning etcetera) och för att kunna komma i åtnjutande av denna borgen måste det stödberättigade företaget självt delta i finansieringen av projektet i rimlig omfattning, och genom att säkerställa att hela finansieringen av projektet är säkrad, se till att räntebetalningar och amorteringar sker inom fastställda tidsfrister.

Kommissionen har vidare konstaterat att "[d]en nämnda åtgärden ... emellertid uppenbarligen inte [tjänade] till att finansiera den investering som ligger till grund för ansökan om stöd, och inte heller har investeraren i rimlig omfattning bidragit med egna medel till finansieringen av investeringen" (skäl 91) och att "dessa av det offentliga garanterade krediter ... i huvudsak [endast] gynnade företagen inom [Pilzkoncernen]" (skäl 92).

- 116 Av ovannämnda skäl saknar det betydelse att borgen inledningsvis hade beviljats i överensstämmelse med stödprogrammet. Såsom kommissionen med rätta har understrukit är det inte det ursprungliga beviljandet av stödet, utan den omständigheten att det senare har använts på ett sätt som strider mot bestämmelser för ett godkänt stödprogram, som utgör ett missbruk av stödet. Dessutom framgår det klart av artikel 88.2 första stycket EG att konstaterandet av missbruk utgör ett distinkt kriterium och är oberoende av huruvida stödet är förenligt med den gemensamma marknaden, vilket gör att redan denna omständighet i sig rättfärdigar kommissionens beslut att dra in eller ändra ett stöd. Tvärtemot vad delstaten Thüringen har hävdad gjorde kommissionen följaktligen rätt när den i det omtvistade beslutet inte tog med skäl som syftar till att visa att delstaten Bayerns borgensåtagande var oförenligt med den gemensamma marknaden. Av detta följer vidare att kommissionen härvid har uppfyllt sin motiveringsskyldighet enligt artikel 253 EG.
- 117 Delstaten Thüringens argument rörande påståendet att artikel 87 EG har åsidosatts utgör följaktligen inte grund för att bifalla talan.
- 118 Mot bakgrund av allt som ovan anförts skall artikel 1 i det omtvistade beslutet ogiltigförklaras i den del kommissionen där har ansett att delstaten Bayerns borgen på 54 700 000 DEM ingår i det statliga stöd som har beviljats för uppförandet av cd-fabriken i Albrechts.

C — Avskrivning av den fordran på 3 000 000 DEM som delstaten Bayern (LfA) hade på PBK

1. Parternas argument

- 119 Delstaten Thüringen har gjort gällande att kommissionen i skäl 96 i det omtvistade beslutet felaktigt har konstaterat att PBK har åtnjutit ett stöd genom att LfA avskrivit sin fordran på 3 000 000 DEM på detta företag. Nämda delstat har angett att kommissionen genom detta konstaterande har förbisett att den redan hade beaktat detta belopp som ett stöd inom ramen för dess bedömning av delstaten Bayerns borgen — det vill säga för ett belopp på 54 720 000 DEM. Denna fordran på PBK uppkom dock — såsom de tyska myndigheterna inom ramen för förfarandet, i skrivelser av den 3 mars 1995 och den 30 mars 1999, har påpekat för kommissionen — just genom att ett motsvarande belopp betalades till bankerna för att minska storleken på de krediter som täcktes av det ursprungliga borgensåtagandet.
- 120 Delstaten Thüringen har vidare gjort gällande att kommissionen har gjort en felaktig bedömning när den i det omtvistade beslutet ansåg att omständigheten att LfA avskrivit sin fordran på 3 000 000 DEM innebar ett nytt stöd. Delstaten Thüringen har angett att detta stöd, såsom understrukits i föregående punkt, använts för att betala tillbaka de bankkrediter som hade beviljats för att bygga cd-fabriken i Albrechts och som täcktes av delstaten Bayerns borgensåtagande. Denna delstat anser i vilket fall som helst att kommissionen har åsidosatt motiveringsskyldigheten, eftersom denna inte har angett varför den ansåg att omständigheten att LfA avskrev sin fordran på 3 000 000 DEM till förmån för PBK innebar ett stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden.
- 121 Kommissionen har, med stöd av ODS, ifrågasatt hela delstaten Thüringens argumentation rörande den avskrivna fordran på 3 000 000 DEM. Kommissionen har för det första angett att den inte har gjort en felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna eller felaktig rättstillämpning vad gäller detta stöd, eftersom det

inte är ingripandet på grund av borgen som den har betecknat som ytterligare stöd utan att den aktuella fordran senare avskrivits. Kommissionen har för övrigt understrukit att trots att avskrivningen betecknades som stöd när det formella granskningsförfarandet inleddes, bland annat i tabellen på sidan 9 i beslutet att inleda förfarandet, riktade de tyska myndigheterna inga invändningar mot detta. Kommissionen anser dessutom att den hade iakttagit sin motiveringsskyldighet vad gäller detta stöd. Kommissionen har nämligen i skäl 96 i det omtvistade beslutet angett att den på grund av de tyska myndigheternas ofullständiga upplysningar måste anse att det var fråga om ett stöd som beviljats utan rättsligt stöd och som därför var oförenligt med den gemensamma marknaden.

2. Förstainstansrättens bedömning

- 122 Delstaten Thüringen har vad gäller omständigheten att LfA skrivit av sin fordran på 3 000 000 DEM på PBK gjort gällande en faktisk villfarelse, en uppenbart oriktig bedömning och ett åsidosättande av motiveringsskyldigheten.
- 123 Förstainstansrätten erinrar inledningsvis om att kommissionen i skäl 96 i det omtvistade beslutet konstaterat att "[n]är man ... gav avkall på återbetalningen av en kredit på 3 miljoner tyska mark är även detta att anse som ett icke tillåtligt stöd, eftersom åtgärden saknar rättsligt underlag".
- 124 Enligt delstaten Thüringen grundas detta konstaterande på en faktisk villfarelse och en oriktig rättslig bedömning, eftersom kommissionen har beaktat samma stöd två gånger genom att beakta både det sammanlagda belopp som omfattades av delstaten Bayerns borgen (54 700 000 DEM) och den fordran som delstaten hade beslutat att inte återkräva från PBK (3 000 000 DEM). Kommissionen har i vilket fall som helst åsidosatt motiveringsskyldigheten genom att inte ange varför den ansåg att avskrivningen av fordran utgjorde ett stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden.

- 125 Förstainstansrätten anmärker härvid att både frågan huruvida ett stöd föreligger och frågan om dess storlek skall bedömas med utgångspunkt i den situation som rådde när stödet beviljades. Omständigheten att en borgen som har ställts av ett offentligt organ har tagits i anspråk när det stödmottagande företaget har inställt sina betalningar ändrar inte denna borgens natur enligt artikel 87 EG och innebär inte att ett nytt stöd har beviljats.
- 126 Det är korrekt att det ibland är så, att det kan innebära ett stöd när ett offentligt organ som ställt borgen ensidigt avstår från sina rättigheter gentemot gäldenären efter det att borgen har tagits i anspråk. Så är särskilt fallet om nämnda borgensman inte betar sig som en rationell ekonomisk aktör genom att göra allt den kan för att få tillbaka det belopp som den blivit tvungen att betala på grund av borgensåtagandet. Om det dessutom visar sig att beslutet att avskryva den fordran som ursprungligen täcktes av borgen för ett lån är slutgiltigt när borgen väl har tagits i anspråk och gäldenärens skulder därigenom minskar direkt, utgör denna avskrivning i princip ett separat stöd, eftersom gäldenären får en ytterligare fördel jämfört med vad som var fallet när borgen ställdes för lånet och borgen togs i anspråk.
- 127 Det skall härvid anmärkas att det är först under rättegången som kommissionen har anmärkt att det inte var ingripandet på grund av borgen som den betecknade som ytterligare stöd, utan den senare avskrivningen av regressfordran. Förstainstansrätten konstaterar dock att skälen 31 och 96 i det omtvistade beslutet varken ger de berörda eller förstainstansrätten tillräcklig ledning för att förstå kommissionens resonemang och därmed för förstainstansrätten att göra sin prövning av skälen, varför kommissionen när den antog detta beslut ansåg att avskrivningen av fordran utgjorde ett nytt stöd som skiljer sig från det stöd som beaktats när delstaten Bayern ställde borgen eller när denna borgen togs i anspråk. Enligt fast rättspraxis kan de förklaringar som kommissionen har lämnat under förfarandet vid förstainstansrätten i princip för övrigt inte avhjälpa brister i motiveringen av det omtvistade beslutet (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 24 oktober 1996, i de förenade målen C-329/93, C-62/95 och C-63/95, Tyskland m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. I-5151, punkterna 47 och 48; förstainstansrättens dom av den 25 juni 1998 i de förenade målen T-371/94 och T-394/94, British Airways m.fl. och British Midland Airways mot kommissionen, REG 1998, s. II-2405, punkterna 116–119, och av den 18 januari 2005 i mål T-93/02, Confédération nationale du Crédit mutuel mot kommissionen, REG 2005, s. II-143, punkterna 123–126).

- 128 Förstainstansrätten anser därför — utan att det är nödvändigt att pröva huruvida kommissionen verkligen har beaktat samma stöd två gånger — i vilket fall som helst att kommissionen inte kunde nöja sig med att i skäl 96 i det omtvistade beslutet konstatera att avskrivningen av regressfordran utgjorde ett stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden, på grund av att ”åtgärden saknar rättsligt underlag”.
- 129 Förstainstansrätten finner därför, utan att det är nödvändigt att pröva de övriga anmärkningar som delstaten Thüringen härvid har framställt, att delstaten har rätt i att kommissionen åsidosatte sin motiveringsskyldighet enligt artikel 253 EG när den betecknade LfA:s avskrivning av sin regressfordran på 3 000 000 DEM på PBK som ett stöd.
- 130 Mot denna bakgrund skall artikel 1.1 i det omtvistade beslutet ogiltigförklaras i den del kommissionen har ansett att det statliga stöd som beviljades för att uppföra, driva och konsolidera cd-fabriken i Albrechts inbegrep ett belopp på 3 000 000 DEM på grund av att regressfordran på PBK avskrevs.

D — Investeringsbidragen och investeringstillskotten på 63 450 000 DEM och 19 420 000 DEM som delstaten Thüringen respektive delstaten Bayern (LfA) beviljat samriskföretaget och PA

1. Parternas argument

- 131 Delstaten Thüringen har gjort gällande att kommissionen i flera avseenden har grundat sig på en faktisk villfarelse och oriktig bedömning samt att den har åsidosatt motiveringsskyldigheten, vad gäller de investeringsbidrag och investeringstillskott som delstaten Thüringen och delstaten Bayern (LfA) beviljat.

- 132 Delstaten Thüringen har till att börja med gjort gällande att i den del kommissionen i skäl 88 i det omtvistade beslutet har konstaterat att det har fattats ett beslut att återkräva 32 450 000 DEM av CD Albrechts på grund av de investeringsbidrag som bolaget beviljats, har den fel när den i artikel 2 i det omtvistade beslutet kräver återbetalning av samtliga dessa bidrag, det vill säga 63 450 000 DEM.
- 133 Delstaten Thüringen har vidare gjort gällande att, tvärtemot vad kommissionen har konstaterat i skälen 87 och 88 i det omtvistade beslutet, utgör de investeringsbidrag och investeringstillskott som har beviljats för att etablera cd-fabriken i Albrechts befintliga stödåtgärder, som har beviljats i enlighet med stödprogram som kommissionen har godkänt och inte nya stödåtgärder, som är oförenliga med den gemensamma marknaden, på grund av att de har beviljats i strid mot ett påstått förbud att ge stöd till utrustning i närstående bolag. Nämnda delstat har angett att rent allmänt innehåller varken investeringstillskottslagen, den gemensamma ordningen eller gemenskapsrätten ett förbud av detta slag. Delstaten Thüringen har vidare anmärkt att även om den gemensamma ordningen skulle innehålla ett förbud mot att ge stöd till utrustning i närstående bolag, har detta förbud respekterats i förevarande fall, eftersom denna delstat, innan bidragen utbetalades, varje gång krävde att samriskföretaget skulle bekräfta att bidragen inte avsåg stöd till utrustning i närstående bolag. Enligt Thüringen framgår dessa omständigheter klart av åklagarmyndighetens stämningsansökan i brottmålet vid Landgericht Mühlhausen av den 9 april 1998, som delgavs kommissionen i bilaga till skrivelsen av den 28 september 1999. Dessutom kan man enligt delstaten Thüringens mening inte anse att förhållandet mellan samriskföretaget och Pilz Construction när avtalet om att bygga cd-fabriken i Albrechts ingicks innebar ett förhållande mellan "närstående bolag", eftersom Pilzkoncernen vid denna tidpunkt bara var minoritetsaktieägare i samriskföretaget. Denna delstat anser därför att bidraget överensstämde med villkoren i den gemensamma ordningen och således omfattades av ett godkänt stödprogram och därför var förenligt med den gemensamma marknaden. Enligt delstaten Thüringen var det nämligen bara omständigheten att en del av bidragen avletts till Pilzkoncernen som gjorde att denna del av investeringsbidragen inte var förenliga med villkoren i den gemensamma ordningen och således oförenliga med den gemensamma marknaden. Denna delstat har härvid ifrågasatt kommissionens påstående att de tyska myndigheterna under det formella granskningsförfarandet inte hade bevisat att en del av bidragen hade använts på ett korrekt sätt. Delstaten Thüringen har nämligen angett att denna information fanns med i åklagarmyndig-

hetens stämningsansökan i brottmålet vid Landgericht Mühlhausen av den 9 april 1998 (s. 10–12).

- 134 Vad avser investeringstillskotten har delstaten Thüringen gjort gällande att kommissionen har underlåtit att fastställa villkor för beviljande av sådana tillskott och således felaktigt ansett att det påstådda förbudet mot stöd till närstående bolag utgjorde hinder för att bevilja sådana tillskott. Nämnda delstat har angett att investeringstillskottslagen inte innehåller ett sådant förbud och att investeraren har rätt till dessa tillskott, oavsett vem som levererar utrustningen. Enligt delstaten Thüringen har kommissionen dessutom inte beaktat att en del av investeringstillskottet, närmare bestämt 6 137 000 DEM, har återkrävts och att villkoren i nämnda lag otvivelaktigt är uppfyllda beträffande återstående belopp.
- 135 Delstaten Thüringen har slutligen ifrågasatt ODS:s påstående att investeringsbidrag och investeringstillskott inte borde ha beviljats, eftersom investeringsprojektet inleddes den 29 augusti 1989, det vill säga före Tysklands återförening. Enligt nämnda delstat är detta konstaterande felaktigt och det skall också anmärkas att det enligt planbeslutet av den 25 januari 1991 med tillämpningsföreskrifter för beviljande av stöd enligt den gemensamma ordningen var möjligt att ge stöd också till projekt som inlemts efter den 1 juli 1990 och således före den 3 oktober 1990 (förbundsdagens publikationer nr 12/895, bilaga 4). Delstaten Thüringen har dessutom understrukt att vad gäller investeringstillskott gällde tillämpliga regler redan inom Tyska Demokratiska Republiken före återföreningen, och de hade till en början bibehållits efter återföreningen i enlighet med fördraget av den 31 augusti 1990 mellan Förbundsrepubliken Tyskland och Tyska demokratiska Republiken om Tysklands återförening (BGBl. 1990 II, s. 889).
- 136 Kommissionen motsätter sig påståendet att den har gjort en felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna och en oriktig bedömning vad gäller investeringsbidrag och investeringstillskott.

137 Kommissionen har för det första understrukit att delstaten Thüringens påstående att kommissionen inte har beaktat det villkor som denna uttryckligen har föreskrivit för beviljande av investeringsbidrag enligt den gemensamma ordningen är obegripligt, eftersom det är just med beaktande av detta villkor som kommissionen har gjort sin rättsliga bedömning av dessa stödåtgärder (skälen 87 och 88 i det omtvistade beslutet). Kommissionen anser vidare att det var helt logiskt att lägga till ett sådant villkor, eftersom det, även om det inte finns något generellt förbud mot bidrag till närstående bolag, hursomhelst är lämpligt att förbjuda bidrag från allmänna medel när dessa bidrag, inom ramen för ett centraliserat system för hantering av likvida medel, automatiskt avleds i förhållande till det tänkta ändamålet och hamnar hos andra företag inom koncernen, som inte uppfyller villkoren för att erhålla nämnda bidrag (i förevarande fall bolag inom Pilzkoncernen). Kommissionen anmärker att om de bidrag som godkänts enligt artikel 87.3 EG utbetalas till ett företag som deltar i ett centraliserat system för hantering av likvida medel, skall dessa bidrag i undantagsfall anses vara i grunden olagliga och således återkrävas. Enligt kommissionen hindrar nämligen ett sådant system redan från början att bidragen använts till det syfte de är tänkta för. Enligt kommissionen utgör delstaten Thüringens begäran att investeringsbidragen skall återbetalas ett erkännande att samriskföretaget har använt stödet på ett felaktigt sätt. Kommissionen anser vidare att om delstaten Thüringen vill göra gällande att resten av bidragen har använts på ett korrekt sätt, måste den bevisa det. Kommissionen anmärker emellertid att under det administrativa förfarandet kunde varken de federala tyska myndigheterna, delstaten Thüringen eller någon annan part bevisa att åtminstone en del av bidraget har gått till anläggning, utvidgning, omvandling eller rationalisering av företaget.

138 Kommissionen har vidare angett att eftersom de tyska myndigheterna inte översände delstaten Thüringens beslut att kräva återbetalning av stödet hade den inget annat val än att endast grunda sitt beslut på de uppgifter som den förfogade över när den antog det omtvistade beslutet, det vill säga åklagarmyndighetens stämningsansökan i brottmålet vid Landgericht Mühlhausen av den 9 april 1998. Enligt kommissionen framgår det av denna handling att myndigheterna i Thüringen, när de beräknade hur stort belopp den del av stödet som skulle återkrävas uppgick till, felaktigt utgick från att det belopp som hade missbrukats var mindre, eftersom de, när de skulle fastställa detta belopp, ännu inte visste att förbudet att ge bidrag till närstående bolag hade åsidosatts för hela projektet och att inget bidrag således borde ha beviljats överhuvudtaget. Kommissionen anser därför att den gjorde rätt när den i det omtvistade beslutet ansåg att samtliga beviljade bidrag skulle anses vara olagliga

och således skulle återbetalas. Enligt kommissionen gör sig denna slutsats i ännu högre grad gällande, eftersom kommissionen när den antog det omtvistade beslutet inte förfogade över uppgifter av vilka det framgick att det belopp på 32 450 000 DEM som delstaten Thüringen krävde återbetalning av verkligen hade återbetalats.

139 Kommissionen har vidare som svar på delstaten Thüringens argumentation om att den inte beaktat möjligheten att cd-fabriken i Albrechts var berättigad till regionalstöd, påpekat att den när den bedömde investeringsbidragen och investeringstillskottet grundade sig på sina riktlinjer för statligt stöd för regionala ändamål (Meddelande från kommissionen — Riktlinjer för statligt stöd för regionala ändamål (EGT C 74, 1998, s. 9), senast ändrat genom meddelande om ändring av riktlinjerna om statligt stöd för regionala ändamål (EGT C 258, 2000, s. 5) (nedan kallade riktlinjerna om statligt regionalstöd)), varför det saknas anledning att diskutera denna fråga.

140 Kommissionen finner slutligen att eftersom det står klart att investeringstillskotten har avletts genom den gemensamma hanteringen av likvida medel och att det inte har bevisats att en del av investeringstillskottet har använts på ett korrekt sätt, måste samtliga tillskott återbetalas, eftersom dessa måste anses ha varit oförenliga med den gemensamma marknaden redan när de beviljades. Kommissionen har anmärkt att ett belopp på 6 400 000 DEM, ökat med 2 200 000 DEM, visserligen redan har återkrävts (skäl 79 i det omtvistade beslutet). Kommissionen saknar emellertid uppgifter om huruvida detta belopp verkligen har återbetalats, varför den har krävt att totalsumman skall återbetalas, det vill säga 19 420 000 DEM. Kommissionen anser även att delstaten Thüringens argument om att kommissionen inte har uttalat sig om investeringstillskotten inte stämmer. Kommissionen har anmärkt att den har uttalat sig i denna fråga, eftersom den, med hänvisning till tidigare skäl, i skäl 94 i det omtvistade beslutet, har fastställt att dessa tillskott är oförenliga med den gemensamma marknaden och därvid grundat sig på de tyska myndigheternas uttalanden, vilka pekade på att dessa medel inte har använts för investeringsprojektet, utan för att hålla Pilkonzernen i drift och således har missbrukats.

141 ODS har anslutit sig till kommissionens beskrivning vad gäller investeringsbidragen och investeringstillskotten. ODS har dessutom understrukit att det finns ytterligare ett skäl som talar för kommissionens ståndpunkt att de investeringsbidrag och investeringstillskott som beviljats samriskföretaget och därefter PA inte var förenliga med det stödprogram som föreskrivits i investeringstillskottslagen och den gemensamma ordningen, vilka har godkänts av kommissionen. ODS har angett att enligt delstaten Thüringens egna uppgifter hade dessa stödåtgärder beviljats redan före återföreningen, det vill säga då dessa stödordningar ännu inte hade trätt i kraft vad gäller delstaten Thüringen (punkterna 1.2, 3.2 och 2.9.2 i den gemensamma ordningen och riktlinjerna om statligt regionalstöd, punkt 4.2).

2. Förstainstansrättens bedömning

142 Inom ramen för förevarande anmärkning, kommer förstainstansrätten först att separat pröva delstaten Thüringens argument rörande de investeringsbidrag och investeringstillskott som delstaten Thüringen har beviljat och rörande de investeringsbidrag och investeringstillskott som delstaten Bayern (LfA) har beviljat. I det omtvistade beslutet har kommissionen nämligen gett olika motiveringar för var och en av de två stödåtgärderna.

a) Investeringsbidrag och investeringstillskott som delstaten Thüringen har beviljat

143 Enligt artikel 1.1 i det omtvistade beslutet är de investeringsbidrag och investeringstillskott som delstaten Thüringen har beviljat oförenliga med EG-fördraget, eftersom de har missbrukats i den mening som avses i artikel 88.2 EG.

- 144 Begreppet missbruk följer direkt av artikel 88.2 EG, i vilken det anges att "[o]m kommissionen, efter att ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, finner att stöd som lämnas av en stat eller med statliga medel ... missbrukas, skall den besluta om att staten i fråga skall upphäva eller ändra dessa stödåtgärder inom den tidsfrist som kommissionen fastställer". Enligt artikel 1 g i förordning nr 659/1999 har ett stöd missbrukats om det "används av mottagaren i strid med ett beslut fattat i enlighet med artiklarna 4.3, 7.3 eller artikel 7.4 i [nämnda] förordning".
- 145 Det följer av dessa bestämmelser att kommissionen, för att visa att ett stöd som beviljats inom ramen för ett godkänt stödprogram har missbrukats, måste bevisa att detta stöd har använts på ett sätt som strider mot de nationella regler som gäller för detta program eller mot de ytterligare villkor som medlemsstaten har accepterat när kommissionen godkände programmet.
- 146 I förevarande fall har kommissionen i skäl 87 i det omtvistade beslutet motiverat sin bedömning av huruvida de bidrag och tillskott som delstaten Thüringen beviljat har missbrukats på följande sätt:

"Enligt det tyska åklagarämbetets efterforskningar har ett koncern-internt utbyte av varor och tjänster försiggått mellan de inblandade företagen i Pilz-gruppen till ett värde av 109 miljoner tyska mark. Sålunda borde man inte ha stött hela investeringsprogrammet, eftersom man överträtt förbudet mot att stödja investeringar som görs mellan inbördes förbundna företag. Dessutom är detta investerings-tillskott, som felaktigt beviljades för 1991 och 1992 på grundval av det gemensamma regionalutvecklingsprogrammet och investeringstillskottslagen med ett belopp på 63,45 miljoner tyska mark ej förenligt med programmet och sålunda att anse som saknande täckning [i de godkända programmen]."

Kommissionen ansåg därför att detta stöd, som uppburits via Pilzkoncernens gemensamma hantering av likvida medel inte var förenligt med den gemensamma marknaden och skulle krävas åter. Kommissionen har vidare anmärkt att delstaten Thüringen genom beslut av den 27 juli 1995 endast har krävt återbetalning av 32 500 000 DEM, varför 30 950 000 DEM återstod att kräva åter (skäl 88 i det omtvistade beslutet).

147 Det följer av dessa skäl att det är på grund av ett utbyte av varor och tjänster inom Pilzkoncernen och att medel har avletts via den gemensamma hanteringen av likvida medel som kommissionen i det omtvistade beslutet ansåg att förbudet mot stöd till utrustning i närstående bolag hade åsidosatts, vilket innebär missbruk i den mening som avses i artikel 88.2 EG.

148 Förstainstansrätten anmärker att delstaten Thüringen, utan att motsägas av kommissionen i detta precisa avseende, i sina skrivelser har hävdad att detta förbud inte fanns med i den gemensamma ordningen eller i investeringstillskottslagen, vilka kommissionen hade godkänt som stödprogram, utan utgjorde ett ytterligare villkor, vilket delstaten Thüringen i förevarande fall har ställt för utbetalningen av varje del av bidragen och tillskotten, för att undvika att de används för att stödja andra företag inom Pilzkoncernen. Åklagarmyndighetens stämningsansökan i brottmålet vid Landgericht Mühlhausen, som delgetts kommissionen inom ramen för det administrativa förfarandet, kunde också tyda på detta.

149 Eftersom förbudet mot sådant stöd varken fanns med i de berörda stödprogrammen eller i besluten att godkänna dessa program, kunde kommissionen inte grunda sig på att endast detta förbud åsidosatts för att fastställa ett missbruk i detta fall. Såsom understrukits i punkt 145 ovan måste kommissionen, för att visa att ett stöd som har beviljats inom ramen för ett godkänt stödprogram har missbrukats, bevisa att detta stöd har använts på ett sätt som strider mot de nationella regler som gäller för detta program eller mot de ytterligare villkor som medlemsstaten har accepterat när programmet godkändes. Att ett tilläggsvillkor som stödutbetalaren ensidigt har infört och som inte uttryckligen föreskrivs i sådana nationella regler som kommissionen har godkänt har åsidosatts, kan inte i sig betecknas som en

omständighet som är tillräcklig för att man skall kunna anse att ett stöd har missbrukats, i den mening som avses i artikel 88.2 första stycket EG.

150 Det är sant att rent allmänt kan det visa sig vara ändamålsenligt att i ett fall som detta där stödmottagaren ingår i en koncern som har en gemensam hantering av likvida medel införa ett strikt förbud mot att bidrag och andra stödåtgärder används för att stödja andra företag i den koncern där mottagaren ingår. Det framgår för övrigt av åklagarmyndighetens stämningsansökan i brottmålet vid Landgericht Mühlhausen att det är just av detta skäl som delstaten Thüringen i förevarande fall ställde upp iakttagandet av ett sådant förbud som villkor för att bevilja bidragen. Omständigheten att det vore önskvärt att införa en viss klausul i ett stödprogram kan emellertid inte i sig dölja det förhållandet att vare sig stödprogrammen eller kommissionens beslut innehöll en sådan regel, varför ett åsidosättande av en sådan regel inte kan anses utgöra ett missbruk, i den mening som avses i artikel 88.2 första stycket EG, vid äventyr av att den kontroll som kommissionen utövar på grundval av denna bestämmelse annars blir mindre förutsägbar.

151 Delstaten Thüringen har således rätt i att kommissionen har gjort sig skyldig till en uppenbart oriktig bedömning genom att anse att de investeringsbidrag och investeringstillskott som delstaten Thüringen beviljat hade missbrukats, i den mening som avses i artikel 88.2 första stycket EG, endast med den motiveringen att det förbud som föreskrevs när de meddelades hade överträtts.

152 Mot denna bakgrund och utan att det är nödvändigt att pröva övriga anmärkningar som delstaten Thüringen härvid har framställt skall artikel 1 i det omtvistade beslutet ogiltigförklaras i den del kommissionen har ansett att det statliga stöd som förklarats oförenligt med den gemensamma marknaden inbegriper ett belopp på 63 450 000 DEM som delstaten Thüringen beviljat som investeringsbidrag och investeringstillskott.

b) Investeringsbidrag och investeringstillskott som delstaten Bayern (LfA) beviljat

153 I skälen 93–95 i det omtvistade beslutet har kommissionen, vad gäller de investeringsbidrag och investeringstillskott som delstaten Bayern (LfA) beviljat, konstaterat följande:

”[Dessa stöd har inte] använts för investeringar i en fabrik för framställning av cd-skivor, utan användes för att stödja hela Pilzgruppen, vilket innebär att de missbrukats, enligt artikel 88.2 ... [EG] ...

Detta gäller också för de sammanlagt 19,42 miljoner tyska mark, som lämnats ut med stöd i investeringstillskottslagen respektive bestämmelserna om det gemensamma regionalutvecklingsprogrammets medel.

De tyska myndigheterna har meddelat kommissionen, att man tagit de steg som tysk lagstiftning påbjuder för att återkräva stöden inom ramarna för Pilz-företagsgruppens konkursförhandlingar.”

154 Det skall härvid anmärkas att delstaten Thüringen med rätta har gjort gällande att denna motivering, som är vag och föga underbyggd, innebär ett åsidosättande av artikel 253 EG, eftersom den inte innehåller någon förklaring till varför kommissionen anser att de investeringsbidrag och investeringstillskott som delstaten Bayern har beviljat har använts på ett sätt som strider mot den gemensamma ordningen och investeringstillskottslagen.

155 Det är inte tillräckligt att som i skäl 95 i det omtvistade beslutet konstatera att de tyska myndigheterna har meddelat kommissionen att man tagit de steg som tysk lagstiftning påbjuder för att återkräva detta stöd. Oavsett om kommissionen rimligen kan tolka en sådan begäran som att dessa myndigheter erkänner att stödet i fråga har använts på ett felaktigt sätt, är kommissionen inte befriad från sin motiveringskyldighet enligt artikel 253 EG vad gäller huruvida stödet i fråga är oförenligt med den gemensamma marknaden.

156 Det framgår av fast rättspraxis att av den motivering som krävs enligt artikel 253 EG skall klart och tydligt framgå hur gemenskapsmyndigheten har resonerat, så att de som berörs därav kan få kännedom om skälen för den vidtagna åtgärden för att de skall kunna göra gällande sina rättigheter och så att domstolen ges möjlighet att utöva sin prövningsrätt (se domstolens dom av den 14 februari 1990 i mål C-350/88, Delacre m.fl. mot kommissionen, REG 1990, s. I-395, punkt 15, och där angiven rättspraxis). Domstolen har dessutom, vad gäller begreppet berörda, i den mening som avses i ovannämnda rättspraxis, ansett att kravet på motivering skall bedömas med hänsyn till bland annat det intresse som de vilka beslutet är riktat till eller andra personer som direkt och personligen berörs av den ifrågasatta rättsakten, i den mening som avses i artikel 230 EG, kan ha av att få förklaringar (dom av den 13 mars 1985 i de förenade målen 296/82 och 318/92, Nederländerna och Leeuwarder Papierwarenfabriek mot kommissionen, REG 1985, s. 809, punkt 19, svensk specialutgåva, volym 8, s. 103, och domen i det ovan i punkt 127 nämnda målet Confédération nationale du Crédit mutuel mot kommissionen, punkt 68). Det framgår således att kravet på motivering av ett beslut om statligt stöd inte skall bedömas med hänsyn till det intresse av information som enbart den medlemsstat som beslutet är riktat till har, eftersom detta intresse kan vara mindre beroende på huruvida medlemsstaten har ifrågasatt vissa rättsliga och faktiska förhållanden under det administrativa förfarandet (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 127 nämnda målet British Airways m.fl. och British Midland Airways mot kommissionen, punkt 92). Eftersom det omtvistade beslutet rör sökanden direkt och personligen i den mening som avses i artikel 230 fjärde stycket EG, såsom här är fallet med delstaten Thüringen, har sökanden rätt att kräva att samtliga faktiska och rättsliga förhållanden som beslutet grundas på klart framgår av motiveringen av nämnda beslut, för att kraven i artikel 253 EG skall anses vara uppfyllda.

- 157 Av detta följer att kommissionen har åsidosatt sin skyldighet enligt artikel 253 EG, eftersom den inte har angett varför den ansåg att de investeringsbidrag och investeringstillskott som delstaten Bayern hade beviljat hade använts på ett sätt som strider mot den gemensamma ordningen och investeringstillskottslagen.
- 158 Mot denna bakgrund, och utan att det är nödvändigt att pröva de övriga anmärkningar som delstaten Thüringen härvid har framställt, skall artikel 1.1 i det omtvistade beslutet ogiltigförklaras, vad gäller de investeringsbidrag och investeringstillskott som delstaten Bayern beviljat.

E — *THA:s borgen för Robotron och samriskföretaget*

1. Parternas argument

- 159 Delstaten Thüringen har gjort gällande att kommissionen i skälen 97–99 i det omtvistade beslutet felaktigt har ansett att THA:s borgen och senare verkställighet av densamma inte utgör ett befintligt stöd som är förenligt med ett stödprogram som kommissionen godkänt i förväg, utan ett nytt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden. Nämnda delstat har för det första angett att eftersom THA ställde borgen till förmån för samriskföretaget, för att göra det lättare att privatisera detta företag, var borgen förenlig med THA:s första och andra stödprogram (som kommissionen godkänt genom skrivelser av den 26 september 1991 och av den 8 december 1992), och utgör ett befintligt stöd och inte ett nytt stöd. Delstaten Thüringen har anmärkt att det i THA:s första stödprogram klart föreskrevs att THA hade rätt att ställa borgen för förpliktelser som ingåtts av företag som THA äger andelar i, varvid uttrycket "företag" skall förstås även omfatta andelar i dotterbolag eller gemensamma företag. Enligt denna delstat var så här fallet, eftersom THA genom att ställa borgen för Robotron och samriskföretaget har gjort

det möjligt att överföra andelar som främst innehades av Robotron, vilket är ett offentligägt bolag, till PBK, som är ett privatägt bolag, och samtidigt utesluta eventuella ersättningsanspråk från Robotron. Delstaten Thüringen har för övrigt angett att Robotrons styrelseordförandes uttalanden, som kommissionen hänvisar till i skäl 98 i det omtvistade beslutet, för att visa att THA:s syfte redan från första början var att utveckla och inte att privatisera Robotron, saknar relevans, eftersom de inte gjordes när borgen beviljades, utan senare, då man planerade att utveckla Robotron. Enligt delstaten Thüringen hade alla avtal rörande samriskföretagets bildande och borgen ingåtts långt före Tysklands återförening, det vill säga vid en tidpunkt då Robotron fortfarande verkligen hoppades kunna gå in i marknadsökonomi — genom samriskföretaget — och bli en ledande tillverkare av cd-skivor i före detta Tyska Demokratiska Republiken och vid en tidpunkt då det inte var aktuellt att eventuellt utveckla företaget.

160 Delstaten Thüringen har för det andra ifrågasatt kommissionens påstående att THA:s stödprogram, inbegripet villkoren för beviljande av de olika stödåtgärder som avses i dessa program skall tolkas restriktivt. Nämnda delstat anser, förutom att, såsom den har visat, borgen har beviljats Robotron och samriskföretaget på ett sätt som utan tvekan uppfyller kraven i villkoren för beviljande av stöd i THA:s stödprogram, även om dessa tolkas så restriktivt som möjligt, att kommissionen genom sitt synsätt har förbisett att samtliga parter — kommissionen inbegripen — då denna godkände programmen, var överens om att THA:s nya uppgift gjorde det nödvändigt att tillämpa gemenskapens ordning för kontroll av stödåtgärder på ett generöst sätt (se Van Miert, K., *Markt, Macht, Wettbewerb. Meine Erfahrungen als Kommissar in Brüssel*, Deutsche Verlagsanstalt Stuttgart/München, 2000, sidan 243 och följande sidor). Enligt delstaten Thüringen kan kommissionen inte ensidigt frångå denna överenskommelse.

161 Delstaten Thüringen har för det tredje angett att borgen ställdes före Tysklands återförening, varför den antingen inte skall anses som ett statligt stöd eller anses som ett statligt stöd som fanns redan före återföreningen — genom vilken fördragets bestämmelser kom att gälla även för före detta Tyska Demokratiska Republiken.

- 162 Delstaten Thüringen anser, för det fjärde, vad gäller verkställigheten av borgen, att THA:s betalning av 120 000 000 DEM inom ramen för rekonstruktionsavtalet inte utgör ett statligt stöd, eftersom THA härigenom har betett sig som en privat investerare i en marknadsekonomi skulle ha gjort i en jämförbar situation. Delstaten Thüringen har anmärkt att denna betalning har gjort det möjligt för THA att slutgiltigt göra sig kvitt sitt borgensåtagande, vilket omfattade ett belopp på mer än 160 000 000 DEM, och således att göra en besparing på 40 000 000 DEM.
- 163 Delstaten Thüringen anser för det femte att omständigheten att krediter som täcktes av THA:s borgen har avletts till förmån för Pilzkoncernen inte hindrar att denna borgen ursprungligen var förenlig med den gemensamma marknaden. Enligt delstaten Thüringen är det endast i den mån Pilzkoncernen inte har använt dessa medel för att bygga cd-fabriken i Albrechts som de har missbrukats och därför blivit oförenliga med den gemensamma marknaden. Det skall vidare anmärkas att denna del av medlen inte har kommit samriskföretaget utan Pilzkoncernen till godo och således uteslutande skall återkrävas från denna.
- 164 Delstaten Thüringen har slutligen anmärkt att kommissionen, tvärtemot vad ODS hävdar i sitt pressmeddelande av den 18 september 1991, inte har förklarat att de gemensamma företagen undantogs från tillämpningsområdet för THA-programmet och att kommissionen hade för avsikt att tolka THA-programmets regler restriktivt. Delstaten Thüringen anser vidare att Schüttes artikel, som ODS har hänvisat till, inte visar att programmet skall tolkas restriktivt, eftersom författaren bara har förklarat att THA kunde ställa säkerhet för företag som det äger — vilket var fallet med samriskföretaget. Enligt delstaten Thüringen betyder detta att THA även kunde ställa säkerhet för detta företags verksamhet.

- 165 Delstaten Thüringen har slutligen gjort gällande att kommissionen har åsidosatt motiveringsskyldigheten, eftersom den inte har angett skälen till varför THA:s verkställighet av borgensåtagandet utgör ett statligt stöd. Enligt nämnda delstat var en sådan motivering än mer nödvändig, eftersom THA härvid agerade på marknadens villkor. Delstaten Thüringen anser även att beslutet innebär ett åsidosättande av motiveringsskyldigheten, eftersom det där inte anges varför kommissionen anser att borgensåtagandet inte var förenligt med THA-programmet och varför gemenskapsordningen för kontroll av statligt stöd är tillämplig, trots att borgensåtagandet ingicks innan denna ordning tillämpades på före detta Tyska Demokratiska Republiken.
- 166 Kommissionen har, med stöd av ODS, ifrågasatt påståendet att den har gjort en oriktig bedömning och åsidosatt motiveringsskyldigheten genom att i skälen 97–99 i det omtvistade beslutet anse att THA:s borgensåtagande är oförenligt med den gemensamma marknaden.
- 167 Kommissionen har för det första gjort gällande att delstaten Thüringen har fel i att borgen till förmån för samriskföretaget skulle vara förenlig med THA-programmen. Kommissionen menar att THA-programmen utgör undantag från den generella principen att statliga bidrag i syfte att kunna privatisera ett företag utgör statliga stödåtgärder som i princip är oförenliga med den gemensamma marknaden.
- 168 Enligt kommissionen ansluter sig delstaten Thüringen inte till denna restriktiva tolkning av begreppet privatisering när den hävdar att till och med åtgärder till förmån för ett samriskföretag med syfte att privatisera ett offentligägt företag som är delägare i samriskföretaget omfattas av THA-programmet. Kommissionen menar att THA-programmen inte innehåller något undantag för en privatisering inom ramen för ett samriskföretag (punkt 3.1.1 i beslutet att inleda förfarandet). Enligt kommissionen förklaras detta av att ett samriskföretags situation skiljer sig avsevärt från situationen för ett offentligägt företag som inte kan få tillgång till de privata kapitalmarknaderna utan borgen från det offentliga, eftersom ett samriskföretags solvens inte bara beror på det offentligägda företaget som är delägare, utan även på

de privata aktieägarna. Kommissionen finner därför att det avgörande villkoret för att kunna tillämpa THA-stödprogrammet inte är uppfyllt vad avser en privatisering genom ett samriskföretag, eftersom ett bidrag till ett sådant företag även gynnar privata aktieägare som är delägare däri, trots att dessa inte befinner sig i den särskilda situation som gäller för de företag som ingår i THA. Enligt kommissionen är denna slutsats än mer giltig i ett fall som det förevarande där den gemensamma hanteringen av likvida medel hos samriskföretaget förstärker risken att statliga bidrag avleds till förmån för privata aktieägare.

- 169 Kommissionen anser för det andra att delstaten Thüringens överväganden rörande den ekonomiska nödvändigheten att skapa samriskföretaget inte är relevanta. Kommissionen menar att även för det fall en fusion mellan de två företagen kunde anses bygga på ekonomisk logik, saknar konstaterandet relevans för frågan huruvida åtgärder till förmån för samriskföretaget omfattades av THA-programmet. Enligt kommissionen gäller samma sak för delstaten Thüringens påstående att Robotron redan hade åtagit sig att skapa samriskföretaget före återföreningen. Kommissionen anser att det enda avgörande är det gynnade företagets situation då stödåtgärderna i fråga beviljades.
- 170 Kommissionen har för det tredje ifrågasatt delstaten Thüringens påståenden att THA har beviljat borgen före Tysklands återförening, att det inte är fråga om ett stöd eller att det annars är ett befintligt stöd. Kommissionen har förklarat att borgen beviljades år 1992, det vill säga efter återföreningen.
- 171 Kommissionen anser för det fjärde att delstaten Thüringen har fel när den hävdar att betalningen av 120 000 000 DEM till bankerna inte utgör ett stöd, eftersom denna åtgärd är förenlig med kriteriet privat investerare i en marknadsekonomi. Kommissionen har anfört att eftersom borgen utgör ett statligt stöd, saknar det

betydelse att den som har beviljat stödet senare betar sig på ett marknadsmässigt sätt (förstainstansrättens dom av den 29 juni 2000 i mål T-234/95, DSG mot kommissionen, REG 2000, s. II-2603, punkt 162). Kommissionen har dessutom anmärkt att den i skäl 99 i det omtvistade beslutet uttryckligen har beaktat att THA endast har utbetalat 120 000 000 DEM, eftersom den har beslutat att endast detta belopp skall återkrävas.

2. Förstainstansrättens bedömning

- 172 Delstaten Thüringen har vad gäller THA:s borgensåtagande hävdade att kommissionen har gjort en uppenbart oriktig bedömning och åsidosatt motiveringsskyldigheten.
- 173 Förstainstansrätten erinrar härvid om att kommissionen i skälen 97–99 i det omtvistade beslutet har redogjort för varför den ansett att THA:s borgensåtagande för ett belopp på 190 000 000 DEM, skall anses som ett stöd som är oförenligt med EG-fördraget.
- 174 Kommissionen har för det första i beslutet att inleda förfarandet uttryckt tvivel angående huruvida THA:s borgensåtagande omfattande ett belopp på 190 000 000 DEM, varav 120 000 000 DEM har tagits i anspråk, eventuellt inte omfattades av det första och det andra THA-programmet (skäl 97 i det omtvistade beslutet). Kommissionen har i skäl 98 i det omtvistade beslutet anfört följande:

”Dessa tvivel förstärktes under ärendets gång framförallt av ett uttalande av Henzler, som THA på sin tid tillsatt som styrelseordförande för Robotron AG. Inför de tyska rättsvärdande myndigheterna hävdade han att det från början varit hans målsättning

att avveckla Robotron, dvs. att dela upp det i mindre företag och sedan privatisera dessa. En investering i denna storleksordning skulle inte ha passat in i en sådan uppgift. Robotron AG skulle ha varit tvunget att ta lån för att kunna betala in egenkapitalet på 20 miljoner tyska mark, något som skulle strida mot sunt affärsförnuft. Såsom företrädare för bolaget hade han inte ansett att Robotron haft tillräcklig kompetens på cd-området. Därför hade Robotron undertecknat avtalen endast med det förbehåll, att Pilz när fabriken stod klar skulle köpa tillbaka Robotrons andelar till deras nominella värde plus räntor.”

175 Förstainstansrätten finner inledningsvis att delstaten Thüringens argumentation om att kommissionen har gjort en uppenbart oriktig bedömning genom att anse att det omtvistade borgensåtagandet inte har beviljats i överensstämmelse med det första och det andra THA-programmet inte kan läggas till grund för att bifalla talan.

176 Av domstolens dom av den 29 april 2004 i mål C-277/00, Tyskland mot kommissionen (REG 2004, s. I-3925, punkterna 22–24), framgår nämligen att ramen för THA:s verksamhet, såsom denna har bestämts av kommissionen, utgör en rad undantag från den allmänna principen, som uttrycks i artikel 87.1 EG, att statliga stödåtgärder är oförenliga med den gemensamma marknaden. Kommissionens syfte med dessa undantag var att underlätta för THA, som är ett unikt organ av sitt slag, att utöva sitt uppdrag, vilket är att omstrukturera företag i före detta Tyska Demokratiska Republiken och se till att dessa kan gå över från en planekonomi till en marknadsekonomi. Av detta följer att begreppet ”privatisering”, inom ramen för THA:s stödprogram skall tolkas restriktivt, eftersom det är fråga om tillämpningsvillkor i ett program som innebär ett undantag från den allmänna principen, som uttrycks i artikel 87.1 EG, att statliga stödåtgärder är oförenliga med den gemensamma marknaden. Inom ramen för en sådan tolkning, är det i princip endast fråga om en privatisering, i den mening som avses i dessa program om en privat investerare förvärvar en andel i ett befintligt offentligägt företags kapital, så att investeraren får kontrollen över detta företag. Härvid skall det även erinras om att det i kommissionens skrivelse av den 26 september 1991 med godkännande av det första THA-programmet klart anges att en förutsättning för att stödåtgärder skall kunna beviljas vid en privatisering är att dessa stödåtgärder syftar till att göra det möjligt för det berörda företaget att fortsätta sin tidigare verksamhet.

- 177 Förstainstansrätten understryker att i förevarande fall har THA ställt borgen för att göra det möjligt att skapa ett nytt företag i delstaten Thüringen med en ny affärsverksamhet, nämligen tillverkning av cd-skivor och detta i form av ett samriskföretag, mellan ett företag från före detta Tyska Demokratiska Republiken och ett företag från Förbundsrepubliken Tyskland. Det är uppenbart att detta inte kan betecknas som en privatisering, i den mening som avses i de nämnda THA-programmen. Den form av privatisering som avses i dessa program är att ett företag som har verkat i en planekonomi kan gå över till marknadsekonomin, medan skapandet av ett nytt företag tvärtom gör att ett nytt företagsprojekt utvecklas med nya medel och med en ny affärsverksamhet.
- 178 Förstainstansrätten avfärdar också delstaten Thüringens påstående att borgen beviljades innan fördragets bestämmelser blev tillämpliga i de nya delstaterna, det vill säga före den 3 oktober 1990. Förutom att detta påstående inte stöds av någon dokumentation framgår det av de tyska myndigheternas skrivelse av den 3 mars 1995 att denna borgen beviljades år 1992.
- 179 Av det ovanstående följer att kommissionen gjorde rätt när den ansåg att THA:s borgensåtagande inte följde det första och det andra THA-programmet och således inte kunde anses som ett befintligt stöd. Talan kan således inte bifallas på grunden om uppenbart oriktig bedömning.
- 180 Av det ovanstående följer också att kommissionen, tvärtemot vad delstaten Thüringen har hävdat, härvid har gett en tillräcklig motivering i det omtvistade beslutet. Det framgår nämligen av handlingarna i målet att under det administrativa förfarandet, särskilt efter kommissionens preliminära bedömning i punkt 3.1.1 i beslutet att inleda förfarandet har varken Förbundsrepubliken Tyskland eller delstaten Thüringen, förutom argumentet att borgen omfattades av det första och det andra THA-programmet som godkänts av kommissionen, framfört någon uppgift som visar att det inte rörde sig om ett stöd och att ett sådant stöd i vilket fall som helst var förenligt med den gemensamma marknaden och inte utgjorde ett missbruk. Det är för övrigt först under rättegången som delstaten Thüringen har

åberopat andra uppgifter i syfte att visa att bidragen i fråga stämde in på en privat investerares beteende i en marknadsekonomi. Under det administrativa förfarandet lämnades det inte några sådana uppgifter, vilka det ankom på Förbundsrepubliken Tyskland att bevisa, och förstainstansrätten anser därför att kommissionen med rätta kunde begränsa sin motivering i det omtvistade beslutet till att ange att stödet inte var förenligt med villkoren i dess skrivelser där den godkände THA-programmen (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 3 oktober 1991 i mål C-261/89, Italien mot kommissionen, REG 1991, s. I-4437, punkt 20 och följande punkter).

- 181 Talan kan således inte heller bifallas på grunden om åsidosättande av motiverings-skyldigheten.
- 182 Mot denna bakgrund kan talan avseende detta stöd inte bifallas på delstaten Thüringens grunder.

F — *Krediten om 25 000 000 DEM som TAB beviljat PA*

1. Parternas argument

- 183 Delstaten Thüringen har bedömt att kommissionen i skäl 33 i det omtvistade beslutet felaktigt har konstaterat att TAB beviljat PA en kredit på 25 000 000 DEM för att PA skulle klara en likviditetskris. Nämnda delstat har anfört att, såsom framgår av skrivelser från de tyska myndigheterna av den 3 mars 1995 och av den 18 januari 1996, denna kredit endast har använts för att inom ramen för rekonstruktionsavtalet ersätta en del av de bankkrediter som omfattades av THA:s borgensåtagande. Delstaten Thüringen har vidare ifrågasatt påståendet att denna kredit skulle utgöra ett statligt stöd och än mindre ett nytt stöd som är oförenligt

med den gemensamma marknaden. Denna delstat har angett att eftersom denna kredit har betalats för att ersätta en del av de krediter som omfattades av THA:s borgensåtagande och att denna borgen enligt kommissionen utgör ett statligt stöd, hade kommissionen fel när den ansåg att även de belopp som utbetalats när denna borgen infriades utgör statligt stöd, eftersom detta innebär att samma belopp anses som statligt stöd två gånger. Delstaten Thüringen anser dessutom att eftersom borgen, såsom redan har visats, skall anses som ett befintligt stöd som är förenligt med fördraget, gäller samma sak med nödvändighet för förevarande finansiella stöd som utbetalades för att uppfylla skyldigheterna enligt borgensåtagandet. Denna delstat medger emellertid att denna slutsats givetvis bara gäller i den del de krediter som omfattades av THA:s borgensåtagande verkligen har använts för att bygga cd-fabriken i Albrechts. Dessutom har delstaten Thüringen anmärkt att krediten på 25 000 000 DEM inte kan betecknas som omstrukturingsstöd, eftersom PA, när stödet i fråga beviljades, inte befann sig i svårigheter. Delstaten Thüringen har slutligen gjort gällande att kommissionen har åsidosatt motiveringsskyldigheten, eftersom den inte har angett varför den anser att krediten på 25 000 000 DEM utgör ett statligt stöd till förmån för PA och CD Albrechts, trots att denna kredit endast har använts för att ersätta bankkrediterna för bygget av cd-fabriken i Albrechts och endast betalats till Pilz Construction.

- 184 Kommissionen anser, med stöd av ODS, att talan inte kan bifallas med stöd av delstaten Thüringens argument i vad gäller förevarande stöd. Kommissionen har inledningsvis anmärkt att även om det är korrekt att krediten i fråga i de tyska myndigheternas skrivelse av den 3 mars 1995 beskrivs som ett lån för att återbetala skulder, har det utbetalade beloppet bokförts under rubriken "rörelsetillgångar" (*Betriebsmittel*) i en tabell i skrivelsen av den 17 april 1997. Kommissionen har därefter erinrat om att enligt fast rättspraxis är syftet med ett finansiellt bidrag från staten utan betydelse för huruvida det skall anses som ett stöd, eftersom det enda som är av betydelse är åtgärdens gynnande verkningar. Kommissionen har även angett att omständigheten att andra offentliga bidragsgivare (TIB och LfA) också ingripit vid sidan av THA för att verkställa borgen, inte påverkar frågan huruvida THA:s borgensåtagande skall anses som statligt stöd och huruvida det är förenligt med den gemensamma marknaden. Enligt kommissionen blev den enda följden av dessa åtgärder att THA fick betala ut 120 000 000 DEM i stället för 156 000 000 DEM.

185 Kommissionen har vidare förnekat att den skulle ha åsidosatt motiveringskyldigheten vad gäller detta finansiella stöd. Kommissionen har angett att eftersom detta stöd redan hade kvalificerats som olagligt stöd till omstrukturering i beslutet att inleda förfarandet och kommissionen inte hade fått några upplysningar som tydde på motsatsen, saknade den anledning att göra en annan bedömning i det omtvistade beslutet. Kommissionen har särskilt anmärkt att eftersom det framgick av de tyska myndigheternas upplysningar att PA var ett företag i svårigheter (se skrivelser av den 18 januari 1996 och av den 17 april 1997), bedömde den detta stöd mot bakgrund av riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter och konstaterade att eftersom det inte förelåg någon plan med syfte att inom rimlig tid få företaget livskraftigt och lönsamt, var det fråga om ett rättsstridigt omstrukturingsstöd (skälen 104–111 i det omtvistade beslutet).

2. Förstainstansrättens bedömning

186 Delstaten Thüringen har vad gäller förevarande stöd gjort gällande en faktisk villfarelse, en uppenbart oriktig bedömning och ett åsidosättande av motiveringskyldigheten.

187 Förstainstansrätten erinrar härvid om att kommissionen i skäl 33 i det omtvistade beslutet har konstaterat att ”TAB beviljade redan i oktober 1993 PA ett räntebärande lån på 25 miljoner tyska mark för att klara en likviditetskris, och i mars 1994 ett lån på 20 miljoner tyska mark för att amortera det lån som THA gått i borgen för”. Kommissionen angav sedan i skälen 104–111 varför den ansåg att detta stöd skulle anses som ett omstrukturingsstöd som beviljats i strid med riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter och således som ett stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden.

- 188 Enligt delstaten Thüringen grundas denna bedömning på en faktisk villfarelse, eftersom den kredit på 25 000 000 DEM som TAB beviljat inte använts för att klara en likviditetskris utan endast använts för att inom ramen för rekonstruktionsavtalet, amortera av en del av de bankkrediter som omfattades av THA:s borgensåtagande.
- 189 Härvid skall det anmärkas att kommissionen i punkt 2.2.2.1 i beslutet att inleda förfarandet har angett att ”redan den 29 september 1993 beviljade TAB samriskföretaget ett lån på 20 000 000 DEM till en ränta om 7 procent, som skulle återbetalas senast den 21 mars 1996, för att klara en likviditetskris, samt ett lån på 25 000 000 DEM till en ränta om 7 procent, som skulle återbetalas senast den 31 mars 1996, för att betala tillbaka det lån som THA gått i borgen för”. Detta konstaterande om de faktiska omständigheterna, som skiljer sig från det i skäl 33 i det omtvistade beslutet, stöds av handlingarna i målet. Det framgår nämligen av de tyska myndigheternas skrivelser av den 3 mars 1995 och av den 18 januari 1996 att krediten på 25 000 000 DEM hade beviljats i mars 1994 för att amortera av en del av THA:s krediter. Dessutom framgår det inte av berörda parters anmärkningar under det formella förfarandet att de begärt att kommissionen på denna punkt skulle korrigera beskrivningen av omständigheterna i beslutet att inleda förfarandet.
- 190 Under dessa förhållanden finner förstainstansrätten att kommissionen med hänsyn till de uppgifter som denna hade tillgång till när den antog det omtvistade beslutet, borde ha vetat att krediten på 25 000 000 DEM inte hade använts för att klara en likviditetskris i oktober 1993, utan beviljats i mars 1994 för att amortera en del av de krediter som THA gått i borgen för. Kommissionen har därför grundat sin bedömning på en faktisk villfarelse vad gäller detta stöd.
- 191 Det följer dock av fast rättspraxis att även om det i ett skäl i en omtvistad rättsakt nämns något som inte stämmer, kan detta fel inte leda till att denna rättsakt skall ogiltigförklaras om det i övriga skäl i det omtvistade beslutet visas att rättsakten är välgrundad (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 21 januari 1999 i de förenade målen T-129/95, T-2/96 och T-97/96, Neue Maxhütte

Stahlwerke och Lech-Stahlwerke mot kommissionen, REG 1999, s. II-17, punkt 160, och av den 28 oktober 2004 i mål T-35/01, Shanghai Teraoka Electronic mot rådet, REG 2004, s. II-3663, punkt 167 och följande punkter). I förevarande fall har sammanblandningen av beloppen på de krediter som TAB beviljat i september 1993 och i mars 1994 saknat betydelse för kommissionens bedömning av dessa stödåtgärder. De skäl som kommissionen har anfört för att bedöma huruvida de är förenliga med den gemensamma marknaden är identiska, nämligen att dessa stödåtgärder, enligt kommissionens upplysningar, har beviljats i strid mot riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter. Den faktiska villfarelse som beskrivs ovan vad gäller krediten på 20 000 000 DEM och krediten på 25 000 000 DEM rättfärdigar följaktligen inte att det omtvistade beslutet ogiltigförklaras på denna punkt.

192 Delstaten Thüringen har för det andra ifrågasatt huruvida krediten på 25 000 000 DEM utgör ett statligt stöd och särskilt om det är fråga om ett nytt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden. Nämnda delstat har angett att eftersom denna kredit har utbetalats för att återbetala delar av krediter som omfattades av THA:s borgensåtagande och det enligt kommissionen innebär ett statligt stöd att borgen beviljades, hade kommissionen fel när den ansåg att de belopp som har betalats inom ramen för verkställigheten av denna borgen även de utgör statliga stödåtgärder, eftersom detta innebär att samma belopp räknas som statligt stöd två gånger.

193 Denna argumentation kan inte vinna framgång.

194 Förstainstansrätten anmärker för det första att, såsom framgår av skäl 99 i det omtvistade beslutet, av den totala borgen som THA beviljat, det vill säga 190 000 000 DEM, är det endast ”de 120 000 000 DEM för vilka borgen har tagits i anspråk, som skall ersättas, eftersom det är det enda belopp som har utbetalats”. Att krediten på 25 000 000 DEM har betecknats som statligt stöd innebär, mot denna bakgrund, inte att den beaktas två gånger tillsammans med det stöd som har beaktats i enlighet med denna borgen.

- 195 Förstainstansrätten har för det andra understrukit att THA:s borgensåtagande, såsom framgår av punkterna 175–179 ovan, inte har beviljats i enlighet med det första och det andra THA-programmet, varför det inte kan anses som ett befintligt stöd. Även om man skulle anta att THA:s borgensåtagande kan anses som ett sådant, betyder detta inte i sig att det finns skäl att dra slutsatsen att en kredit som ett annat offentligägt företag har beviljat PA för att kunna amortera krediter som omfattas av denna borgen skall anses vara ett befintligt stöd.
- 196 Delstaten Thüringens argument att krediten på 25 000 000 DEM inte kan betecknas som ett omstruktureringsstöd, eftersom PA inte befann sig i kris, när stödet beviljades, kan inte heller läggas till grund för att bifalla talan.
- 197 För det första har ingen av parterna ifrågasatt att PA:s ekonomiska och finansiella situation före rekonstruktionsavtalet i mars 1994 var katastrofal. Det framgår nämligen av de tyska myndigheternas skrivelse av den 3 mars 1995 att tillbakagången i företagets försäljning och det låga utnyttjandet av dess produktionskapacitet hade lett till betydande förluster och en dramatiskt försämrad likviditet. Denna situation bekräftas av att TAB i oktober 1993 beviljades stöd för att lösa denna likviditetskris.
- 198 Det skall vidare anmärkas att det, såsom framgår av delstaten Thüringens skrivelser, är just för att avhjälpa denna situation som de privata och offentliga parterna ingick rekonstruktionsavtalet den 7 mars 1994. Avtalets syfte var nämligen att se till att PA:s skulder minskades kraftigt, så att bolaget kunde överleva. Den överlägset viktigaste åtgärden som vidtogs härvid var THA:s ingripande i enlighet med dess borgensåtagande för 120 000 000 DEM. Detta belopp och övriga krediter som TIB och TAB beviljat PA gjorde det möjligt att återbetala en stor del av de bankkrediter som hade beviljats samriskföretaget. TAB, TIB och LfA vidtog även diverse olika åtgärder för att dels återbetala övriga bankkrediter som hade beviljats PBK, dels konsolidera PA:s likviditet.

199 Kommissionen kunde därför på grundval av samtliga dessa omständigheter i det omtvistade beslutet komma till slutsatsen att PA, när krediten på 25 000 000 DEM beviljades, hade likviditetsproblem. Denna slutsats vederläggs för övrigt inte av delstaten Thüringens påstående att företagets finansiella situation var tämligen positiv, till följd av de åtgärder som vidtagits enligt rekonstruktionsavtalet. Med hänsyn till de omständigheter som hade föranlett rekonstruktionen av PA hade kommissionen nämligen fog för att anse att denna omständighet inte i sig räckte för att dra slutsatsen att PA inte längre befann sig i svårigheter. Denna slutsats gör sig än mer gällande, eftersom det visat sig att företagets tillgångar var kraftigt övervärderade i dess bokföring. Dessutom hade PA, såsom framgår av skälen 36 och 37 i det omtvistade beslutet, mindre än sex månader efter det att rekonstruktionsavtalet hade ingåtts, på nytt hamnat i en likviditetskrisis som tvingade TAB och LfA att bevilja bolaget nya krediter. Såsom delstaten Thüringen själv har understrukit i punkterna 356 och 360 i ansökan var PA även utsatt för en risk på grund av att Pilzkoncernen stod inför en överhängande konkurs och på grund av att det kunde antas att dess fordringar på bolag i denna koncern aldrig skulle komma att återbetalas.

200 Förstainstansrätten anmärker, som en egentligen överflödig kommentar, att när rekonstruktionsavtalet ingicks hade de offentliga organen ännu inte kännedom om det handlande genom vilket Pilzkoncernen felaktigt bokfört och avlett stödåtgärderna. Denna okunskap innebär dock inte att de offentliga organen, när de beviljade de olika stödåtgärderna, hade anledning att anse att PA, till följd av dessa åtgärder inte längre befann sig i svårigheter. Det skall nämligen understrykas att med hänsyn till den katastrofala situation som PA befann sig i när rekonstruktionsavtalet ingicks, skulle en rimligt uppmärksam investerare som verkar i en marknadsekonomi först ha gjort en djupgående studie av företagets ekonomiska situation och krävt att det upprättade en hållbar omstruktureringsplan innan den beviljade det så stora krediter och detta särskilt innan investeraren köpte det. Förstainstansrätten konstaterar att de tyska myndigheterna trots upprepade uppmaningar från kommissionen inte har lämnat upplysningar om någon som helst omstruktureringsplan (skäl 108 i det omtvistade beslutet). Mot denna bakgrund kan delstaten Thüringen inte åberopa de offentliga organens bristande kännedom till stöd för dess påståenden att dessa organ med hänsyn till de uppgifter som de förfogade över i mars 1994 hade anledning att anta att PA inte var ett företag i svårigheter.

- 201 Kommissionen gjorde därför rätt när den ansåg att PA, när företaget beviljades omstruktureringsstöd, var ett företag i svårigheter och att krediten på 25 000 000 DEM skulle bedömas enligt riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter.
- 202 Delstaten Thüringen har slutligen fel när den hävdar att kommissionen har åsidosatt motiveringsskyldigheten. Det är korrekt att det omtvistade beslutet innehåller få uppgifter om varför PA borde betecknas som ett företag i svårigheter. Kommissionen har dock i beslutet att inleda förfarandet tydligt angett att ”de omtvistade stödåtgärderna tydligen inte hade till syfte att gynna den regionala utvecklingen utan snarare att rekonstruera och omstrukturera företag i svårigheter”, varför de måste uppfylla villkoren i riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter för att anses vara förenliga med den gemensamma marknaden. Förstainstansrätten konstaterar att de berörda parterna inte har reagerat på denna bedömning. Av detta följer att kommissionen inte var skyldig att utveckla sitt resonemang ytterligare på denna punkt i det omtvistade beslutet. Denna slutsats gör sig än mer gällande eftersom det enligt fast rättspraxis inte krävs att alla relevanta faktiska och rättsliga förhållanden anges i motiveringen, eftersom bedömningen av om motiveringen av en rättsakt uppfyller kraven i artikel 253 EG bland annat skall ske utifrån sammanhanget och reglerna på det ifrågavarande området (domstolens dom av den 2 april 1998 i mål C-367/95 P, kommissionen mot Sytraval och Brink's France, REG 1998, s. I-1719, punkt 63). Av samma skäl, och tvärtemot vad delstaten Thüringen har argumenterat, var kommissionen inte skyldig att i det omtvistade beslutet tydligt ange varför den ansåg att bland annat krediten på 25 000 000 DEM utgjorde ett stöd som gynnade CD Albrechts.
- 203 Talan kan således inte bifallas på de grunder som delstaten Thüringen har anfört med avseende på detta stöd.

G — *Den kredit på 20 000 000 DEM som TAB beviljat PA*

1. Parternas argument

204 Delstaten Thüringen har för det första gjort gällande att tvärtemot vad kommissionen har konstaterat i skäl 33 i det omtvistade beslutet beviljade TAB PA krediten på 20 000 000 DEM i oktober 1993 och inte i mars 1994. Vidare har nämnda delstat understrukt att denna kredit har använts för att konsolidera PA:s likviditet och inte för att ersätta en del av de bankkrediter som täcktes av THA:s borgensåtagande. Delstaten Thüringen har därefter hävdade att det omtvistade beslutet innebär ett åsidosättande av artikel 87.1 EG, eftersom det där konstateras att denna kredit utgör ett statligt stöd till förmån för PA som PA skall återbetala. Denna delstat anser nämligen, tvärtemot vad kommissionen har konstaterat i det omtvistade beslutet, att denna kredit inte skall förstås mot bakgrund av riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter, eftersom PA inte befann sig i en sådan situation. Delstaten Thüringen har dessutom gjort gällande att kommissionen har åsidosatt motiveringsskyldigheten eftersom den inte angett skälen till varför den ansåg att detta ekonomiska stöd hade kommit CD Albrechts till godo och utgjorde en förmån med hjälp av allmänna medel som skall bedömas enligt riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter.

205 Kommissionen anser, med stöd av ODS, att delstaten Thüringens argumentation med avseende på detta stöd inte kan läggas till grund för att bifalla talan.

2. Förstainstansrättens bedömning

206 Förstainstansrätten anmärker att delstaten Thüringens argument rörande krediten på 20 000 000 DEM som TIB beviljat är i stort sett desamma som de som delstaten åberopat vad gäller krediten på 25 000 000 DEM.

207 Talan kan således, av samma skäl som anförts i punkterna 186–205 ovan och som kan tillämpas även på detta bidrag, inte vinna bifall på de grunder som delstaten Thüringen har anfört i detta avseende.

H — *Köpeskillingen på 3 000 000 DEM som TIB betalade till PBK*

1. Parternas argument

208 Delstaten Thüringen har angett att kommissionen i sin bedömning inte har beaktat att detta stöd betalats efter det att en stor del av PA:s företagsskulder avskrivits, vilket lett till att PA:s tillgångar uppgick till 250 000 000 DEM och dess skulder till ungefär 100 000 000 DEM. Enligt delstaten Thüringen borde kommissionen av denna omständighet, som de tyska myndigheterna uttryckligen erinrat kommissionen om i skrivelsen av den 30 mars 1999, ha dragit slutsatsen att detta bidrag var förenligt med principen om en privat investerare i en marknadsekonomi och således inte utgjorde ett stöd. Nämnda delstat menar dessutom att eftersom denna köpeskillning betalats till ett bolag inom Pilzkoncernen och således på intet sätt gynnat PA, varför återkrav endast skall riktas mot företag inom denna koncern. Delstaten Thüringen anser slutligen att kommissionen har åsidosatt motiverings-skyldigheten eftersom den inte förklarat varför den ansåg att köpeskillningen på 3 000 000 DEM som TIB och TAB betalat utgör ett statligt stöd till förmån för PA och CD Albrechts.

209 Kommissionen har, med stöd av ODS, ifrågasatt delstaten Thüringens påstående att den felaktigt antagit att ett statligt stöd var för handen. Kommissionen har angett att trots att de frågar den ställde till de tyska myndigheterna, i skrivelse av den 25 november 1996, direkt syftade till att försäkra sig om att övertagandet skedde enligt marknadsmässiga villkor, har dessa myndigheter inte yttrat sig häröver eller översänt en kopia av rekonstruktionsavtalet, utan nöjt sig med att hävda att

köpeskillingen hade förhandlats fram. Kommissionen anser att det i detta sammanhang var omöjligt att kontrollera om de positiva prognoserna om företagets framtida vinstutveckling var riktiga. Dessutom menar kommissionen att omständigheten att PA vid denna tidpunkt skulle anses som ett företag i svårigheter var avgörande för dess bedömning att en privat investerare inte skulle ha köpt PA och att köpeskillingen skulle anses som ett statligt stöd. Kommissionen har angett att det inte framgick av de uppgifter denna förfogade över att stödåtgärderna hade beviljats inom ramen för en omstruktureringsplan som säkerställde att företaget inom rimlig tid skulle bli långsiktigt lönsamt och livskraftigt. Tvärtom visade dessa uppgifter att bankernas fordringar i hög grad hade avbetalats, bland annat genom att THA betalade 120 000 000 DEM, och att åtgärderna för att stödja eller rädda PA nästan uteslutande finansierades av allmänna medel. Kommissionen har vidare anmärkt att den redan i beslutet att inleda förfarandet hade tagit upp denna köpeskillning som ett olagligt omstruktureringsstöd enligt riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter. Kommissionen har slutligen understrukit att denna beskrivning hade bekräftats av de tyska myndigheterna som hävdade att stödåtgärderna för att förbättra PA:s likviditet var absolut nödvändiga (skrivelse av den 18 januari 1996) och att PA inte hade överlevt utan dessa rekonstruktionsåtgärder (skrivelse av den 14 juli 1997).

210 Kommissionen har, med stöd av ODS, även ifrågasatt påståendet att den har åsidosatt motiveringsskyldigheten i detta avseende. Kommissionen har angett att eftersom detta finansiella stöd redan i beslutet att inleda förfarandet hade betecknats som ett olagligt omstruktureringsstöd till förmån för ett företag i svårigheter och eftersom kommissionen inte hade erhållit upplysningar från de tyska myndigheterna som visade på motsatsen (skrivelser av den 18 januari 1996 och av den 17 april 1997), saknade den helt anledning att komma till en annan bedömning i det omtvistade beslutet (skälen 104–111).

211 ODS har dessutom anmärkt att delstaten Thüringen verkar blanda ihop krav knutna till motiveringsskyldigheten med frågan huruvida kommissionen har utrett omständigheterna på ett korrekt sätt. ODS har understrukit att ett eventuellt fel i de omständigheter som anförts av kommissionen inte ingår i motiveringsskyldigheten, eftersom kommissionen hade rätt att anta att omständigheterna var korrekt angivna, eftersom de byggde på upplysningar från Förbundsrepubliken Tyskland.

ODS har angett att eftersom det stod klart att åtgärderna i fråga enligt dessa upplysningar utgjorde statligt stöd, behövde kommissionen inte i detalj och specifikt undersöka varje delmoment enligt artikel 87.1 EG, utan kunde nöja sig med en sammanfattande motivering.

2. Förstainstansrättens bedömning

- 212 Delstaten Thüringen har vad gäller förevarande stöd gjort gällande en faktisk villfarelse, en uppenbart oriktig bedömning och ett åsidosättande av motiverings-skyldigheten.
- 213 Vad gäller anmärkningen om en faktisk villfarelse och en uppenbart oriktig bedömning har delstaten Thüringen i huvudsak gjort gällande att kommissionen, med hänsyn till de uppgifter som denna förfogade över när den antog det omtvistade beslutet, borde ha konstaterat att den köpeskillning på 3 000 000 DEM som TIB betalade för PA:s andelar var marknadsmässig.
- 214 Förstainstansrätten erinrar härvid om att kommissionen i beslutet att inleda förfarandet har angett att ”TAB och TIB har betalat sammanlagt 15 000 000 DEM inom ramen för övertagandet av PA i mars 1994” och att ”av detta belopp avsåg 3 000 000 DEM det pris som TIB betalade för PA:s andelar i PBK” (punkt 2.2.2 andra stycket i beslutet att inleda förfarandet). Kommissionen har vidare, inom ramen för sin preliminära bedömning av de finansiella stödåtgärderna, understrukit att köpeskillningen på 3 000 000 DEM helt klart och i likhet med övriga stöd utgör ett statligt stöd, i den mening som avses i artikel 87.1 EG (punkt 3 första stycket i beslutet att inleda förfarandet). Dessutom har kommissionen uttryckligen anmodat Förbundsrepubliken Tyskland att i detalj beskriva hur köpeskillningen hade beräknats (fråga 4 i bilagan till beslutet att inleda förfarandet).

- 215 De tyska myndigheterna har i skrivelse av den 30 mars 1999 tagit ställning i denna fråga. De underströk dels att köpeskillingen inte hade meddelats i form av en beräkning utan snarare var resultatet av en förhandling, dels att det inte var PA som erhöll detta bidrag utan Pilzkoncernen. Dessutom underströk de tyska myndigheterna att med hänsyn till den positiva balansräkningen och vikten av att PA:s skuldsättning minskat genom rekonstruktionsavtalet, kunde TIB och TAB vid denna tidpunkt anse att en åtgärd av denna storlek var försvarlig, eftersom värdet på företagets tillgångar var betydligt högre än dess skulder. Enligt dessa myndigheter gjorde denna slutsats sig än mer gällande, eftersom dessa organ ännu inte kände till att Pilz hade manipulerat bokföringen.
- 216 Det är just av detta skäl som kommissionen ansåg att dessa uppgifter inte räckte för att den skulle ändra sin slutsats att köpeskillingen skulle betecknas som statligt stöd.
- 217 De tyska myndigheterna har inte lämnat upplysningar som gör att det går att kontrollera på vilket sätt köpeskillingen på 3 000 000 DEM hade räknats fram. Den enda omständigheten att priset hade förhandlats fram mellan parterna saknar härvid relevans. Av de skäl som anförts i punkt 199 ovan har de tyska myndigheterna fel när de återoppar värdet på samriskföretagets tillgångar efter det att rekonstruktionsavtalet ingicks och att TIB och TAB var ovetande om att tillgångarnas värde hade manipulerats för att rättfärdiga köpeskillingens storlek. Denna slutsats gör sig än mer gällande med beaktande av att kommissionen på grund av de uppgifter som denna förfogade över när den antog det omtvistade beslutet med fog kunde dra slutsatsen att en rimligt uppmärksam investerare som verkar i en marknadsekonomi vid tidpunkten för köpet i mars 1994, borde ha konstaterat att PA befann sig i svårigheter (se punkterna 196–202 ovan).
- 218 Delstaten Thüringen har däremot rätt när den gjort gällande att kommissionen förbisett att detta stöd betalats direkt till PBK. Kommissionen har nämligen inte anfört någon uppgift som visar att detta bidrag var avsett för PA:s eller CD Albrechts

omstrukturering. Således har kommissionen fel när den i artikel 1.2 i det omtvistade beslutet har bedömt att detta stöd använts ”för att omstrukturera [CD Albrechts]”. Kommissionen har slutligen inte gett någon motivering i det omtvistade beslutet som visar att PA har fått någon fördel av detta finansiella stöd som rättfärdigar att det återkrävs från nämnda företag.

- 219 Med hänsyn till denna faktiska villfarelse vad gäller stödmottagarens identitet och frånvaron av motivering i detta avseende, vilket strider mot artikel 253 EG, skall artikel 1.2 i det omtvistade beslutet ogiltigförklaras, i den del kommissionen har förklarat att köpeskillingen på 3 000 000 DEM skall anses ingå bland stödåtgärderna ”för att omstrukturera [CD Albrechts]”.

I — *Kapitaltillskottet på 12 000 000 DEM som TIB beviljade PA*

1. Parternas argument

- 220 Delstaten Thüringen har för det första gjort gällande att kommissionen har grundat sin bedömning på en faktisk villfarelse vad gäller detta stöd. Nämnda delstat har angett att kommissionen har förbisett att, såsom framgår av skrivelserna från de tyska myndigheterna av den 18 januari 1996 och av den 30 mars 1999, av kapitaltillskottet på 12 000 000 DEM hade 7 600 000 DEM använts för att ersätta en del av de bankkrediter som omfattades av THA:s borgensåtagande och som hade betalats direkt till Pilz Construction. Vad gäller resten av kapitaltillskottet, närmare bestämt 4 400 000 DEM, har delstaten Thüringen angett att detta belopp har avletts till förmån för Pilzkoncernen i form av utgifter som inte ersatts och betalningar som aldrig inkommit inom ramen för avtalen om förvaltning och leveranser som PA ingått med denna koncern.

- 221 Delstaten Thüringen har därefter gjort gällande att kommissionen på grund av dessa faktiska villfarelser har gjort en felaktig bedömning och åsidosatt motiverings-skyldigheten vad gäller detta stöd. Denna delstat har nämligen understrukt att eftersom 7 600 000 DEM av stödet har använts för att återbetala en del av de bankkrediter som omfattas av THA:s borgensåtagande, rörde det sig inte om ett statligt stöd och ännu mindre om ett nytt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden. Delstaten Thüringen har angett att eftersom denna del av bidraget har betalats för att ersätta en del av de krediter som täcktes av THA:s borgensåtagande och eftersom denna borgen, enligt kommissionen, utgör ett statligt stöd, hade denna fel när den fann att det belopp som betalats inom ramen för verkställigheten av denna borgen även det utgör ett statligt stöd, eftersom detta skulle innebära att samma belopp räknades som statligt stöd två gånger. Denna delstat anser dessutom att eftersom, såsom redan visats, borgen skall anses som ett befintligt stöd som är förenligt med fördraget, gäller med nödvändighet samma sak för förevarande finansiella stöd som har betalats ut i enlighet med de skyldigheter som följer av borgensåtagandet. Delstaten Thüringen anser dock att så endast är fallet i den del de krediter som täcks av THA:s borgensåtagande verkligen har använts för att bygga cd-fabriken i Albrechts.
- 222 Vad gäller återstående 4 400 000 DEM anser delstaten Thüringen att kommissionen har gjort en felaktig bedömning och har åsidosatt motiverings-skyldigheten, eftersom det i det omtvistade beslutet konstateras att detta belopp utgör ett statligt stöd till förmån för PA. Nämda delstat har angett att tvärtemot vad kommissionen har konstaterat i det omtvistade beslutet kunde detta finansiella stöd inte förstås mot bakgrund av riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter, eftersom PA inte befann sig i en sådan situation. Delstaten Thüringen har dessutom gjort gällande att PA aldrig har fått del av detta bidrag, eftersom det har använts för att finansiera produktion av varor som levererats till Pilzkoncernen inom ramen för avtalet om förvaltning och varuleverans, men som aldrig betalats. Denna delstat anser därför att om man finner att detta stöd utgör ett statligt stöd, är det bara företaget i Pilzkoncernen som kan bli krävda på återbetalning.
- 223 Kommissionen anser, med stöd av ODS, att argumentationen om kapitaltillskottet på 12 000 000 DEM inte i någon del kan läggas till grund för att bifalla talan.

2. Förstainstansrättens bedömning

- 224 Delstaten Thüringen har vad gäller förevarande anmärkning gjort gällande flera faktiska villfarelser, en uppenbart oriktig bedömning och ett åsidosättande av motiveringsskyldigheten.
- 225 Förstainstansrätten underkänner inledningsvis delstaten Thüringens argument om att kommissionen har grundat sin bedömning på en faktisk villfarelse vad gäller kapitaltillskottet på 12 000 000 DEM som TIB beviljade PA, genom att förbise dels att 7 600 000 DEM av stödet använts till att ersätta krediter som THA hade ställt borgen för, dels att 4 400 000 DEM av stödet hade avletts till förmån för Pilzkoncernen.
- 226 Förstainstansrätten erinrar om att kommissionen i beslutet att inleda förfarandet hade angett att av de 15 000 000 DEM som betalats när TIB och TAB övertog samriskföretaget avsåg 3 000 000 DEM köpeskillingen för andelar i bolaget ”medan återstående 12 000 000 [DEM] avsåg ett kapitaltillskott till samriskföretaget” och att ”av dess. 12 000 000 [DEM] hade 7 600 000 [DEM] använts för att betala tillbaka det lån som omfattades av THA:s borgen och återstående 4 400 000 använts som rörligt kapital” (punkt 2.2.2 andra stycket i beslutet att inleda förfarandet).
- 227 De tyska myndigheterna har i skrivelse av den 30 mars 1999 bekräftat denna beskrivning av de faktiska omständigheterna. Dessutom framgår det inte av handlingarna i målet att de andra parterna invänt mot denna beskrivning.

- 228 Mot denna bakgrund gjorde kommissionen rätt när den med hänsyn till de uppgifter som den förfogade över när den antog det omtvistade beslutet, i skäl 34 konstaterade att TIB och TAB när de köpte samriskföretaget hade betalat sammanlagt 15 000 000 DEM, varav 3 000 000 DEM betalades av TIB till PBK för dess bolagsandelar och 12 000 000 DEM betalades av TIB för kapitaltillskottet till PA.
- 229 Delstaten Thüringen har fel när den gör gällande att kommissionen förbisett att 7 600 000 DEM av detta bidrag har använts för att betala tillbaka krediter som täcktes av THA:s borgen. Förstainstansrätten konstaterar, utan att det är nödvändigt att uttala sig i frågan huruvida kommissionen verkligen har glömt att beakta detta, att även om ett sådant förbiseende skulle styrkas, så saknar det betydelse för huruvida kommissionens bedömning är giltig på denna punkt. Såsom understrukits i punkt 194 ovan är det uteslutet att de finansiella stödåtgärder som beviljats för att ersätta de krediter som omfattas av THA:s borgen har beaktats två gånger, eftersom det endast är de belopp som THA verkligen har utbetalat när borgen infriades som har betecknats som statligt stöd i det omtvistade beslutet.
- 230 I den del delstaten Thüringen har gjort gällande att kommissionen har förbisett att 4 400 000 DEM av detta stöd har avletts till förmån för Pilzkoncernen hänvisar förstainstansrätten till sin bedömning vad gäller denna anmärkning inom ramen för delstaten Thüringens argumentation gällande huruvida åläggandet att verkställa återkrav i artikel 2 i det omtvistade beslutet (se punkterna 307–348 nedan) är lagenligt.
- 231 Förstainstansrätten finner för det andra att eftersom det har visats att kommissionen inte i något fall har grundat sig på en faktisk villfarelse vad gäller detta stöd, kommer den att pröva de olika argument som delstaten Thüringen har anfört för att visa uppenbara fel i bedömningen och åsidosättande av motiveringsskyldigheten vad gäller förevarande stöd.

- 232 Härvid har delstaten Thüringen fel när den har gjort gällande att vad gäller 7 600 000 DEM har kapitaltillskottet använts för att betala tillbaka krediter som täcktes av THA:s borgensåtagande, varvid kommissionen har gjort en felaktig bedömning och har åsidosatt motiveringskyldigheten genom att beteckna detta stöd som ett nytt stöd. Den omständigheten att det var TIB som betalade detta bidrag, som använts för att betala tillbaka krediter som täcktes av THA:s borgen, visar i sig att det inte är fråga om infriande av denna borgen. Av detta följer att det verkligen är fråga om ett nytt stöd.
- 233 I vilket fall som helst gjorde kommissionen rätt i att beteckna förevarande stöd som omstruktureringsstöd till ett företag i svårigheter. Såsom understrukits i punkterna 196–202 ovan, kunde PA betecknas som ett företag i svårigheter när denna kredit beviljades. Man kan nämligen anta att ett privat bolag i TIB:s situation inte skulle bevilja ett kapitaltillskott till ett företag i svårigheter som PA utan att åtminstone ha gjort en detaljerad analys av företagets ekonomiska situation och utan att utarbeta en omstruktureringsplan. Trots att detta stöd hade betecknats som statligt stöd i beslutet att inleda förfarandet, vände sig de tyska myndigheterna inte heller mot denna beteckning under det administrativa förfarandet. Såsom understrukits i punkt 202 ovan har kommissionen lämnat en tillräcklig motivering, som överensstämmer med kraven i artikel 253 EG för att visa att detta stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden.
- 234 Mot denna bakgrund finner förstainstansrätten att talan inte kan bifallas på de grunder som delstaten Thüringen har anfört vad gäller detta stöd.

J — *TIB:s och TAB:s förvärv av andelarna i PA*

1. Parternas argument

- 235 Delstaten Thüringen har gjort gällande att kommissionen felaktigt har konstaterat i det omtvistade beslutet att det belopp på 33 000 000 DEM som nämns i skäl 35 i

beslutet utgör ett finansiellt stöd. Nämnda delstat har angett att detta belopp i verkligheten motsvarar PA:s nominella aktiekapital. Delstaten Thüringen anser dessutom att kommissionen har gjort en uppenbart oriktig bedömning och har åsidosatt motiveringskyldigheten.

²³⁶ Vid förhandlingen den 5 maj 2004 medgav kommissionen att den hade fel när den i det omtvistade beslutet angav att TIB:s och TAB:s förvärv av andelarna i PA för 33 000 000 DEM utgjorde ett statligt stöd. Kommissionen har således medgett att det omtvistade beslutet ogiltigförklaras på denna punkt.

2. Förstainstansrättens bedömning

²³⁷ Med hänsyn till kommissionens förklaringar under förhandlingen den 5 maj 2004, vilka har beaktats i förhandlingsprotokollet, konstaterar förstainstansrätten, utan att det är nödvändigt att pröva de övriga anmärkningar som härvid har framställts, att kommissionen, när den betecknade TIB:s och TAB:s förvärv av PA:s aktiekapital för 33 000 000 DEM som ett statligt stöd, grundade sin bedömning på en faktisk villfarelse.

²³⁸ Mot denna bakgrund skall artikel 1.2 i det omtvistade beslutet ogiltigförklaras i den del kommissionen har ansett att det i det statliga stöd som är oförenligt med fördraget för omstruktureringen av bolaget CD Albrechts ingår ett belopp på 33 000 000 DEM som avser förvärv av andelarna i PA.

K — *Den kredit på 2 000 000 DEM som LfA beviljat PA*

1. Parternas argument

- 239 Delstaten Thüringen har gjort gällande att kommissionen i det omtvistade beslutet felaktigt har förbisett och inte tillräckligt motiverat omständigheten att LfA:s kredit på 2 000 000 DEM till PA inte hade betalats till detta bolag utan endast hade använts till att återbetala de bankkrediter som PBK hade beviljats och vilka täcktes av delstaten Bayerns borgen. Delstaten Thüringen anser att eftersom kommissionen redan har bokfört hela borgensbeloppet (54 700 000 DEM) som statligt stöd vore det att beakta detta stöd två gånger att anse krediten i sig också utgör ett statligt stöd. Sistnämnda delstat anser dessutom att kommissionen gjorde en felaktig bedömning när den i det omtvistade beslutet utan minsta motivering förklarade att krediten på 2 000 000 DEM som LfA beviljat utgör ett nytt stöd. Delstaten Thüringen har slutligen gjort gällande att kommissionen har åsidosatt motiveringsskyldigheten, eftersom den inte har angett skälen till varför den ansåg att krediten på 2 000 000 DEM som LfA beviljat PA utgjorde ett stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden.
- 240 Kommissionen menar, med stöd av ODS, att delstaten Thüringens argument vad gäller detta stöd inte kan läggas till grund för att bifalla talan.

2. Förstainstansrättens bedömning

- 241 Delstaten Thüringen har, vad gäller förevarande finansiella stöd, gjort gällande en faktisk villfarelse, en uppenbart oriktig bedömning och ett åsidosättande av motiveringsskyldigheten.

242 Förstainstansrätten skall härvid för det första pröva om kommissionen, såsom delstaten Thüringen har gjort gällande, genom att inte beakta att LfA:s kredit till PA på 2 000 000 DEM använts för att ersätta en del av de krediter som täcktes av delstaten Bayerns borgen, har grundat sin bedömning på en faktisk villfarelse.

243 Förstainstansrätten erinrar härvid om att det av punkt 2.2.2 tredje stycket i beslutet att inleda förfarandet framgår att kommissionen konstaterat följande:

”Den 8 mars 1994 ingick delstaten Bayern genom LfA [...] två avtal om lån till förmån för samriskföretaget, det ena på 2 000 000 DEM och det andra på 7 000 000 DEM, i båda fallen till 7 procents ränta, vilka skulle återbetalas senast den 31 mars 1996 respektive den 30 mars 1996. Det första lånet användes för att ersätta [...] den kredit som delstaten Bayern ställt borgen för.”

244 Av detta utdrag framgår tydligt att kommissionen hade informerats om att det lån på 2 000 000 DEM som LfA hade beviljat användes för att ersätta de krediter som täcktes av borgen.

245 Det skall vidare noteras att varken de tyska myndigheterna eller övriga berörda parter inkom med synpunkter för att rätta till dessa uppgifter i det administrativa förfarandet. Tvärtom bekräftade de tyska myndigheterna i skrivelsen av den 30 mars 1999 att det som hade konstaterats i detta hänseende i beslutet att inleda förfarandet stämde.

246 Under dessa omständigheter konstaterar förstainstansrätten att kommissionen, på grundval av de uppgifter som institutionen förfogade över när den antog det omtvistade beslutet, borde ha känt till att krediten på 2 000 000 DEM hade använts för att ersätta en del av de krediter som delstaten Bayern ställt borgen för.

247 Till skillnad från vad som konstaterats i fråga om den avskrivna fordran på 3 000 000 DEM (se punkterna 123–130 ovan) påverkar denna villfarelse emellertid inte beslutets lagenlighet, eftersom det i förevarande fall i vikt fall som helst är uteslutet att samma fördel har beaktats två gånger. Det går inte att dra slutsatsen att det rör sig om ett ingripande enligt denna borgen enbart på grundval av att stödet har använts för att ersätta de krediter som delstaten Bayern ställt borgen för. Krediten hade särskilt betalats ut till PA för att företaget skulle kunna ersätta en del av de krediter som täcktes av borgen. Trots att krediten beviljades för att de krediter som täcktes av borgen skulle kunna ersättas rör det sig således likväl inte om ett ingripande enligt den befintliga borgen, utan om ett nytt stöd.

248 För det andra har delstaten Thüringen felaktigt gjort gällande att kommissionen grundade sin bedömning på en faktisk villfarelse och åsidosatte motiveringsskyldigheten när den fastställde att krediten hade beviljats ett företag i svårigheter och att det rörde sig om statligt stöd som var oförenligt med den gemensamma marknaden. Det skall erinras om att PA vid tidpunkten för kreditens beviljande visserligen kunde anses vara ett företag i svårigheter (se i detta hänseende punkterna 196–202 ovan). Det är emellertid sannolikt att ett privat bolag i LfA:s situation inte skulle ha beviljat ett företag i svårigheter såsom PA ytterligare en kredit, åtminstone inte utan att kontrollera den ekonomiska situationen och utan en omstruktureringsplan. Dessutom invände de tyska myndigheterna inte mot att krediten hade betecknats som statligt stöd i beslutet att inleda förfarandet. Avslutningsvis konstaterar förstainstansrätten att kommissionen motiverade varför den betecknade PA som ett företag i svårigheter, och därmed också bedömningen att stödet var oförenligt med den gemensamma marknaden, på ett tillfredsställande sätt, vilket redan har betonats i punkt 202 ovan.

249 Mot denna bakgrund finner förstainstansrätten att talan inte kan bifallas på de grunder som delstaten Thüringen har anfört vad gäller förevarande stöd.

L — *Det kompanjonlån på 3 500 000 DEM som TIB beviljat PA*

1. Parternas argument

250 Delstaten Thüringen har gjort gällande att det omtvistade beslutet innebar ett åsidosättande av artikel 87.1 EG och av motiveringsskyldigheten, eftersom kompanjonlånet på 3 500 000 DEM betecknats som ett statligt stöd till förmån för PA som är oförenligt med den gemensamma marknaden. Enligt delstaten Thüringen skall detta lån, till skillnad från vad kommissionen uppgett i det omtvistade beslutet, inte bedömas mot bakgrund av riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter eftersom PA inte befann sig i en sådan situation. Delstaten Thüringen har dessutom anfört att det framgår av de tyska myndigheternas skrivelse av den 30 mars 1999 att det kompanjonlån på 3 500 000 DEM som TIB beviljade PA avleddes till förmån för Pilzkoncernen via det centrala systemet för hantering av likvida medel.

251 Kommissionen anser, med stöd av ODS, att delstaten Thüringens argument vad gäller förevarande stöd saknar grund.

2. Förstainstansrättens bedömning

252 Delstaten Thüringen har i fråga om förevarande stöd gjort gällande en faktisk villfarelse, en uppenbart oriktig bedömning och ett åsidosättande av motiverings-skyldigheten.

253 Det skall inledningsvis noteras att delstaten Thüringen inte har ifrågasatt det konstaterande som återges i skäl 35 i det omtvistade beslutet, enligt vilket TIB i april år 1994 beviljade PA ett kompanjonlån på 3 500 000 DEM.

254 Förstainstansrätten konstaterar vidare att delstaten Thüringen felaktigt har gjort gällande att kommissionen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning och åsidosatte motiveringsskyldigheten genom att tillämpa riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter och genom att beteckna denna kredit som statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden. Såsom har betonats i punkterna 196–202 ovan kunde PA nämligen anses utgöra ett företag i svårigheter vid tidpunkten för kreditens beviljande. Det är emellertid sannolikt att ett privat bolag i TIB:s situation inte skulle ha beviljat ett företag i svårigheter såsom PA kredit, åtminstone inte utan att i detalj ha analyserat samriskföretagets ekonomiska situation och utan att ha utarbetat en omstruktureringsplan. Dessutom invände de tyska myndigheterna inte mot att stödet hade betecknats som statligt stöd i beslutet att inleda förfarandet. Avslutningsvis konstaterar förstainstansrätten att kommissionen motiverade varför den betecknade PA som ett företag i svårigheter, och därmed också bedömningen att stödet var oförenligt med den gemensamma marknaden, på ett tillfredsställande sätt, vilket redan har betonats i punkt 202 ovan.

255 I den del delstaten Thüringen har gjort gällande att kommissionen förbisåg att detta bidrag hade avletts till förmån för Pilzkoncernen hänvisar förstainstansrätten avslutningsvis till sin bedömning vad gäller denna anmärkning inom ramen för delstaten Thüringens argumentation gällande huruvida åläggandet att verkställa återkrav i artikel 2 i det omtvistade beslutet (se punkterna 307–347 nedan) är lagenligt.

256 Mot denna bakgrund finner förstainstansrätten att talan inte kan bifallas på de grunder som delstaten Thüringen har anfört vad gäller förevarande stöd.

M — Den kredit på 15 000 000 DEM som LfA beviljat Pilzkoncernen

1. Parternas argument

257 Delstaten Thüringen anser att kommissionen gjorde sig skyldig till en uppenbart oriktig bedömning av den kredit på 15 000 000 DEM som LfA beviljade eftersom

denna direkt beviljades Pilzkoncernen, vilket innebär att krediten inte skall återkrävas från samriskföretaget och dess efterträdare. Delstaten Thüringen har vidare gjort gällande att kommissionen åsidosatte motiveringsskyldigheten genom att inte ange varför denna kredit utgör ett stöd till förmån för PA eller CD Albrechts.

258 Kommissionen anser, med stöd av ODS, att delstaten Thüringens resonemang avseende förevarande bidrag saknar grund. Enligt kommissionen är det av ringa betydelse att krediten på 15 000 000 DEM var avsedd för Pilzkoncernen eftersom det rörde sig om en företagskredit som var tänkt som en övergångsordning, till dess man hittat en aktör som var villig att överta samriskföretaget, vilket innebar att den även gynnade detta företag och PA.

2. Förstainstansrättens bedömning

259 Delstaten Thüringen har i fråga om förevarande stöd gjort gällande en uppenbart oriktig bedömning och ett åsidosättande av motiveringsskyldigheten.

260 Det är med rätta som delstaten Thüringen har gjort gällande att kommissionen underlåtit att beakta den omständigheten att stödet betalades ut direkt till Pilzkoncernen. Kommissionen har nämligen inte kommit in med några uppgifter som visar att stödet var avsett för omstrukturering av PA eller CD Albrechts.

261 Detta konstaterande påverkas inte av att krediten på 15 000 000 DEM var tänkt att utgöra stöd för Pilzkoncernen till dess att man hittat en aktör som var villig att

överta PA, vilket kommissionen konstaterade i skäl 37 i det omtvistade beslutet. Bortsett från att kommissionen inte har inkommit med någon bevisning till stöd för detta påstående har det nämligen inte heller visats att PA verkligen gynnades av detta stöd. Kommissionen gjorde sig därför skyldig till en uppenbart oriktig bedömning när den fastställde att stödet hade gynnat PA.

262 Utan att det är nödvändigt att pröva anmärkningen om åsidosättande av motiveringsskyldigheten konstaterar förstainstansrätten, med hänsyn till vad som anförts ovan, att artikel 1.2 i det omtvistade beslutet skall ogiltigförklaras i den del kommissionen anger att krediten på 15 000 000 DEM utgör ett stöd "för att omstrukturera [CD Albrechts]".

N — Den kredit på 15 000 000 DEM som TAB beviljade CD Albrechts

1. Parternas argument

263 Delstaten Thüringen har anfört att den kredit på 15 000 000 DEM som TAB beviljade CD Albrechts avleddes till förmån för Pilzkonzernen, vilket framgår av de tyska myndigheternas skrivelse av den 30 mars 1999. Delstaten Thüringen har även påpekat att krediten redan har återbetalats. Nämnda delstat har vidare gjort gällande att kommissionen åsidosatte artikel 87.1 EG genom att i det omtvistade beslutet fastställa att krediten på 15 000 000 DEM utgjorde statligt stöd till förmån för PA. I detta hänseende har angetts att krediten, till skillnad från vad kommissionen konstaterade i det omtvistade beslutet, inte skall bedömas mot bakgrund av riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter eftersom PA, numera CD Albrechts, inte befann sig i en sådan situation vid tidpunkten för utbetalningen av krediten. Delstaten Thüringen har dessutom anfört att kommissionen åsidosatte motiveringsskyldigheten genom att inte ange varför den anser att krediten utgör stöd till förmån för PA eller CD Albrechts.

264 Kommissionen anser, med stöd av ODS, att delstaten Thüringens resonemang avseende förevarande stöd saknar grund.

2. Förstainstansrättens bedömning

265 Delstaten Thüringen har i fråga om förevarande stöd gjort gällande en faktisk villfarelse, en uppenbart oriktig bedömning och ett åsidosättande av motiverings- skyldigheten.

266 Det skall inledningsvis noteras att delstaten Thüringen inte har inkommit med någon bevisning till stöd för påståendet att en del av eller hela krediten redan har återbetalats. Det har inte heller visats att kommissionen informerades om en sådan återbetalning under det administrativa förfarandet.

267 Delstaten Thüringen har vidare felaktigt gjort gällande att kommissionen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning och åsidosatte motiverings- skyldigheten genom att beteckna krediten som ett statligt omstruktureringsstöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden. Av de skäl som anges i punkterna 196–202 ovan kunde nämligen CD Albrechts, tidigare PA, anses utgöra ett företag i svårigheter vid tidpunkten för kreditens beviljande. Det är emellertid sannolikt att ett privat bolag i TAB:s situation inte skulle ha beviljat ett företag i svårigheter såsom CD Albrechts kredit utan att åtminstone analysera företagets ekonomiska situation i detalj och utan att utarbeta en omstruktureringsplan. De tyska myndigheterna invände inte heller mot att detta bidrag betecknades som statligt stöd inom ramen för beslutet att inleda förfarandet. Kommissionen motiverade dessutom varför den betecknade CD Albrechts som ett företag i svårigheter, och därmed också bedömningen att stödet var oförenligt med den gemensamma marknaden, på ett tillfredsställande sätt, vilket har betonats i punkt 202 ovan.

- 268 I den del delstaten Thüringen har gjort gällande att kommissionen förbisåg att detta bidrag hade avletts till förmån för Pilzkoncernen hänvisar förstainstansrätten avslutningsvis till sin bedömning vad gäller denna anmärkning inom ramen för delstaten Thüringens argumentation gällande huruvida åläggandet att verkställa återkrav i artikel 2 i det omtvistade beslutet (se punkterna 318–344 nedan) är lagenligt.
- 269 Mot denna bakgrund finner förstainstansrätten, med förbehåll för en framtida prövning av denna anmärkning, att talan inte kan bifallas på de grunder som delstaten Thüringen har anfört vad gäller detta stöd.

O — *Den kredit på 7 000 000 DEM som LfA beviljade CD Albrechts*

1. Parternas argument

- 270 Delstaten Thüringen har inledningsvis gjort gällande att kommissionen i flera fall grundade sin bedömning på faktiska villfarelser vad gäller krediten på 7 000 000 DEM. Nämnda delstat har anfört att den kredit på 7 000 000 DEM som LfA beviljade PA, i motsats till vad kommissionen konstaterade i skälen 36 och 73 i det omtvistade beslutet, inte använts för att stödja detta bolag. Delstaten Thüringen har nämligen påpekat att 2 000 000 DEM av denna kredit efter ingåendet av rekonstruktionsavtalet hade använts för betala tillbaka förfallen ränta på de bankkrediter som PBK hade beviljats, vilka omfattades av delstaten Bayerns borgen. Eftersom den totala borgen (54 700 000 DEM) redan redovisats som statligt stöd av kommissionen anser delstaten Thüringen att institutionen, genom att konstatera att denna del av krediten tillika utgör statligt stöd, beaktade samma belopp två gånger vid beräkningen av stödet.

271 Delstaten Thüringen anser vidare att kommissionen gjorde sig skyldig till flera fall av felaktig rättstillämpning och åsidosatte motiveringsskyldigheten vad gäller detta stöd. Nämnda delstat har särskilt ifrågasatt bedömningen enligt vilken denna kredit utgör statligt stöd och, i ännu högre grad, att det rör sig om nytt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden. Delstaten Thüringen har nämligen angett att eftersom 5 000 000 DEM av krediten har betalats ut för att ersätta en del av de krediter som täcktes av THA:s borgensåtagande och eftersom denna borgen, enligt kommissionen, utgör ett statligt stöd, hade kommissionen fel när den fann att de belopp som betalats inom ramen för verkställigheten av denna borgen även de utgör statligt stöd, eftersom detta skulle innebära att samma belopp räknades som statligt stöd två gånger. Denna delstat anser dessutom att eftersom, såsom redan visats, borgen skall anses utgöra befintligt stöd som är förenligt med fördraget, gäller med nödvändighet samma sak för förevarande finansiella stöd som har betalats ut i enlighet med de skyldigheter som följer av borgensåtagandet. Delstaten Thüringen har slutligen gjort gällande att kommissionen har åsidosatt motiveringsskyldigheten, eftersom den inte har angett varför den anser att krediten på 7 000 000 DEM utgör ett statligt stöd till förmån för CD Albrechts som är oförenligt med den gemensamma marknaden, trots att 5 000 000 DEM av denna kredit endast har använts för att ersätta bankkrediterna för bygget av cd-fabriken i Albrechts och endast betalats till Pilz Construction och 2 000 000 DEM av denna kredit har gjort det möjligt att återbetala räntan på de krediter som omfattades av borgen.

272 Kommissionen anser, med stöd av ODS, att delstaten Thüringens argument vad gäller förevarande stöd inte kan läggas till grund för att bifalla talan.

2. Förstainstansrättens bedömning

273 Delstaten Thüringen har i fråga om förevarande bidrag åberopat flera faktiska villfarelser, en uppenbart oriktig bedömning och åsidosättande av motiveringsskyldigheten.

274 Förstainstansrätten skall härvid för det första pröva om kommissionen, såsom delstaten Thüringen har gjort gällande, har grundat sin bedömning på en faktisk villfarelse genom att inte beakta att LfA:s kredit till PA på 7 000 000 DEM använts dels för att säkra betalningen av framtida ränta på de krediter som omfattades av delstaten Bayerns borgen (till ett belopp på 2 000 000 DEM), dels för att ersätta en del av de krediter som täcktes av THA:s borgen (till ett belopp på 5 000 000 DEM).

275 Det skall härvid erinras om att kommissionen i beslutet att inleda förfarandet konstaterade följande:

”Den 8 mars 1994 ingick delstaten Bayern genom LfA ... två avtal om lån till förmån för samriskföretaget, det ena på 2 000 000 DEM och det andra på 7 000 000 DEM, i båda fallen till 7 procents ränta, vilka skulle återbetalas senast den 31 mars 1996 respektive den 30 mars 1996. Det första lånet användes för att ersätta ... den kredit som delstaten Bayern ställt borgen för. Vad gäller det andra lånet användes 5 000 000 DEM för att minska det lånebelopp som THA ställt borgen för och de återstående 2 000 000 DEM användes som rörligt kapital.”

276 Av detta utdrag framgår tydligt att kommissionen före inledandet av det administrativa förfarandet hade informerats om att 5 000 000 DEM av det lån på 7 000 000 DEM som LfA hade beviljat användes för att ersätta de krediter som täcktes av THA:s borgen. Kommissionen tycks däremot inte i detta skede i förfarandet ha fått information om att de resterande 2 000 000 DEM av det andra lånet på 7 000 000 DEM som LfA hade beviljat användes för att säkra betalningen av framtida räntor på de krediter som täcktes av delstaten Bayerns borgen.

- 277 Det skall emellertid noteras att de tyska myndigheterna i det administrativa förfarandet lämnade synpunkter på användningen av detta lån. I skrivelsen av den 30 mars 1999 tryckte myndigheterna inledningsvis på att 5 000 000 av detta lån inte använts för att återbetala krediter som delstaten Bayern hade ställt borgen för, utan krediter för vilka THA hade ställt borgen. Myndigheterna uppgav därefter att de resterande 2 000 000 DEM hade överförts till privata banker för att säkra betalningen av förfallen ränta i framtiden.
- 278 Under dessa omständigheter anser förstainstansrätten att kommissionen, med hänsyn till de uppgifter som institutionen förfogade över när den antog det omtvistade beslutet, borde ha känt till att LfA:s kredit till PA på 7 000 000 DEM hade använts dels för att ersätta en del av de krediter som täcktes av THA:s borgen (till ett belopp på 5 000 000 DEM), dels för att säkra betalningen av framtida ränta på de krediter som omfattades av delstaten Bayerns borgen (till ett belopp på 2 000 000 DEM).
- 279 Det skall likväl noteras att avsaknaden av sådana slutsatser i det omtvistade beslutet inte har påverkat beslutets lagenlighet vad gäller detta stöd.
- 280 Även om kommissionen antogs ha beaktat att 5 000 000 DEM av krediten på 7 000 000 DEM hade använts för att ersätta krediter som täcktes av THA:s borgen skulle detta inte påverka institutionens bedömning av detta stöd eftersom det finansiella stöd som beviljats för återbetalning av krediter som omfattades av THA:s borgen, av skäl som återges i punkt 194 ovan, är klart avgränsat från de belopp som THA utbetalade på grund av samma borgensåtagande.
- 281 Delstaten Thüringen har dessutom felaktigt gjort gällande att kommissionen, vad gäller de 5 000 000 DEM av krediten som använts för att betala tillbaka en del av de krediter som täcktes av THA:s borgensåtagande, gjorde en felaktig bedömning och

åsidosatte motiveringsskyldigheten genom att beteckna detta stöd som nytt stöd. Enbart den omständigheten att detta bidrag har använts för att betala tillbaka krediter som täcktes av THA:s borgensåtagande gör det nämligen inte möjligt att dra slutsatsen att det rör sig om ett ingripande på grund av nämnda borgensåtagande. Denna kredit betalades särskilt ut till samriskföretaget för att det skulle kunna betala tillbaka en del av de krediter som omfattades av borgen. Av detta följer att fastän krediten beviljades för att de krediter som omfattades av borgen skulle kunna betalas tillbaka rör det sig likväl om nytt stöd, och inte om ett ingripande på grund av en befintlig borgen.

282 Vad gäller de 2 000 000 DEM av förevarande stöd som använts för att säkra betalningen av framtida räntor på de krediter som omfattas av delstaten Bayerns borgensåtagande, har delstaten Thüringen inte visat på vilket sätt denna faktiska omständighet kunde ha påverkat kommissionens bedömning vad gäller detta stöd, nämligen att det rör sig om ett stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden eftersom det beviljades i strid med riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter.

283 Mot denna bakgrund finner förstainstansrätten att inte något av de argument som delstaten Thüringen har anfört vad gäller detta bidrag kan läggas till grund för att bifalla talan.

P — *Den kredit på 9 500 000 DEM som TAB beviljade CD Albrechts*

1. Parternas argument

284 Delstaten Thüringen har anfört att kommissionen i det omtvistade beslutet inte beaktade att denna kredit helt hade betalats tillbaka. Nämnda delstat har även understrukit att denna kredit är den enda som verkligen har kommit CD Albrechts

till godo, eftersom förhållandena till Pilzkoncernen slutgiltigt avbröts i december år 1994. Delstaten Thüringen har dessutom gjort gällande att kommissionen borde ha bedömt detta lån i förhållande till kriteriet om en privat investerares beteende i en marknadsekonomi, det vill säga med beaktande av de finansiella svårigheter som CD Albrechts brottades med till följd av Pilzkoncernens olagliga agerande.

285 Kommissionen har uppgett att den inte informerats om en eventuell återbetalning, varmed den hade rätt att utgå från att krediten ännu inte hade betalats tillbaka.

2. Förstainstansrättens bedömning

286 Vad avser delstaten Thüringens resonemang kring förevarande stöd nöjer sig förstainstansrätten med att konstatera att delstaten inte har inkommit med någon bevisning till stöd för påståendet att detta stöd helt har betalats tillbaka. Även om nämnda delstat antogs kunna lägga fram bevis för denna återbetalning kvarstår likväl att den underlät att göra detta i det administrativa förfarandet, vilket innebär att delstaten inte med framgång kan klandra kommissionen för att inte ha beaktat återbetalningen i det omtvistade beslutet. Delstaten Thüringens argument att beviljandet av stödet överensstämmer med en privat investerares förnuftiga beteende kan avslutningsvis inte godtas, eftersom frågan huruvida TAB har agerat som en privat investerare, med hänsyn till övervägandena i punkt 217 ovan, i förevarande fall saknar betydelse för bedömningen av stödets förenlighet med den gemensamma marknaden och således är irrelevant.

287 Mot denna bakgrund finner förstainstansrätten att talan inte kan bifallas på de grunder som delstaten Thüringen har anfört vad gäller förevarande bidrag.

Q — *Räntorna på sammanlagt 21 300 000 DEM*

1. Parternas argument

288 Delstaten Thüringen har inledningsvis gjort gällande att kommissionen har åsidosatt motiveringsskyldigheten vad gäller räntorna. Nämnda delstat har angett att kommissionen inte någonstans i det omtvistade beslutet presenterade några slutsatser avseende, eller rättfärdigade beräkningen av, det belopp på 21 300 000 DEM som utgör ränta på olika stöd vilken inte indrivits. Detta är enligt delstaten Thüringen så mycket mer förvånande då de belopp som betalats ut inom ramen för rekonstruktionsavtalet i syfte att frisläppa säkerheterna redan innefattade en stor del ränta. Denna delstat anser dessutom att kommissionen, med tanke på att det föreskrevs i det omtvistade beslutet att en ränta som beräknats på grundval av referensräntan skulle tas ut på det stöd som skulle återkrävas, tydligt borde ha förklarat vilka räntor det rörde sig om och på vilket sätt de hade gynnat samriskföretaget och dess efterträdare. Enligt delstaten Thüringen var det inte tillräckligt att enbart hänvisa till de upplysningar som hade lämnats av medlemsstaten.

289 Delstaten Thüringen har vidare ifrågasatt kommissionens påstående att institutionen, med hänsyn till upplysningarna från de tyska myndigheterna, var skyldig att återkräva räntefördelar motsvarande 21 300 000 DEM. Nämnda delstat har dels anfört att kommissionen inte har lagt fram några bevis för att de tyska myndigheterna verkligen har bekräftat något sådant, dels att även om myndigheterna antas ha uttalat sig på detta sätt — vilket har ifrågasatts av delstaten Thüringen — så rättfärdigar detta inte avsaknaden av faktiska konstateranden vad gäller beräkningen av räntans storlek.

290 Delstaten Thüringen har dessutom gjort gällande att kommissionen har åsidosatt artikel 87.1 EG genom att i det omtvistade beslutet schablonmässigt fastställa de räntefördelar som samriskföretaget och dess efterträdare sägs ha åtnjutit till 21 300 000 DEM.

- 291 Kommissionen har, med stöd av ODS, ifrågasatt alla delar av delstaten Thüringens resonemang kring förmånerna i form av räntor på 21 300 000 DEM.
- 292 Kommissionen har till att börja med anfört att den var tvungen att anta ett beslut med hänsyn till de upplysningar som hade lämnats av de tyska myndigheterna, nämligen att de olika utbetalningarna medförde räntefördelar, uppgående till åtminstone 21 300 000 DEM från slutet av år 1993 till år 1998 (skäl 40 i det omtvistade beslutet). Kommissionen anser dessutom att delstaten Thüringens anmärkning avseende den ränta som skall betalas med anledning av åläggandet att verkställa återkrav är felaktig eftersom beloppet på 21 300 000 DEM endast utgör räntefördelar som hade beviljats företaget och därför i sig utgör stöd. Enligt kommissionen måste dessa räntefördelar skiljas från den ränta som skall återbetalas från och med tidpunkten för utbetalningen av stödåtgärderna. Denna ränta beräknas enligt artikel 2.2 i det omtvistade beslutet på grundval av den referensränta som används vid beräkningen av bidragsekvivalenten inom ramen för regionalstöd.
- 293 Kommissionen har dessutom ifrågasatt delstaten Thüringens påstående att kommissionen schablonmässigt fastställt räntefördelens värde till mins. 21 300 000 DEM, utan att vare sig beakta att dessa utbetalningar kom olika företag till godo eller att denna fördel till viss del redan hade beaktats inom ramen för beräkningen av vissa belopp. Kommissionen har i detta hänseende erinrat om att det inte är den slutgiltiga mottagaren av finansiellt stöd inom en företagskoncern som är avgörande vid beräkningen av storleken på det utbetalda stödet, utan den objektiva mottagaren, vilken i förevarande fall utgörs av samriskföretaget och dess efterträdare. Kommissionen har dessutom understrukt att det totala värdet på de räntefördelar som nämns i det omtvistade beslutet inte baserats på felaktiga beräkningar, utan på upplysningar som tillhandahållits av de tyska myndigheterna, vilket framgår av skäl 40 i det omtvistade beslutet.
- 294 Kommissionen har avslutningsvis bestridit att den har åsidosatt motiveringsskyldigheten vad gäller räntefördelarna. Kommissionen har anfört att den, i brist på tydliga

upplysningar från de tyska myndigheternas sida, var tvungen att förlita sig på det belopp på 21 300 000 DEM som enligt de tyska myndigheterna, vilket framgår av skäl 40 i det omtvistade beslutet, motsvarade det totala värdet på de räntefördelar som samriskföretaget och dess efterträdare hade kommit i åtnjutande av. Kommissionen har vidare anfört att denna fördel bedömdes mot bakgrund av riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter och att den på denna grund ansågs utgöra rättsstridigt omstruktureringsstöd. Vad avser delstaten Thüringens påstående att kommissionen inte uppgett i vilken mån som den, vid fastställandet av räntefördelarnas totala värde, beaktade att två krediter användes för att betala tillbaka förfallen ränta på krediterna, har kommissionen avslutningsvis gjort gällande att den, med hänsyn till de uppgifter som institutionen förfogade över, inte hade något annat val än att dra slutsatsen att de rörde sig om lån som skulle anses utgöra rättsstridigt omstrukturingsstöd för företag i svårigheter.

2. Förstainstansrättens bedömning

²⁹⁵ Förstainstansrätten konstaterar att Förbundsrepubliken Tyskland i sitt svar på en skriftlig fråga från förstainstansrätten betonade att de tyska myndigheterna inte hade lämnat några upplysningar till kommissionen av vilka det framgår att de räntefördelar som beviljats inom ramen för projektet avseende cd-fabriken i Albrechts uppgick till mins. 21 300 000 DEM för perioden mellan år 1993 och år 1998. Förbundsrepubliken Tyskland har dessutom uppgett att denna siffra är oförenlig med uppgiften om räntebeloppet i den tyska regeringens skrivelse av den 17 april 1997, nämligen 14 900 000 DEM.

²⁹⁶ Kommissionen har, i sitt svar på en skriftlig fråga från förstainstansrätten, bekräftat att den inte kan bevisa att den mottagit upplysningar från de tyska myndigheterna om att det aktuella stödet uppgick till 21 300 000 DEM.

297 Under dessa omständigheter konstaterar förstainstansrätten att kommissionen grundade sin bedömning på en faktisk villfarelse när den i skäl 40 i det omtvistade beslutet konstaterade att "enligt uppgifter från de tyska myndigheterna medförde dessa utbetalningar avsevärda räntefördelar, uppgående till åtminstone 21,3 miljoner tyska mark från slutet av 1993 till 1998".

298 Mot denna bakgrund, och utan att det är nödvändigt att pröva övriga invändningar i detta hänseende, skall artikel 1.2 i det omtvistade beslutet ogiltigförklaras i den del ett belopp på 21 300 000 DEM som avser räntefördelar som beviljats inom ramen för omstruktureringen av cd-fabriken i Albrechts inkluderas.

III — *Grunderna om lagenligheten av artikel 2 i det omtvistade beslutet*

A — *Inledande synpunkter*

299 Delstaten Thüringen har, med stöd av Förbundsrepubliken Tyskland, gjort gällande att artikel 2 i det omtvistade beslutet, i den del kommissionen föreskriver att det stöd som utbetalats skall återkrävas från LCA, CDA, och "alla ... företag till vilka tillgångar och/eller infrastruktur från PBK, samriskföretaget eller PA överförts eller kan komma att överföras", är rättsstridig eftersom åläggandet att verkställa återkrav häri bygger på en rad felbedömningar av de faktiska omständigheterna, strider mot artiklarna 87.1 EG och 88.2 EG, innebär ett åsidosättande av motiveringsskyldigheten och rätten till försvar samt, avslutningsvis, strider mot rättssäkerhetsprincipen och proportionalitetsprincipen.

300 Förstainstansrätten kommer först att undersöka delstaten Thüringens argument att åläggandet att verkställa återkrav i artikel 2 i det omtvistade beslutet strider mot artiklarna 87.1 EG och 88.2 EG.

B — Åsidosättandet av artiklarna 87.1 EG och 88.2 EG

1. Parternas argument

301 Till stöd för grunden om ett åsidosättande av artiklarna 87.1 EG och 88.2 EG har delstaten Thüringen i sak gjort gällande att kommissionen inte med framgång kan ålägga Förbundsrepubliken Tyskland att återkräva stöd från företag som inte har gynnats av de aktuella stöden. Nämda delstat har för det första uppgett att stödet i stor utsträckning avleddes till förmån för företagen i Pilzkoncernen, för det andra att stödet, såsom kommissionen konstaterade i skäl 103 i det omtvistade beslutet, inte kom MTDA, numera CDA, till godo inom ramen för köpet av tillgångar från CD Albrechts, numera LCA, eftersom företaget betalade ett marknadsmässigt pris, och för det tredje att en del av stödet betalades ut direkt till Pilzkoncernen.

302 Delstaten Thüringen har dessutom understrukt att kommissionen inte kan kräva att stöd återkrävs från en tredje man enbart med hänvisning till att bestämmelser kringgåts. Nämda delstat har till att börja med anfört att kommissionen inte kan anmoda en medlemsstat att återkräva stöd från en tredje man utan att visa att denne har gynnats av stödet. Delstaten Thüringen anser dessutom att de objektiva kriterier som kommissionen åberopat till stöd för att bestämmelserna kringgåts — föremålet för överförandet, köpesumman, identiteten på andelsägarna och ägarna till det ursprungliga företaget och till det företag som förvärvat det, tidpunkten för överförandet och överförandets kommersiella karaktär — vilka räknas upp i skäl 118 i det omtvistade beslutet, inte var uppfyllda i förevarande fall.

- 303 Kommissionen har, med stöd av ODS, ifrågasatt delstaten Thüringens samtliga argument till stöd för att institutionen har åsidosatt artiklarna 87.1 EG och 88.2 EG genom att kräva att Förbundsrepubliken Tyskland återkräver stödet från LCA, CDA och alla företag till vilka tillgångar och/eller infrastruktur från samriskföretaget överförts eller kan komma att överföras för att kringgå verkningarna av det omtvistade beslutet.
- 304 Kommissionen har till att börja med i allmänna ordalag angett sin ståndpunkt vad avser fastställandet av vilka rättssubjekt som är skyldiga att återbetala stödet om andelarna i det bolag som har mottagit stödet eller dess tillgångar har överlåtit. Kommissionen har i detta hänseende inledningsvis påpekat att frågan inte ger upphov till några särskilda svårigheter när det rör sig om en överlåtelse av bolagsandelar eftersom det företag som erhållit stödet fortsätter att existera, med den enda skillnaden att ägarförhållandena har ändrats. Enligt kommissionen följer det av rättspraxis att återbetalningsskyldigheten i sådana fall består hos det bolag som mottagit stödet eller hos dess efterträdare, oberoende av de ändringar som gjorts i ägarförhållandet och av att återbetalningsskyldigheten eventuellt beaktats vid fastställandet av försäljningsvillkoren. Ett bolag som tar över den understödda verksamheten fortsätter nämligen också, enligt kommissionen, att dra fördel av stödet, vilket gör att snedvridningen av konkurrensen består. Kommissionen har vidare anfört att det inte heller föreligger några svårigheter när det bolag som mottagit stödet överlåter sina tillgångar till företag i samma koncern. Kommissionen har i detta hänseende anfört att skyldigheten att återbetala stödet inte bara åligger det bolag som mottagit stödet utan även de företag i koncernen som, tack vare överföringen av dessa tillgångar, kunnat dra nytta av stödets fördelaktiga effekter och på så sätt kommit i åtnjutande av en ekonomisk fördel. Vad avser försäljning till utomstående företag av tillgångar i det bolag som mottagit stödet gör kommissionen åtskillnad beroende på om dessa tillgångar har sålts separat eller "i klump". Enligt kommissionen saknar köparen skyldighet att återbetala stödet när tillgångarna sålts separat till ett marknadsmässigt pris eftersom den understödda verksamheten upphört till följd av den separata försäljningen av tillgångarna, vilket innebär att det stöd som beviljades före överlåtelsen av tillgångarna inte längre kan missgynna konkurrenterna till det bolag som mottagit stödet. I gengäld anser kommissionen att situationen är annorlunda när tillgångarna säljs "i klump" för att köparen skall kunna driva den verksamhet som utövas av bolaget som mottagit stödet vidare. Fullföljandet av den understödda verksamheten kan nämligen enligt kommissionen i detta fall medföra att snedvridningen av konkurrensen består, vilket gör det

nödvärdigt att vara extra vaksam i syfte att förhindra att överlåtelsen av stödmottagarbolagets tillgångar kan ge upphov till ett allvarligt kringgående av återbetalningsskyldigheten genom att de överlåtna tillgångarna "sätts i säkerhet". Kommissionen har gjort gällande att ett sådant kringgående endast kan uteslutas om försäljningen "i klump" av tillgångarna i det bolag som mottagit stödet inte bara skett till marknadspris, utan även genom ett förfarande som är ovillkorligt och öppet för samtliga konkurrenter till detta bolag.

305 Mot bakgrund av dessa principer anser kommissionen att den var i sin fulla rätt när den krävde att stödet skulle återkrävas från LCA och CDA. Kommissionen har anfört följande skäl till stöd för sin uppfattning:

- CDA fullföljer den ekonomiska verksamhet som drevs av den ursprungliga mottagaren av stödet genom att använda sig av "smittade" produktionsmedel som den övertagit inom den av TIB kontrollerade företagskoncernen.
- CDA och LCA fortsätter att dra fördel av det stöd som olagligt utbetalats till samriskföretaget — samt till dess efterträdare — på så sätt att den snedvridning av konkurrensen som förorsakades av utbetalningen av stödet fortsätter att medföra verkningar för CDA och LCA.
- Den köpeskillning på totalt 35 300 000 DEM som erlades i form av övertagna förpliktelser (skäl 102 i det omtvistade beslutet) har likväl behållits inom en och samma bolagskoncern till följd av den kontroll som TIB utövar över såväl CDA som LCA.
- När det rör sig om en koncern med ekonomiskt integrerade bolag skulle ett beaktande av köpeskillingen strida mot kommissionens skyldighet att hindra att dess beslut kringgås och mot medlemsstaternas skyldighet att säkerställa iakttagandet av bestämmelserna i beslutet (skälen 118 och 119 i det omtvistade beslutet).

306 Kommissionen har avslutningsvis anfört att delstaten Thüringen hade fel när den gjorde gällande att institutionen inte kunde kräva att det stöd som hade betalats ut direkt eller som hade avletts till förmån för Pilzkoncernen skulle återkrävas från CDA och LCA. Kommissionen har anmärkt att detta stöd nådde samriskföretagets eller dess efterträdare verksamhetsområde, även om det därefter omedelbart avleddes i syfte att komma de andra bolagen i Pilzkoncernen till godo. Enligt kommissionen är det av ringa betydelse att detta stöd inte faktiskt kom samriskföretaget till godo. Kommissionen har nämligen angett att domstolen i domen av den 20 mars 1997 i mål C-24/95, Alcan Deutschdelstaten (REG 1997, s. I-1591), bedömde att invändningen att det inte har uppkommit någon vinst inte utgör ett giltigt skäl för att bestrida återkrav av stöd. Enligt kommissionen kan domstolens resonemang överföras på ett fall som det förevarande, i vilket förfarandena för överföring av tillgångar inom en bolagskoncern i princip syftar till att undanröja vinst för den ursprungliga mottagaren av stödet. Enligt kommissionen är det uteslutet att i ett sådant fall ta hänsyn till invändningen om att en vinst inte har uppkommit. De företag i koncernen som ursprungligen mottog stödet skall tvärtemot tillskrivas den olagliga fördelen. På samma sätt anser kommissionen att TIB och de närstående bolagen inte heller med framgång kan åberopa denna invändning, eftersom Pilzkoncernens åtgärd, genom vilken stödet avleddes, även kan tillskrivas samriskföretaget och dess efterträdare.

2. Förstainstansrättens bedömning

307 Förstainstansrätten erinrar inledningsvis om att i enlighet med gemenskapsrätten kan kommissionen, om den finner att ett stöd inte är förenligt med den gemensamma marknaden, ålägga medlemsstaten att återkräva stödet från dess mottagare (domstolens dom av den 12 juli 1973 i mål 70/72, kommissionen mot Tyskland, REG 1973, s. 813, punkterna 13 och 20, och domen i det ovan i punkt 176 nämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkt 73).

308 Att ett olagligt stöd upphävs genom återkrav är en logisk följd av att det har slagits fast att stödet är olagligt och syftar till att återställa den tidigare situationen (domen i det ovan i punkt 176 nämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkt 74).

- 309 Detta syfte är uppnått i och med att stödet i fråga, i förekommande fall jämte dröjsmålsränta, har återbetalats av mottagaren, eller med andra ord, av de bolag som stödet faktiskt har kommit till godo (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 21 mars 1991 i mål C-303/88, Italien mot kommissionen, REG 1991, s. I-1433, punkterna 57 och 60; svensk specialutgåva, volym 11, s. I-115). Genom denna återbetalning förlorar mottagaren de fördelar han åtnjöt på marknaden i förhållande till sina konkurrenter och den situation som förelåg före utbetalningen av stödet är återställd (domstolens dom av den 4 april 1995 i mål C-350/93, kommissionen mot Italien, REG 1995, s. I-699, punkt 22).
- 310 Av detta följer att det främsta syftet med återbetalningen av statligt stöd som utbetalats olagligt är att undanröja den konkurrenssnedvridning som uppstått till följd av den konkurrensfördel som det olagliga stödet har medfört (domen i det ovan i punkt 176 nämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkt 76).
- 311 Det är mot bakgrund av dessa allmänna överväganden som frågan huruvida åläggandet att verkställa återkrav i artikel 2 i det omtvistade beslutet är lagenligt skall bedömas.
- 312 Bedömningen skall delas upp i två delar. Den första delen gäller lagenligheten av den del av åläggandet som kräver att stödet återkrävs från LCA, den andra delen gäller lagenligheten av den del av åläggandet som kräver att stödet återkrävs från CDA. Det är nämligen ostridigt att CDA, till skillnad från LCA, inte kan anses utgöra en direkt efterträdare till samriskföretaget och PA. Den omständigheten att åläggandet att verkställa återkrav i det ifrågasatta beslutet utsträcks till att även omfatta återkrav från CDA grundas på att det har förekommit ett kringgående.
- 313 Vad gäller återkravet i LCA:s fall har delstaten Thüringen gjort gällande att åläggandet att verkställa återkrav är rättsstridigt, eftersom det dels omfattar stöd som har betalats ut direkt till Pilzkoncernen, dels stöd som, även om det betalats ut till samriskföretaget och PA, har avletts till förmån för koncernen.

- 314 Förstainstansrätten konstaterar att det stöd som beskrivs i artikel 1 i det omtvistade beslutet, såsom framgår av tabellerna i skälen 32 och 39 i beslutet, verkligen inkluderar ett visst antal stöd som betalats ut direkt till Pilzkoncernen och PBK, ett företag som tillhör koncernen. Detta gäller särskilt för det stöd som PBK beviljades av delstaten Bayern på grund av borgensåtagandet på 54 700 000 DEM, det stöd som PBK beviljades på grund av en avskriven fordran på 3 000 000 DEM, det stöd som PBK beviljades på grund av köpeskillingen på 3 000 000 DEM för andelarna i PA och det stöd som Pilzkoncernen beviljades på grund av krediten på 15 000 000 DEM.
- 315 I fråga om de första två stöden är det ostridigt att de, trots att de betalades ut direkt till PBK, var avsedda att finansiera uppförandet av cd-fabriken i Albrechts, vilket innebär att kommissionen, bortsett från att åtgärderna avleddes till förmån för andra företag i Pilzkoncernen och att motiveringsskyldigheten åsidosattes vad avser den avskrivna fordran på 3 000 000 DEM, i princip var i sin fulla rätt att förordna om att stöden skulle återkrävas från LCA (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 3 juli 2003 i mål C-457/00, Belgien mot kommissionen, REG 2003, s. I-6931, punkterna 55–62).
- 316 Vad avser köpeskillingen på 3 000 000 DEM och krediten på 15 000 000 DEM konstaterar förstainstansrätten, såsom redan anförts i punkterna 218 och 260 ovan, att dessa stöd betalades ut direkt till Pilzkoncernen och att de inte var avsedda för omstrukturering av samriskföretaget och PA. Det är följaktligen uteslutet att stöden faktiskt skulle ha kommit de senare till godo. Såsom redan anförts i punkt 261 ovan påverkas denna slutsats inte av att krediten på 15 000 000 DEM, såsom kommissionen konstaterade i skäl 37 i det omtvistade beslutet, var tänkt att utgöra stöd för Pilzkoncernen till dess att man hittat en aktör som ville överta PA. Bortsett från att kommissionen inte har inkommit med någon bevisning till stöd för detta påstående, har det nämligen inte heller visats att PA faktiskt gynnades av detta stöd.

- 317 Artikel 2 i det omtvistade beslutet överensstämmer således inte med de principer som gäller vid återkrav av olagligt statligt stöd i den del det anges att de stöd som beskrivs i artikel 1, inklusive det stöd som PBK beviljades på grund av köpeskillingen på 3 000 000 DEM och det stöd som Pilzkoncernen beviljades på grund av krediten på 15 000 000 DEM, skall återkrävas från LCA.
- 318 Förstainstansrätten skall vidare undersöka delstaten Thüringens argument enligt vilket åläggandet att verkställa återkrav är rättsstridigt eftersom det omfattar stöd som, trots att det var avsett för samriskföretaget och PA, avleddes till förmån för företag i Pilzkoncernen.
- 319 Det skall noteras att det omtvistade beslutet innehåller ett stort antal konstateranden rörande den åtgärd genom vilken de stöd som beskrivs i artikel 1 i det omtvistade beslutet avleddes till förmån för Pilzkoncernen. Det följer särskilt av skälen 27, 33, 38 och 63–75 i det omtvistade beslutet att en stor del av de stöd som beviljades för att uppföra, konsolidera och omstrukturera cd-fabriken i Albrechts avleddes till förmån för företagen i denna koncern. Av dessa skäl framgår även att stöden avleddes genom att för höga avgifter togs ut på tjänster som utfördes inom ramen för uppförandet av fabriken med hjälp av det centraliserade systemet för hantering av likvida medel som fanns inom Pilzkoncernen och genom utebliven betalning för varor som hade levererats och tjänster som hade tillhandahållits av samriskföretaget och PA till förmån för Pilzkoncernen.
- 320 Förstainstansrätten konstaterar vidare att åklagarmyndighetens stämningsansökan i brottmålet vid Landgericht Mühlhausen av den 9 april 1998, vilken de tyska myndigheterna företedde inom ramen för det administrativa förfarandet, innehåller ett antal uppgifter som gör det möjligt att åtminstone på ett ungefär fastställa i vilken omfattning stöden hade avletts till förmån för Pilzkoncernen. I motsats till vad kommissionen har gjort gällande medför den omständigheten att stämningsansökan rör brottsliga gärningar som utförts inom ramen för delstaten Thüringens beviljande av investeringsbidrag och investeringstillskott inte i sig att uppgifterna i ansökan skall anses sakna relevans för den bedömning som kommissionen är skyldig att göra. Åtalet innehåller nämligen precisa och användbara uppgifter för att avgöra i

vilken omfattning stödet hade avletts, särskilt i beskrivningen av de olika förfaranden som hade tillämpats inom ramen för bedrägeriet och uppskattningen av värdet på de investeringar som hade genomförts.

- 321 Under dessa omständigheter konstaterar förstainstansrätten att kommissionen, åtminstone när det omtvistade beslutet antogs, förfogade över ett antal giltiga och samstämmiga uppgifter av vilka det framgick att samriskföretaget och PA i realiteten inte hade mottagit en stor del av det stöd som hade beviljats för att uppföra, konsolidera och omstrukturera cd-fabriken i Albrechts. Det var dessutom möjligt att på grundval av dessa uppgifter fastställa i vilken omfattning stödet hade avletts, åtminstone på ett ungefär.
- 322 Precis som kommissionen har anfört framgår det inte av handlingarna i målet att de tyska myndigheterna hade lämnat precisa upplysningar om den del av stödet som hade avletts till förmån för Pilzkonzernen.
- 323 Det skall likväl konstateras att det inte framgår av några handlingar i målet att kommissionen, trots att den hade möjlighet (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 71 nämnda målet Tyskland och Pleuger Worthington mot kommissionen, punkt 29), begärde att de tyska myndigheterna skulle tillhandahålla precisa upplysningar i denna fråga. Det framgår emellertid av beslutet att inleda förfarandet att kommissionen kände till, åtminstone från år 1997, att en stor del av stödet hade avletts. Kommissionen kan således inte, med hänsyn till de uppgifter som den förfogade över när det omtvistade beslutet antogs, med framgång göra gällande att den hade rätt att begära att det stöd som anges i artikel 1 skulle återkrävas från LCA, i den mån den kände till eller inte kunde vara ovetande om att stödet inte hade kommit samriskföretaget eller PA till godo.
- 324 Kommissionen kan inte heller vinna framgång med sitt argument att det utsträckta åläggandet att verkställa återkrav i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet rättfärdigas av att samriskföretaget och dess efterträdare ingick i en koncern av närstående bolag

inom vilken det finns interna förfaranden för överföring av tillgångar. Förutom att det endast var under perioden från oktober 1992 till slutet av december 1993 som samriskföretaget ingick i Pilzkoncernen, framgår det klart av konstaterandena i det ifrågasatta beslutet att förfarandena för överföring inom koncernen i detta fall uteslutande har använts till nämnda företags förfång och inte till dess fördel. Det kan därför inte med fog hävdas att samriskföretaget, på grund av att det ingick i koncernen, verkligen kom i åtnjutande av stöd som det inte var mottagare av.

325 Artikel 2 i det ifrågasatta beslutet är följaktligen inte förenlig med de principer som gäller för återkrav av olagligt statligt stöd, i den del det däri förordnas att det stöd som anges i artikel 1 skall återkrävas från LCA, även vad gäller stöd som bevisligen inte har kommit detta bolag till godo.

326 Vad avser den del av artikel 2 i det omtvistade beslutet i vilken det föreskrivs att det stöd som beskrivs i artikel 1 i detta beslut skall återkrävas från CDA, framgår det av beslutet att kommissionen i huvudsak har grundat sin bedömning på att det fanns en vilja att kringgå konsekvenserna av detta beslut. Denna vilja följer enligt kommissionen objektivt av den omständigheten att CDA drog nytta av det stöd som tidigare hade beviljats PBK, samriskföretaget, PA och CD Albrechts eftersom bolaget utnyttjade dessa företags tillgångar och bland annat fullföljde dessa bolags verksamheter (skälen 118 och 120 i det omtvistade beslutet).

327 Förstainstansrätten kan inte godta detta resonemang.

328 Såsom för övrigt framgår av den skriftväxling som ägde rum i det administrativa förfarandet mellan de tyska myndigheterna och kommissionen hade överföringen av en del av tillgångarna från LCA till CDA till syfte att rädda denna del av driften vid

LCA genom att garantera bolaget en möjlighet att utvecklas i skydd mot den rättsliga och ekonomiska osäkerhet som hotade LCA:s överlevnad. Flera uppgifter som har lämnats av kommissionen och ODS i detta mål gör det likaså möjligt att dra slutsatsen att CDA efter överföringen faktiskt har fortsatt att driva samriskföretagets, PA:s och CD Albrechts verksamhet.

- 329 Det är emellertid inte möjligt att på grundval av denna omständighet i sig fastställa att det fanns en vilja att kringgå verkningarna av åläggandet att verkställa återkrav i förevarande fall.
- 330 Denna slutsats gäller i ännu större utsträckning med tanke på att CDA, vilket har konstaterats i skäl 103 i det omtvistade beslutet, erlade en marknadsmässig köpeskilling för övertagandet av LCA:s tillgångar, vilket innebär att transaktionen inte resulterade i att CDA fortsatte att i realiteten åtnjuta den konkurrensfördel som följde av det stöd som hade beviljats LCA (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 176 nämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkt 92).
- 331 Man kan i ett sådant fall inte, såsom kommissionen har gjort gällande i sina handlingar, anse att LCA efter det att tillgångar övertagits av CDA har blivit ett "skalbolag av vilket det inte är möjligt att återfå olagligt stöd".
- 332 Med hänsyn till att LCA hade trätt i likvidation sedan konkursförfarandet inleddes i oktober år 2000, skall det påpekas, såsom framgår av rättspraxis beträffande stödmottagande företag som försatts i konkurs, att återställandet av den tidigare situationen och undanröjandet av den konkurrenssnedvridning som följer av de olagliga stöden i princip kan ske genom att fordran på återbetalning av stöden i fråga tas upp bland företagets skulder. Enligt denna rättspraxis är nämligen en sådan åtgärd tillräcklig för att säkerställa att beslutet om att statligt stöd som är oförenligt

med den gemensamma marknaden skall återkrävas verkställs (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 15 januari 1986 i mål 52/84, kommissionen mot Belgien, REG 1986, s. 89, punkt 14, och av den 21 mars 1990 i mål C-142/87, Belgien mot kommissionen, punkterna 60–62, svensk specialutgåva, volym 10, s. 369).

333 Förbundsrepubliken Tyskland har vidare hävdad dels att endast en del av tillgångarna såldes till CDA, nämligen anläggnings- och rörelsetillgångar samt know-how rörande teknik och distribution, och dels att detta förfarande gjorde det möjligt att ta ut ett högre pris än vad som hade varit fallet om tillgångarna i fråga hade sålts separat. Kommissionen har inte invänt mot detta uttalande.

334 Denna slutsats påverkas inte av att köpeskilling erlades i form av övertagande av förpliktelser. Det skall nämligen noteras att denna betalningsform inte har påverkat borgenärernas situation negativt eftersom minskningen av bolagets tillgångar komparerades genom motsvarande minskning av dess skulder.

335 Kommissionens hänvisning till skäl 118 i det ifrågasatta beslutet kan inte föranleda någon annan bedömning. Förstainstansrätten konstaterar att kommissionen i detta skäl på ett allmänt och illustrerande sätt har angett vilka kriterier den tillämpar i syfte att avgöra huruvida en särskild transaktion innefattar ett kringgående. Avsnittet innehåller emellertid inte någon uppgift om att dessa kriterier skulle ha tillämpats på förevarande fall.

336 Förstainstansrätten konstaterar således att kommissionen inte enbart med beaktande av de faktiska omständigheter som återges i det omtvistade beslutet kunde dra slutsatsen att det fanns en vilja att kringgå effekterna av åläggandet att verkställa återkrav i förevarande fall.

- 337 Vad beträffar de övriga uppgifter om faktiska omständigheter som kommissionen lämnade i sina skrivelser och vid förhandlingen är det tillräckligt att konstatera att dessa uppgifter inte förekommer någonstans i det ifrågasatta beslutet och att de följaktligen inte kan åberopas i syfte att rättfärdiga den omständigheten att åläggandet att verkställa återkrav utsträcks till att även avse återkrav från CDA.
- 338 Enligt förstainstansrätten är det för övrigt inte heller möjligt att på grundval av dessa omständigheter fastställa att ett kringgående föreligger i förevarande fall.
- 339 Kommissionen hade således fel när den gjorde gällande att köpet av tillgångar i förevarande fall skedde inom TIB-koncernen, det vill säga inom en koncern av närstående bolag. Det skall nämligen noteras att bortsett från att det i det omtvistade beslutet inte fastställs att den påstådda TIB-koncernen förekommer har kommissionen inte lagt fram någon bevisning för att LCA och CDA tillhör en sådan bolagskoncern och *a fortiori* för att dessa bolag knyts samman av interna förfaranden för överföring av tillgångar. Av de förtydliganden som lämnats av delstaten Thüringen och CDA framgår tvärtom att TIB, i enlighet med sin ställning, agerade som investmentbolag.
- 340 Kommissionens påstående att CDA:s köp av tillgångarna inte var ekonomiskt försvarbart kan inte heller godtas. Det skall nämligen konstateras att de tyska myndigheterna i det administrativa förfarandet vid upprepade tillfällen betonade att CDA:s köp av en del av LCA:s tillgångar var ekonomiskt försvarbart. Trots att den "kommersiella karaktären" av överförandet av tillgångarna är en av de aspekter som kommissionen beaktar vid fastställandet av om ett kringgående föreligger (skäl 118 i det omtvistade beslutet) har kommissionen i det omtvistade beslutet emellertid inte angett något skäl som vederlägger de tyska myndigheternas ståndpunkt.

- 341 Det skall också understrykas att enbart den omständigheten att LCA och CDA drevs av samma person vid tidpunkten för köpet av tillgångarna i januari år 1998 och att CDA, efter denna transaktion, presenterats på marknaden som efterträdaren till samriskföretaget och PA, inte kan läggas till grund för antagandet att syftet med köpet av LCA:s tillgångar var att kringgå åläggandet att verkställa återkrav i artikel 2 i det omtvistade beslutet. Dessa omständigheter räcker nämligen inte för att visa att CDA agerade i syfte att hindra att det omtvistade beslutet verkställdes.
- 342 Förstainstansrätten ifrågasätter vidare kommissionens påstående att köpet av LCA:s tillgångar i klump inte skedde efter ett öppet och begripligt förfarande och att vissa av LCA:s konkurrenter på detta sätt hindrades från att förvärva de tillgångar som LCA använde vid utövandet av de understödda verksamheterna. Såväl det omtvistade beslutet som vissa av handlingarna i målet och uttalanden från delstaten Thüringen och CDA vid förhandlingen den 5 maj 2004 visar nämligen tvärtemot att CDA:s köp av LCA:s tillgångar inte skedde omedelbart, utan föregicks av fruktlösa försök att sälja hela LCA till tredje man, bland annat moderbolaget till intervenienten ODS (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 176 nämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkt 95).
- 343 Mot bakgrund av det föregående konstaterar förstainstansrätten att kommissionen inte har visat att verkningarna av det ifrågasatta beslutet har kringgåtts, så att CDA kan åläggas att återbetala de olagliga stöd som beviljats samriskföretaget och dess efterträdare.
- 344 Det ifrågasatta beslutet är följaktligen inte förenligt med de principer som gäller för återkrav av olagligt statligt stöd, i den del LCA däri åläggs att återbetala de stöd som har beviljats PBK, samriskföretaget, PA och CD Albrechts.

- 345 En liknande slutsats gör sig gällande i den del det i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet förordnas att det stöd som anges i artikel 1 skall återkrävas från alla "företag till vilka tillgångar och/eller infrastruktur från [PBK], [samriskföretaget] eller [PA] överförts eller kan komma att överföras för att kringgå verkningarna av [nämnda beslut]". Det är nämligen tillräckligt att konstatera att den omständigheten att åläggandet att verkställa återkrav utsträcks till att även avse återkrav från dessa företag grundas på samma skäl som den åtgärd genom vilken åläggandet utsträcks till att även avse återkrav från CDA.
- 346 Under dessa omständigheter skall talan bifallas på förevarande grund.
- 347 Med hänsyn till att förstainstansrätten i vilket fall som helst inte kan sätta sig i kommissionens eller den berörda medlemsstatens ställe vad avser det exakta fastställandet av vilka stöd som skall återkrävas av den sistnämnda skall artikel 2 i beslutet ogiltigförklaras i sin helhet vad avser åläggandet att verkställa återkrav i den del den avser de företag som anges i artikel 2.3. Artikel 2 i det omtvistade beslutet skall följaktligen ogiltigförklaras i den del det däri förordnas att det stöd som anges i artikel 1 i beslutet skall återkrävas från bolagen CDA och LCA liksom alla andra företag till vilka tillgångar eller infrastruktur från PBK, samriskföretaget eller PA överförts eller kan komma att överföras för att kringgå verkningarna av detta beslut.
- 348 Under dessa omständigheter är det inte nödvändigt att förstainstansrätten undersöker de övriga grunder som har åberopats av delstaten Thüringen.

Rättegångskostnader

- 349 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Delstaten Thüringen har yrkat att kommissionen skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom kommissionen har tappat målet, skall delstaten Thüringens yrkande bifallas.

- 350 Enligt artikel 87.4 första stycket skall de medlemsstater som har intervenerat bära sina rättegångskostnader. Följaktligen skall Förbundsrepubliken Tyskland bära sin rättegångskostnad.
- 351 Enligt artikel 87.4 tredje stycket kan förstainstansrätten besluta att andra intervenienter än de som nämns i artikel 87.4 första och andra styckena skall bära sin rättegångskostnad. I förevarande fall skall ODS bära sin rättegångskostnad.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (tredje avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom:

- 1) **Kommissionens beslut 2000/796/EG av den 21 juni 2000 om det statliga stöd som Tyskland har genomfört till förmån för CDA Compact Disc Albrechts GmbH, Thüringen, ogiltigförklaras i den del**

— **det i artikel 1 inkluderas ett belopp på 54 700 000 DEM på grund av delstaten Bayerns borgen, ett belopp på 3 000 000 DEM på grund av avskrivningen av en fordran samt ett belopp på 63 450 000 DEM och ett**

belopp på 19 420 000 DEM på grund av investeringsbidrag och investeringstillskott som beviljats av delstaten Thüringen och delstaten Bayern i det stöd som bolagen R.E. Pilz GmbH & Co. Beteiligungs KG, Pilz & Robotron GmbH & Co. Beteiligungs KG och Pilz Albrechts GmbH beviljats för att uppföra, driva och konsolidera cd-fabriken i Albrechts (Thüringen),

- det i artikel 1.2 inkluderas ett belopp på 33 000 000 DEM på grund av förvärvet av andelarna i PA/CD Albrechts och ett belopp på 21 300 000 DEM på grund av räntefördelar i det stöd som beviljats för att omstrukturerat bolaget CDA Compact Disc Albrechts GmbH,

- det i artikel 1.2 anges att köpeskillingen på 3 000 000 DEM och att krediten på 15 000 000 DEM som beviljats av LfA utgör stöd "för att omstrukturerat CDA Compact Disc Albrechts GmbH",

- det i artikel 2 förordnas att det stöd som anges i artikel 1 skall återkrävas från bolagen CDA Datenträger Albrechts GmbH och LCA Logistik Center Albrechts GmbH liksom alla andra företag till vilka tillgångar och/eller infrastruktur från bolagen R.E. Pilz GmbH & Co. Beteiligungs KG, Pilz & Robotron GmbH & Co. Beteiligungs KG eller Pilz Albrechts GmbH överförts eller kan komma att överföras för att kringgå verkningarna av nämnda beslut.

2) Talan ogillas i övrigt.

- 3) Kommissionen skall bära sin rättegångskostnad och ersätta delstaten Thüringens rättegångskostnad. Förbundsrepubliken Tyskland och ODS Optical Disc Service GmbH skall bära sina egna rättegångskostnader.**

Azizi

García-Valdecasas

Cooke

Jaeger

Dehousse

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 19 oktober 2005.

E. Coulon

Justitiesekreterare

J. Azizi

Ordförande

Innehållsförteckning

Tillämpliga bestämmelser	II - 4189
Bakgrund	II - 4193
A — Allmän kontext	II - 4194
1. Anläggningsfasen (1990–1992)	II - 4194
2. Omstruktureringsfasen (1993–1998)	II - 4196
3. MTDA:s köp av vissa tillgångar	II - 4197
B — Det administrativa förfarandets gång	II - 4197
C — Konstaterande av de faktiska omständigheterna och rättslig bedömning	II - 4199
1. Finansiella stödåtgärder som beviljats av Förbundsrepubliken Tyskland under anläggningsfasen	II - 4199
2. Finansiella stödåtgärder som beviljats under omstruktureringsfasen	II - 4203
3. Återkrav av stödåtgärderna	II - 4206
4. Det omtvistade beslutet	II - 4207
Förfarandet och parternas yrkanden	II - 4209
Tillämpliga bestämmelser	II - 4211
I — Inledande synpunkter	II - 4211
II — Huruvida artikel 1 i det omtvistade beslutet är lagenlig	II - 4212
A — Huruvida det var tillåtet att grunda det omtvistade beslutet på tillgängliga uppgifter	II - 4213
1. Parternas argument	II - 4213
2. Förstainstansrättens bedömning	II - 4214
	II - 4305

B —	Den borgen som delstaten Bayern (LfA) beviljat PBK	II - 4219
	1. Parternas argument	II - 4219
	2. Förstainstansrättens bedömning	II - 4222
C —	Avskrivning av den fordran på 3 000 000 DEM som delstaten Bayern (LfA) hade på PBK	II - 4229
	1. Parternas argument	II - 4229
	2. Förstainstansrättens bedömning	II - 4230
D —	Investeringsbidragen och investeringstillskotten på 63 450 000 DEM och 19 420 000 DEM som delstaten Thüringen respektive delstaten Bayern (LfA) beviljat samriskföretaget och PA	II - 4232
	1. Parternas argument	II - 4232
	2. Förstainstansrättens bedömning	II - 4237
	a) Investeringsbidrag och investeringstillskott som delstaten Thüringen har beviljat	II - 4237
	b) Investeringsbidrag och investeringstillskott som delstaten Bayern (LfA) beviljat	II - 4241
E —	THA:s borgen för Robotron och samriskföretaget	II - 4243
	1. Parternas argument	II - 4243
	2. Förstainstansrättens bedömning	II - 4248
F —	Krediterna om 25 000 000 DEM som TAB beviljat PA	II - 4251
	1. Parternas argument	II - 4251
	2. Förstainstansrättens bedömning	II - 4253
G —	Den kredit på 20 000 000 DEM som TAB beviljat PA	II - 4259
	1. Parternas argument	II - 4259
	2. Förstainstansrättens bedömning	II - 4259

FREISTAAT THÜRINGEN MOT KOMMISSIONEN

H —	Köpeskillingen på 3 000 000 DEM som TIB betalade till PBK	II - 4260
	1. Parternas argument	II - 4260
	2. Förstainstansrättens bedömning	II - 4262
I —	Kapitaltillskottet på 12 000 000 DEM som TIB beviljade PA	II - 4264
	1. Parternas argument	II - 4264
	2. Förstainstansrättens bedömning	II - 4266
J —	TIB:s och TAB:s förvärv av andelarna i PA	II - 4268
	1. Parternas argument	II - 4268
	2. Förstainstansrättens bedömning	II - 4269
K —	Den kredit på 2 000 000 DEM som LfA beviljat PA	II - 4270
	1. Parternas argument	II - 4270
	2. Förstainstansrättens bedömning	II - 4270
L —	Det kompanjonlån på 3 500 000 DEM som TIB beviljat PA	II - 4273
	1. Parternas argument	II - 4273
	2. Förstainstansrättens bedömning	II - 4273
M —	Den kredit på 15 000 000 DEM som LfA beviljat Pilzkoncernen	II - 4274
	1. Parternas argument	II - 4274
	2. Förstainstansrättens bedömning	II - 4275
N —	Den kredit på 15 000 000 DEM som TAB beviljade CD Albrechts	II - 4276
	1. Parternas argument	II - 4276
	2. Förstainstansrättens bedömning	II - 4277
O —	Den kredit på 7 000 000 DEM som LfA beviljade CD Albrechts	II - 4278
	1. Parternas argument	II - 4278
	2. Förstainstansrättens bedömning	II - 4279
		II - 4307

P —	Den kredit på 9 500 000 DEM som TAB beviljade CD Albrechts	II - 4282
	1. Parternas argument	II - 4282
	2. Förstainstansrättens bedömning	II - 4283
Q —	Räntorna på sammanlagt 21300 000 DEM	II - 4284
	1. Parternas argument	II - 4284
	2. Förstainstansrättens bedömning	II - 4286
III —	Grunderna om lagenligheten av artikel 2 i det omtvistade beslutet	II - 4287
A —	Inledande synpunkter	II - 4287
B —	Åsidosättandet av artiklarna 87.1 EG och 88.2 EG	II - 4288
	1. Parternas argument	II - 4288
	2. Förstainstansrättens bedömning	II - 4291
	Rättegångskostnader	II - 4301